

วารสาร

บาราม์การ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2

กุมภาพันธ์ 2505

วารสารข้าราชการ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2505

เจ้าของ

บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

คณะกรรมการดำเนินงาน

เดชาธิกร ก.พ. เป็นประธาน
รองเดชาธิกร ก.พ. เป็นรองประธาน
ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้ากอง
ในสำนักงาน ก.พ. เป็นกรรมการ

บรรณาธิการ และผู้จัดการ

นายประจันต์ ณ นคร

กองบรรณาธิการ

นายไธวัช สุจริตกุล
นายชูชาติ ประมุขผล
นายถ้ายบัว พุ่มแดง

กำหนดออก

รายเดือน

ระเบียบการรับ

ค่าบำรุงรวมค่าส่งปีละ ๓๕ บาท บอกรับ
พร้อมกับส่งเงินค่าบำรุงล่วงหน้าไปยัง "ผู้จัดการ
วารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ในพระบรม
มหาราชวัง พระนคร" จ่ายเงินที่ทำการไปรษณีย์
หน้าพระदान (สำหรับตามกระทรวงทบวงกรม
ในพระนคร) ตั้งทางโทรศัพท์ ๒๒๘๐๓ ก็ได้

สารบัญ

ข่าว

	หน้า
อะไรใหม่ในเดือนนี้	3
ข่าวสอบข้าราชการ	8
สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก	9
ข่าวการประชุมบริหารงานบุคคล	10

วิชาการ

เตรียมกายเตรียมใจ	24
การเขียนหนังสือราชการ	28
คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ...	32
เครื่องราชอิสริยาภรณ์	33
ปัญหา พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน...	38
ปัญหาคลัง	43

บทเรียนภาษาอังกฤษ

Government Organization	58
Conversation	63
News Summary (สรุปข่าว)	64

ความรู้ในการสอบ

เฉลยปัญหาภูมิศาสตร์	66
เฉลยข้อสอบข้าราชการพลเรือน	72

กฎหมาย ระเบียบ

กฎ ก.พ.	(๑)
ระเบียบและ น.ว. ต่างๆ	(๔)

ปกิณกะ

ตอบสมาชิก	75
ปัญหาประจำฉบับ	79
เฉลยสอบเขาวนและความรู้รอบตัว	80
สอบเขาวนและความรู้รอบตัว	หลังปก

พิมพ์ที่ ไทยพิมพ์—ร.พ. อักษรสารการพิมพ์ ๑๒ ถนนบำรุงเมือง ถนนวัดสระเกษ พระนคร โทร. ๒๑๘๑๑

นายสิทธิชัย ปริกัมศิลป์ ผู้พิมพ์โฆษณา ๒๕๐๕

ถ้อยแถลง

เดือนนี้ เพิ่งผ่านปีใหม่มาไม่นานนัก นับว่ายังมีร่องรอยของปีใหม่อู่ - จึงได้ขอทักตะสำหรับปีใหม่จากคุณหมอประสพ รัตนกร มาเสนอแต่ท่านผู้อ่าน คุณหมอประสพได้กรุณาให้เรื่อง “เตรียมกายเตรียมใจ” มา เรื่องนี้อาจให้แนวปฏิบัติสำหรับ ปี ๒๕๐๕ นี้ แก่ท่านผู้อ่านบ้างไม่มากก็น้อย

สำหรับ ข่าวการ ประชุม การบริหารงานบุคคลใน ตอนนี้ เป็น ตอนที่ ว่า ถึง สวัสดิการและความมั่นคงของข้าราชการ ซึ่งอาจเป็นยาหอมย้อมใจให้พวกเราผันหวานได้บ้างกระมัง

แม้ว่าวารสารข้าราชการจะขึ้นราคาเป็น ๓๕ บาท ซึ่งบางคนบ่นว่าราคาอยู่ที่ขึ้นราคาบ่อย แต่หลายคนสนับสนุน และแม้ผู้ที่บ่นนั่นเอง ก็รีบชำระค่าบำรุงแต่เนิ่น ซึ่งปรากฏว่าผู้ที่ชำระค่าบำรุงแล้วในระยะนี้ มากกว่าปีกลายในระยะเวลาดียวกัน เสียอีก เราขอขอบคุณท่านสมาชิกทั้งหลาย ที่ได้ให้การสนับสนุน ต่อวารสาร ข้าราชการอย่างมั่นคงยิ่ง วารสารข้าราชการก็จะสมนาคุณท่านด้วยการยื่นหยัดให้บริการแก่ท่านตลอดไป จนกว่าจะหมดกำลังโดยไม่ขอขึ้นราคาอีกแล้ว

บรรณาธิการ

อะไรใหม่ ในเดือนนี้

กฎหมาย

มีกฎ ก.พ. ที่น่าสนใจประกาศใช้ ดังนี้—

กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่าง
อื่นในกรมโรงงานอุตสาหกรรม การพลังงานแห่งชาติ
และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (รายละเอียดอยู่บนหน้าพิเศษ
กลางเล่ม)

ระเบียบ

มีระเบียบที่น่าสนใจประกาศใช้ ดังนี้—

๑. คณะรัฐมนตรี ลงมติให้ กระทรวง ทบวง กรม
และจังหวัดต่างๆ ให้ความร่วมมือแก่กรมประชาสัมพันธ์
กระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการ ปรับปรุง และ ขยาย
บริการจัดหางาน (รายละเอียดอยู่บนหน้าพิเศษกลางเล่ม)

๒. คณะรัฐมนตรีได้กำหนด วิธีการปฏิบัติในการ
ก่อกำกับต่างประเทศ เพิ่มเติมจากระเบียบการก่อกำกับ
ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่อนุมัติไว้เดิมบางประการ
(รายละเอียดอยู่บนหน้าพิเศษกลางเล่ม)

๓. พณฯ นายกรัฐมนตรี เห็น ชอบ ด้วย ตาม ที่
สำนัก เลขาธิการ คณะรัฐมนตรี เสนอว่า การ ขอ ให้
คณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาให้ ความเห็นใน ปัญหาข้อ
กฎหมายนั้น เพื่อความรวดเร็วและประหยัด ให้กระทรวง
ทบวงกรมต่างๆ ที่มีความประสงค์จะขอให้คณะกรรมการ
กฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมาย ส่ง
ปัญหาข้อกฎหมายนั้นๆ พร้อมด้วยสำเนา ๑๕ ชุด ไปยัง
สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี เพื่อจะได้ ส่งให้คณะ
กรรมการกฤษฎีกาดำเนินการต่อไป และให้ถือเป็นระเบียบ
ปฏิบัติต่อไปได้ (รายละเอียดอยู่บนหน้าพิเศษกลางเล่ม)

๔. ก.พ. ได้ลงมติรับรองปริญญาศิลปบัณฑิตและ
อนุปริญญา ของคณะต่างๆ ใน มหาวิทยาลัยศิลปากร กับ
ปริญญา วิชา ศาสตร์ บัณฑิต และ ปริญญา วิชา ศาสตร์
บัณฑิตเกียรตินิยม (เวลาการศึกษา ๕ ปี) ของจุฬาลงกรณ-
มหาวิทยาลัย และปริญญาเภสัชศาสตร์บัณฑิตและปริญญา
เภสัชศาสตร์บัณฑิตเกียรตินิยม (เวลาการศึกษา ๕ ปี)
ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ แล้ว (รายละเอียดอยู่บนหน้า
พิเศษกลางเล่ม)

บุคคล

สำนักนายกรัฐมนตรี

แต่งตั้ง

นายถวัลย์ คำชำนาญ หัวหน้าแผนก ๒ กอง ๒
ส่วนตรวจราชการ ไปดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกสอบ-
สวนเรื่องราว สำนักงานคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์
ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

นายธำรง วรสุทร ช่างโท แผนกเครื่องส่งวิทยุ
กระจายเสียงต่างประเทศ กองช่างและทะเบียนวิทยุ กรม
ประชาสัมพันธ์ ดำรงตำแหน่งนายสถานีวิทยุกระจายเสียง
โท สถานีเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียง ๕๐ กิโลวัตต์ แผนก
เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ

นายเชษฐ โภธิสิทธิ์ ช่างโท แผนกเครื่องส่ง
วิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ กองช่างและทะเบียนวิทยุ
ดำรงตำแหน่งนายสถานีวิทยุกระจายเสียงโท สถานีเครื่อง
ส่งวิทยุกระจายเสียง ๒๐ กิโลวัตต์ แผนกเครื่องส่งวิทยุ
กระจายเสียงต่างประเทศ กองช่างและทะเบียนวิทยุ

นายชัชวาลย์ ครุฑานูช ช่างโท แผนกเครื่องส่ง
วิทยุกระจายเสียงในประเทศ กองช่างและทะเบียนวิทยุ
ดำรงตำแหน่งนายสถานีวิทยุกระจายเสียงโท สถานีเครื่อง
ส่งวิทยุกระจายเสียง ๑๐ กิโลวัตต์ แผนกเครื่องส่งวิทยุ
กระจายเสียงในประเทศ กองช่างและทะเบียนวิทยุ กรม
ประชาสัมพันธ์

ตั้งแต่วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๐๔

นายกำจัด กีพนิช หัวหน้าแผนกข่าวต่างประเทศ กองการข่าว รักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากองวิทยาการ กรมประชาสัมพันธ์ อีกตำแหน่งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๕

นายมานิต วรินทร์เวช ผู้เรียบเรียงเอกสารโศกการต่างประเทศ รักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากองสำรวจประชาชาติ กรมประชาสัมพันธ์ อีกตำแหน่งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๕

นายเชิญ โภคิน ข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษ ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๐๔

นายอัมพร พจนพิสุทธิ์ ข่างเอก กองช่างและทะเบียนวิทยุ กรมประชาสัมพันธ์ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกองช่างและทะเบียนวิทยุ อีกตำแหน่งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๕

เดียน

นางอภา มีจุล ประจำแผนกประมวลระเบียบและสถิติ กองกลาง ขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนก ๒ กอง ๒ ส่วนตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

นายทวีศักดิ์ เตชะคุปต์ หัวหน้าแผนกสอบสวนเรื่องราว สำนักงานคณะกรรมการ เรื่อง รว ร้อง ทุกข์ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ขึ้นเป็นชั้นเอก ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ตรวจราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

ไอน นางสมศรี จุลละนันท์ เลขานุการคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง พนักงานงบประมาณโท กองวิทยาและกฎหมายการคลัง สำนักงานงบประมาณ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

ออก

นายสุมน รัชไชยบุญ รองเลขาธิการ ก.พ. ออกจากราชการเหตุสูงอายุ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

นายอนบ สัมมาพันธ์ ผู้อำนวยการกองช่างและทะเบียนวิทยุ กรมประชาสัมพันธ์ ออกจากราชการเหตุสูงอายุ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

กระทรวงเศรษฐกิจ

แต่งตั้ง

นายประสงค์ กาญจนกุล หัวหน้ากองตลาดการค้า กรมการค้าภายใน เป็น ผู้รักษาการใน ตำแหน่ง ผู้ช่วยทูตพาณิชย์ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงจาร์กาตาร์ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

นายอร่าม วงศ์ธนู้อย หัวหน้าแผนกสื่อข่าว การพาณิชย์ กองข่าวสารสนเทศ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกคลัง สำนักงานเลขานุการ กรมการสนเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

กระทรวงคมนาคม

ออก

ม.จ. ลายฉลุทอง ทองใหญ่ อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข

นายสวัสดิ์ มั่นประเสริฐ นายช่างใหญ่ กรมไปรษณีย์โทรเลข

หลวงดัดดาโกศชัยสุนทร ผู้อำนวยการกองโรงงาน กรมไปรษณีย์โทรเลข

นายกำบ ภวภูตานนท์ มหาสารคาม ผู้อำนวยการทางด้านใต้ กรมทางหลวงแผ่นดิน

ออกจากราชการเหตุสูงอายุ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

กระทรวงสาธารณสุข

แต่งตั้ง

นายแพทย์ฝัน แสงสิงแก้ว รองอธิบดีกรมการแพทย์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมการแพทย์

นายแพทย์บุลศักดิ์ วัฒนผาสุก นายแพทย์ใหญ่
กรมการแพทย์ ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมการแพทย์

นายแพทย์ประเทือง สิงคาลวนิช นายแพทย์
พิเศษผู้อำนวยการโรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก
ดำรงตำแหน่งนายแพทย์ใหญ่ กรมการแพทย์

นายแพทย์โกมล เพ็งศรีทอง ข้าราชการพลเรือน
ชั้นพิเศษ ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๕

กระทรวงการคลัง

แต่งตั้ง

นายพิศสัย เตชาทิวังศ์ ผู้อำนวยการกองเงินเดือน
ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมบัญชีกลาง

นายโสรัจ สุทธิสิทธิ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองเงิน-
เดือน ดำรงตำแหน่งเลขานุการกรมบัญชีกลาง

นายมนตรี ดวงเด่น คลังจังหวัดราชบุรี ดำรง
ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการกองเงินเดือน กรมบัญชีกลาง
นายจิโรจ บุรณมาตย์ คลังจังหวัดหนองคาย ดำรง
ตำแหน่งคลังจังหวัดราชบุรี

นายประกอบ เอกอรุ สมุห์บัญชีอำเภอโท อำเภอ
ปะเหลียน ดำรงตำแหน่งสมุห์บัญชีอำเภอโท อำเภอ
ย่านตาขาว

นายสวัสดิ์ ปรีวัชรพันธ์ สมุห์ บัญชี อำเภอโท
อำเภอสิเกา ดำรงตำแหน่งสมุห์บัญชีอำเภอโท อำเภอ
ปะเหลียน

นายสวัสดิ์ พึ่งศักดิ์ ผู้ช่วยสรรพากรจังหวัดเอก
จังหวัดพระนคร ดำรงตำแหน่งสรรพากรจังหวัดเอก
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นายกมล ชัยประสิทธิ์ สรรพากร จังหวัดเอก
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดำรงตำแหน่งสรรพากรจังหวัดเอก
จังหวัดตรัง

นายผล รอดเขี้ยว สรรพากรจังหวัดเอก จังหวัด
เชียงใหม่ ดำรงตำแหน่งสรรพากรจังหวัดเอก จังหวัด
ลำปาง

นายสุธี จารุจินดา สรรพากรจังหวัดเอก จังหวัด
ลำปาง ดำรงตำแหน่งสรรพากรจังหวัดเอก จังหวัด
เชียงใหม่

ม.จ. กิติเดชขจร สุขสวัสดิ์ สรรพากรจังหวัดเอก
จังหวัดเชียงใหม่ ดำรงตำแหน่งสรรพากรเขต ๕

นายขวัญ ตำนานจิตร สรรพากรจังหวัดเอก
จังหวัดพิษณุโลก ดำรงตำแหน่ง สรรพากรจังหวัดเอก
จังหวัดสุพรรณบุรี

นายอุดม ประภานนท์ สรรพากรจังหวัดเอก
จังหวัดสุพรรณบุรี ดำรงตำแหน่งสรรพากรจังหวัดเอก
จังหวัดนครสวรรค์

นายแสวง สุขกิจ สรรพากรจังหวัดเอก จังหวัด
นครสวรรค์ ดำรงตำแหน่งเลขานุการกรมสรรพากร
ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

เติบโต นายเชื้อ สุสาขันธ์ เลขานุการกรมบัญชี
กลาง ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ
กองเงินเดือน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

ออก

นายเทียม มกรพันธ์ ผู้ช่วยสรรพสามิตเขต ๑
สำนักงานสรรพสามิตเขต ๑ ออกจากราชการเหตุสูงอายุ
ตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๕

นายณรงค์ ประชาศรี สรรพสามิตจังหวัดเอก
จังหวัดลำปาง ลาออกจากราชการ เหตุรับราชการนาน
ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕

กระทรวงเกษตร

แต่งตั้ง

นายบรรจง พิศาลบุตร นายช่างเอก ทำหน้าที่
ทางวิศวกรรม เครื่อง กล อยู่ กับ บริษัท นายช่าง ที่ ปรีภษา
โครงการก่อสร้างไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนภูมิพล ไปปฏิบัติงาน

เป็นนายช่างอำนวยการการกลไกในที่กระบี่ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

นายไพโรจน์ ไสพรณรัตน์ หัวหน้าแผนกเปรียบเทียบพันธุ์ กองบำรุงพันธุ์ รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าแผนกรักษาและขยายพันธุ์ กองบำรุงพันธุ์ กรมการข้าว อีกตำแหน่งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล นักเกษตรพิเศษ รักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากองวิศวกรรม กรมการข้าว อีกตำแหน่งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๐๕

นายพอง อาชารัตน์ นายช่างเอก ประจํากรมซึ่งปฏิบัติงานด้านของโครงการเขื่อนภูมิพล พันจากหน้าที่ดำรงตำแหน่งนายช่างเอก แผนกตรวจพัสดุ กองช่างกล ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๔

กระทรวงการต่างประเทศ

แต่งตั้ง

นายไพโรจน์ ชัยนาม ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

นายสมบูรณ์ ปาสเสถียร ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

หลวงดิษฐการภักดี ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมพิธีการทูต

พล.ต.จ. ปราโมทย์ จงเจริญ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมเศรษฐกิจ

ขุนพิพิธวิรัชการ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมการเมือง

ตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๕

กระทรวงมหาดไทย

แต่งตั้ง

นายจินต์ รักการดี ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย

หลวงปรีวรตวรวิจิตร ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี

นายคำรณ สังขกร ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์

นายเที่ยง เฉลิมช่วง ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร

นายเกรือ สุวรรณสิงห์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

นายชูสง่า ไชยพันธุ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

นายประสิทธิ์ อุไรรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม

นายสมบัติ สมบัติทวี ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี

นายเช่อม ศิริสนธิ ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย

นายสุบิน เกษทอง ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง

นายเฉลิม ชูปานนท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์

ตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๕

พ.ท. ประถม อิศรางกูร ณ อยุธยา ช่างเอก ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองโรงงานและพัสดุ กรมโยธาเทศบาล

นายชุมพร เอี่ยมศิกา หัวหน้ากองโรงงานและพัสดุ ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองคลัง กรมโยธาเทศบาล

ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

โอน

นายวิทยา เกษรเสาวภาค รักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากองตรวจและแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ไปดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองป้องกันฝ่ายพลเรือน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๐๔

นายประพจน์ เรขะรุจิ ข้าราชการชั้นเอก สังกัด กรมมหาดไทย ไปดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

กระทรวงศึกษาธิการ

แต่งตั้ง

นายธวัช สุมาวงศ์ หัวหน้าแผนกประวัติศาสตร์ และจารีตประเพณี กองวรรณคดี และ ประวัติศาสตร์ ไปรักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากอง จดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร

นายธวัช รัตนภาขิชาติ หัวหน้าแผนกแปล ออง วรรณคดีและประวัติศาสตร์ รักษาการในตำแหน่งหัวหน้า แผนกประวัติศาสตร์และจารีตประเพณี กองวรรณคดีและ ประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร อีกตำแหน่งหนึ่ง

นายบุญนาค พยัคฆเดช บรรณารักษ์โท แผนก หนังสือตัวพิมพ์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกหนังสือ ตัวเขียนและจารึก กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรม ศิลปากร

ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕

ออก ขุนวิฑูรย์ ผู้อำนวยการกองโรงเรียน พาณิชยและอุตสาหกรรม กรมอาชีวศึกษา ขอลาออก จากราชการเหตุรับราชการนาน ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕

กระทรวงสหกรณ์

แต่งตั้ง

นายประเสริฐ คล้ายกัน พนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์ตรี กองตรวจบัญชีสหกรณ์ธนกิจ กรมตรวจ บัญชีสหกรณ์ ขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งพนักงานตรวจ บัญชีสหกรณ์โท กองตรวจบัญชีสหกรณ์ธนกิจ

นายเฉลิมชัย แก้วกิ่งจันทร์ พนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์ตรี กองตรวจบัญชีสหกรณ์ธนกิจ กรมตรวจ บัญชีสหกรณ์ ขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งพนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์โท กองตรวจบัญชีสหกรณ์ธนกิจ

นายทวี ลอยลม พนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรี กองตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ขึ้น เป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งพนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์โท กองตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ดิน

ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๐๔

ของขวัญให้ผู้ใหญ่

ไม่มีอะไรก็เท่าหนังสือ

ประมวลปัญหาและทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน

เล่มละ ๕๐ บาท (เพิ่มค่าส่งอีกเล่มละ ๔.๕๐ บาท)

สั่งได้จากเลขานุการบริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ. ในพระบรมมหาราชวัง พระนคร

ธนาคารจ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน

ข่าวสอบข้าราชการ

ข่าวสอบแข่งขัน

ทราบว่า กรมเจ้าท่าและสำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะเปิดสอบแข่งขันชั้นตรีในไม่ช้านี้

ข่าวสอบคัดเลือก

ทราบว่า กรมต่อไปนี้จะเปิดสอบคัดเลือกบรรจุผู้ได้รับปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

๑. กรมธนารักษ์
  - ก. ปริญญาทางการบัญชีหรือเทียบเท่า ชั้นตรีอันดับ ๑ ชั้นสูง ๑ อัตรา
  - ข. ปริญญาทางนิติศาสตร์หรือธรรมศาสตร์ ชั้นตรีอันดับ ๑ ชั้นสูง ๗ อัตรา
  - ค. ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูงแผนกช่างก่อสร้าง ชั้นตรีอันดับ ๑ ชั้นต่ำ ๒ อัตรา แผนกช่างสำรวจ ๓ อัตรา
๒. กรมประชาสงเคราะห์
  - ก. ปริญญาทางสังคมสงเคราะห์ หรือทางเศรษฐศาสตร์ หรือนิติศาสตร์ หรือรัฐศาสตร์ ชั้นตรีอันดับ ๑ ชั้นสูง ๑๑ อัตรา
  - ข. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงการพลศึกษา ชั้นตรีอันดับ ๑ ชั้นต่ำ ๓ อัตรา
๓. กรมชลประทาน
  - ก. ปริญญาทางพาณิชยศาสตร์ ชั้นตรีอันดับ ๑ ชั้นสูง ๑ อัตรา
๔. กรมบัญชีกลาง
  - ก. ปริญญาทางการบัญชีหรือเทียบเท่า ชั้นตรีอันดับ ๑ ชั้นสูง ๑ อัตรา
๕. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง
  - ก. ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูงแผนกก่อสร้าง จาก ร.ร. ส่งเสริมอาชีพก่อสร้าง ชั้นตรีอันดับ ๑ ชั้นต่ำ ๑ อัตรา
๖. กรมมหาดไทย
  - ก. ปริญญาทางรัฐศาสตร์ หรือปริญญาทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือทางเศรษฐศาสตร์ ชั้นตรีอันดับ ๑ ชั้นสูง ๑๐ อัตรา

รายชื่อผู้สอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรีได้

การปฏิบัติงานแห่งชาติ

(ประกาศผลเมื่อ ๑ พฤศจิกายน ๑๔)

๑. น.ส. วรรณ ทรรพสุทธิ
๒. นางอรพินท์ เข้มประดิษฐ์
๓. นายทองอยู่ แก้วละเอียต

ตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(ประกาศผลเมื่อ ๒ มกราคม ๒๕๐๕)

๑. นายเพิ่มศักดิ์ จริตงาม
๒. นายจรูญ สายสุนทร

สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก

โดย.....ชาติ เอี่ยมกระสินธุ์

- ๒๖ ช.ก. — รัฐบาลสาธารณรัฐอาหรับที่โคโรประกาศเลิกการรวมเป็นสหรัฐกับเยเมน ประธานาธิบดีนัสเซอร์กล่าวหาว่า อิหม่ามแห่งเยเมนเป็นศัตรูต่อการปฏิบัติและขัดขวางการสถาปนาลัทธิโซเชี่ยลิสต์ หลังจากซีเรียแยกตัวไปจากอียิปต์แล้ว เมื่อเลิกความสัมพันธ์กับเยเมนอีกประการหนึ่ง ก็หมายความว่า สหสาธารณรัฐอาหรับได้สลายตัวไปแล้ว
- ๒๘ ช.ก. — คณะพรรคก้าวหน้าแห่งชาติของอิรักรับรองมติให้หาทางกู้อิสรภาพของคูเวต มติตินั้นกล่าวว่า ระบอบจักรวรรดินิยมได้แปรสภาพของคูเวตซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยน้ำมัน ให้กลายเป็นฐานทัพทุกคามสาธารณรัฐอิรัก
- ๓๐ ช.ก. — นายดีโอสคาโด มากาปากัล ประธานาธิบดีคนที่ ๕ ของฟิลิปปินส์เข้าสาบานตัวรับตำแหน่ง
- ๓๑ ช.ก. — นักการเมืองกลุ่มหนึ่งพร้อมด้วยทหารจำนวนหนึ่งสมทบกันเข้ายึดอำนาจล้มรัฐบาลเลบานอน แต่ถูกกองทหารฝ่ายรัฐบาลปราบปรามสำเร็จ
- ม.ก. — แคว้นซามัวตะวันตก ซึ่งอยู่ในเกาะซามัว ทางบริเวณ มหาสมุทรแปซิฟิก ภาคใต้ เป็นดินแดนในภาวะพิทักษ์ของสหประชาชาติ อยู่ใต้ปกครองของนิวซีแลนด์ ได้รับเอกราช
    - เกิดการกบฏในโปรตุเกสที่เมืองเบจา ได้กรุงลิสบอน แต่ต้องพ่ายแพ้ฝ่ายรัฐบาล มีผู้เสียชีวิต ๖ คน
  - ๒ ม.ก. — ขนเผ่าเคิร์ธ ในภาคเหนือของอิรักก่อการกบฏต่อรัฐบาลของนายพลคาซิมอีกครั้ง ได้โจมตีกองทหารรัฐบาลและหมู่บ้านหลายแห่ง ทหารรัฐบาลไม่สามารถปราบได้ ต้องถอยกลับ เพื่อส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดโจมตีตามที่มีนั้แถบภูเขาของพวกเคิร์ธ
  - ๔ ม.ก. — ประธานาธิบดีไซการ์โน แห่งอินโดนีเซีย รอคันตรายหูดหวิดเมื่อถูกระเบิดๆห่างรถยนต์ของท่านเพียง ๒๐๐ หลา ขณะกำลังเดินทางไปปราศรัยในที่ชุมนุมเซเลบีสภาคใต้ มีผู้เสียชีวิต ๓ คน
  - ๑๒ ม.ก. — สมเด็จพระเจ้ากรุงเคนมารีค และสมเด็จพระราชินีอินกริด เสร็จโดยเครื่องบินพระที่นั่งมาเยือนประเทศไทย ในฐานะเป็นแขกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
  - ๑๕ ม.ก. — เรือรบฮอลันดาปะทะกับเรือรบอินโดนีเซียในน่านน้ำของฮอลันดานอกฝั่งนิวกินีตะวันตก เรือยนต์คอปี้โคของอินโดนีเซียจม ๒ ลำ
  - ๑๖ ม.ก. — ภายหลังการจลาจลในเมืองซานโตโดมิงโก เมืองหลวงของสาธารณรัฐโดมินิกัน ประธานาธิบดีบาลาแกร์ได้ลาออก คณะทหารเข้ายึดอำนาจ ตั้งคณะปฏิวัติขึ้นปกครอง โดยยืนยันว่ายึดอำนาจเพื่อป้องกันมิให้โดมินิกันต้องเป็นคอมมิวนิสต์อย่างคิวบา
  - ๑๘ ม.ก. — การเจรจาของเจ้าลาวทั้งสามที่เจนีวานั้น เจ้าสุวรณภุมาสมาารถตกลงกับเจ้าบุญอุ้ม และเจ้าสุภานุวงศ์ในเรื่องวิธีการตั้งรัฐบาลชุดผสมแล้ว โดยมีเจ้าสุวรณภุมาเป็นนายกรัฐมนตรี

บริหารงานบุคคล

(ต่อจากฉบับก่อน)

ในการประชุมภาคหลัง ประชาชนได้แนะนำผู้อภิปรายรวม ๒ ท่าน คือ คุณนิคม จันทรวិฑูร แห่งกรมประชาสงเคราะห์ และคุณคณีย์ บุนนาค แห่งบริษัทแอสตันคาร์ทแวกคัมมอดตี้ อภิปรายเรื่อง "บริการสวัสดิการในราชการและในวงการธุรกิจ" คุณยงค์ จันทิก แห่งกรมบัญชีกลาง และคุณไพฑูรย์ ประยงค์แย้ม แห่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี อภิปรายเรื่อง "บำนาญ บำนาญ และประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ" คุณอัมพร อุตซังกร แห่งกรมการขนส่ง และคุณประวีณ ณ นคร แห่งสำนักงาน ก.พ. อภิปรายเรื่อง "ความมั่นคงของข้าราชการ"

คุณนิคม จันทรวิฑูร อภิปรายมีใจความว่า เรื่องสวัสดิการนี้ ท่านเลขาธิการ ก.พ. ก็ได้บรรยายไว้เป็นส่วนใหญ่แล้ว ที่จะกล่าวต่อไปจะเป็นไปในทางนำสิ่งที่พูดมาแล้วมาเพิ่มเติมและประกอบเป็นรูปร่างให้ชัดแจ้งขึ้น "บริการสวัสดิการ" หมายถึงการจัดให้มีสวัสดิการหรือบริการต่าง ๆ ให้แก่ข้าราชการหรือพนักงาน เพิ่มเติมจากเงินเดือนที่จ่ายให้เป็นประจำอยู่แล้ว เป็นสิ่งนอกเหนือจากเงินเดือนหรือค่าจ้างตามปกติ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานตั้งใจปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ และเพื่อให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ในการทำงานนั้น มนุษย์เรายังต้องการสิ่งอื่น ๆ นอกเหนือไปจากเงินเดือนอีกมาก เช่น สภาพที่ทำงานที่ดี ผู้บังคับบัญชาที่ดี กำลังใจในการปฏิบัติงาน และสิ่งที่มีมองเห็นด้วยตาเปล่าไม่ได้ อื่น ๆ อีก

ในหลักการนั้น ชนิดและประเภทของบริการสวัสดิการแบ่งออกได้เป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ๕ หัวข้อดังต่อไปนี้

๑. บริการด้านเศรษฐกิจ ซึ่งรวมถึงการจ่ายเงินช่วยเหลือบุตรภรรยาของข้าราชการ หรือพนักงาน ค่าเช่าบ้าน เงินทุนกู้ยืม การจัดบ้านสหกรณ์ การจัดหาหนะรับส่ง การจัดสรรที่ดินและอาคารเช่าซื้อ และสิ่งอื่น ๆ อันเป็นบริการสนับสนุนเงินเดือนที่ได้รับเป็นประจำอยู่แล้ว

๒. บริการในด้านการศึกษา ให้ข้าราชการหรือพนักงานได้มีโอกาสได้รับการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อทั้งในและนอกประเทศ รวมทั้งช่วยเหลือการศึกษาของบุตรด้วย เช่น ที่กระทรวงมหาดไทย ได้จัดตั้งหอพักสำหรับบุตรข้าราชการกระทรวงมหาดไทยชั้นในกรุงเทพฯ เป็นต้น

๓. บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางมาก รวมถึงการจัดให้มีการเยี่ยมเยียนข้าราชการและครอบครัวที่เจ็บป่วย การจัดทุนช่วยเหลือในคราวที่ข้าราชการเดือดร้อน เช่น การฌาปนกิจ การรักษาพยาบาล การจัดสถานที่ทำงานให้ถูกสุขลักษณะและอนามัย การจัดโรงอาหาร และจำหน่ายอาหารให้ในราคาถูกและสิ่งอื่น ๆ

๔. บริการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น จัดให้มีสโมสร มีการแข่งขันกีฬา ทักษนาจร ห้องสมุด ฯลฯ เป็นต้น

๕. บริการสร้างความมั่นคงให้แก่ข้าราชการหรือพนักงาน เช่น ในเรื่องบำเหน็จบำนาญ ประกันชีวิต ประกันภัย หรือประกันสังคม เป็นต้น

การจัดบริการสวัสดิการเพื่อข้าราชการเหล่านี้ สรุปได้ว่า อย่างน้อยที่สุดมี ๓ ทาง ทางแรก รัฐบาลจัดให้เอง โดยตั้งเงินงบประมาณเพื่อสวัสดิการไว้โดยเฉพาะ ซึ่งเป็นเรื่องที่ถูกอภิปรายถกเถียงกัน เพราะข้าราชการของเรามีเป็นจำนวนมาก และเราต้องยอมรับว่าข้าราชการเหล่านี้แหละที่เป็นผู้รับผิดชอบให้โครงการทั้งหลายที่จะต้องจ่ายเงินเป็นพัน ๆ ล้านบาทเป็นผลสำเร็จขึ้นมาได้ ทางที่ ๒ กองกรมหรือกระทรวงจัดขึ้นเอง และพยายามมุ่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปตามลำดับจนกว่ารัฐบาลจะไต่ยื่นมือเข้าสนับสนุนโดยจัดสรรเงินในงบประมาณไว้ให้ การที่จะเรียกรหรือแบ่งเงินจากข้าราชการมาจัดบริการสวัสดิการนั้น กระทำได้ยาก เพราะโดยปกติย่อมได้เงินน้อยมาก ทางที่ ๓ จัดขึ้นเป็นการประสานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กระทรวงต่อกระทรวง เป็นต้น โดยถือว่างานนี้เป็นงานใหญ่ที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกัน เป็นงานของชาติในที่สุด

สำหรับในประเทศไทย เท่าที่ได้ไปตรวจสอบมาแล้ว หน่วยงานที่มีสวัสดิการแข็งแรงที่สุด คือ กระทรวงกลาโหม ซึ่งมีกรมสวัสดิการของทหารบก ของทหารเรือ และของทหารอากาศไว้เป็นส่วนตัวทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะ มีการจัดสรรอาคารสงเคราะห์ ที่ดิน กีฬา บันเทิง ฌาปนกิจ และกิจการอื่น ๆ นับได้ว่าเป็นบริการสวัสดิการที่ดีมีประสิทธิภาพ และได้รับการสนับสนุนในเรื่องนี้ทางฝ่ายพลเรือนก็มีกรมตำรวจซึ่งมีสวัสดิการของตนเอง นอกจากนั้นกระทรวงทบวงกรมอื่น ๆ ก็ทำกันอีกบ้าง แต่กล่าวโดยสรุปแล้ว ยกเว้นเรื่องบำเหน็จบำนาญ ทางฝ่ายพลเรือนเรากำลังทำกันน้อย

เหลือเกิน ยิ่งสมัยนี้เป็นสมัยเร่งรัดพัฒนาประเทศ เรากำดั่งมีโครงการต่าง ๆ มากมาย เรื่องบริการสวัสดิการ ที่จะช่วยให้ ข้าราชการทำงาน มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น จึงควรจะได้รับ การ วิทยะกษณ พิจารณา

คุณต๋นัย บุนนาค ผู้อภิปรายคนต่อไป กล่าวว่ เรื่องนี้ ความจริงท่านเลขาธิการ ก.พ. และคุณนิคม จันทรวิทุร ก็ได้อภิปรายมากว้างขวางพอสมควรแล้ว อีกประการหนึ่งผู้อภิปรายก็ได้ นำบทความเรื่อง "บริการสวัสดิการในวงการธุรกิจ" มาแจกแล้ว ผู้สนใจอาจจะหาดูรายละเอียด ในบทความนั้นได้ ประกอบกับเวลานั้นน้อย ในที่นี้จึงจะขอพูดถึงข้อสังเกตนางประการเกี่ยวกับ เรื่องนี้ คือ

๑. เพื่อที่จะได้ทราบถึงความต้องการและจำเป็นของการจัดบริการสวัสดิการ สิ่งที่เราจะต้องถามในลำดับแรกคือ "เงินค่าตอบแทนที่พนักงานได้รับนั้นเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติหรือไม่?" หมายความว่า เงินเดือนพอหรือไม่ ถ้าเงินเดือนพอที่กระทรวงได้จ่ายอย่างสบายและมีเกียรติแล้ว ความสำคัญและความจำเป็นในเรื่องบริการสวัสดิการย่อมจะลดลงมา เพราะอย่างน้อยที่สุดในทางวงการธุรกิจก็ต้องมีกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ บังคับให้นายจ้างต้องรับผิดชอบในสุขภาพอนามัย การบ้องกันอุบัติเหตุในการทำงาน และเรื่องอื่น ๆ ซึ่งอาจจะรวมถึงการประกันสังคมอยู่ด้วยก็ได้ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าให้เงินเดือนไม่พอแล้ว เรื่องบริการสวัสดิการจะต้องเป็นเรื่องยุ่งยากมากมายทีเดียว

๒. ปัญหาต่อไปมีว่า เราควรจะให้บริการสวัสดิการอย่างไร ? เรามีทางเลือกอยู่มากมาย ดังปรากฏจากคำบรรยาย และในบทความที่แจกแล้ว ข้อสำคัญคือ ความต้องการ ในบริการสวัสดิการ นั้น ย่อมแตกต่างกันไปตามองค์การ ตามภาวะต่าง ๆ ตลอดจนตัวบุคคลแต่ละคน และความ สามารถที่จะให้ได้ด้วย เรื่องนี้ เป็นหน้าที่ของนายจ้างที่ดี จะต้องคอยสังเกตุว่าถูกจ้างต้องการบริการสวัสดิการอะไร แต่ปัญหาก็วกกลับไปถึงข้อสังเกตข้อแรกที่ว่า ถ้าถูกจ้างได้เงินคอบแทนค่าแรงงานพอสมควรและเหมาะสมแล้ว ความต้องการในค่านบริการสวัสดิการก็ลดลงตามส่วน

๓. การจัดบริการสวัสดิการนั้น จะต้องคงอยู่บนรากฐานของความสัมพันธ์อันดีระหว่าง นายจ้างกับลูกจ้าง และทั้งสองฝ่ายจะต้องรับผิดชอบร่วมกันจึงจะเป็นประโยชน์แก่ทุก ๆ ฝ่าย จะให้นายจ้างรับผิดชอบแต่ฝ่ายเดียวย่อมเป็นไปได้

๔. มีข้อที่ควรระวังว่า การจัดบริการสวัสดิการให้จะต้องไม่เป็นไปในลักษณะที่จะส่งเสริมให้ลูกจ้างอ่อนแอ กล่าวคือถ้าลูกจ้างไม่มีความต้องการที่จำเป็นเพียงพอแล้ว การจัดสวัสดิการให้

ก็จะทำให้ลูกจ้างไม่เป็นตัวของตัวเองและคอยหวังพึ่งแต่ นายจ้าง โดยตลอด ตัวอย่าง เช่น ถ้า นาย ข. มาขอยืมเงินจากนายจ้าง โดยอ้างว่า ภรรยาของตนคลอดบุตร จึงต้องขอยืมเงินไปเป็นค่าใช้จ่ายในการนี้ ซึ่งถ้าเป็นโรงงานเล็ก ๆ นายจ้างย่อมรู้ว่า นาย ข. เป็นคนอย่างไร มีความจำเป็นในเรื่องนี้หรือไม่ แต่ในบริษัทใหญ่ ๆ นั้น จะให้คนงานขอยืมเงินง่าย ๆ ย่อมไม่ได้ จะต้องพิจารณาเรื่องราวเฉพาะไป เพราะถ้าให้ง่าย ๆ ก็จะไม่แน่ว่า นาย ข. จะนำเงินไปเดินม้า เดินการพนัน หรือใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรือไม่ เป็นการไม่สอนให้ลูกจ้างรู้จักประหยัดและออมทรัพย์ การให้กดบังจะทำให้ลูกจ้างอ่อนแอ ดังนั้นถ้าเป็นกรณีจำเป็นจริง ๆ เช่น ไฟไหม้บ้าน น้ำท่วม หรือกรณีที่มีอุปสรรคที่ไม่อาจคาดหมายได้ และพิจารณาได้ว่าลูกจ้างออกออมรายได้ไว้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย จึงควรให้ยืมไป

๕. ในวงธุรกิจนั้น เราได้พยายามเอาใจใส่ ปรับปรุงสภาพของการทำงานและชีวิตประจำวันของลูกจ้างอย่างจริงจังและโดยตลอด เพราะเราถือว่าชีวิตประจำวันของคนเรานั้นมี ๒๔ ชั่วโมง นอนเสีย ๗-๘ ชั่วโมง ทำธุระอื่น ๆ ๖ ชั่วโมง และใช้เวลาอยู่ในที่ทำงาน ๘ ชั่วโมง คือ ๑/๓ ของเวลาทั้งหมด และประมาณ ๑/๒ ของเวลาที่คนอยู่ ฉะนั้น ที่ทำงานจึงควรเป็นสถานที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลเห็นอกความรู้อันลึกซึ้งและความสุขสบาย ตลอดจนผลของการปฏิบัติงานของลูกจ้าง ทำให้เกิดปัญหาที่จะต้องคิดว่า สภาพการทำงาน ความสะอาดสบาย ตลอดจนสภาพของที่ทำงานเหมาะสมแค่ไหน? การป้องกันอุบัติเหตุในที่ทำงานมีแค่ไหน รัศกุนอย่างไร? บำเหน็จบำนาญ ทางก้าวหน้า ทางเพิ่มพูนวิทยฐานะ ของลูกจ้างมีอย่างไร?

๖. ข้อตั้งเกดอีกประการหนึ่ง คือ การให้บริการสวัสดิการนั้น มิได้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สวัสดิการเท่านั้น เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้าหน่วยงานแต่ละหน่วยด้วย เพราะหัวหน้างานเหล่านั้นได้พบปะและรู้จักมักคุ้นกับลูกน้องของเขาอยู่ทุกวัน ย่อมจะเข้าใจอุปสรรคและข้อขัดข้องของลูกน้องได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่สวัสดิการ และอาจจะให้คำแนะนำช่วยเหลือได้เร็วกว่าดีกว่าด้วย

๗. โครงการสวัสดิการที่ดีนั้น จะต้องให้ลูกจ้างได้มีส่วนร่วมวางแผนการ และเป็นผู้นำ ผู้ริเริ่มในเรื่องนี้อยู่ด้วยโดยสม่ำเสมอ เป็นเรื่องของความรับผิดชอบร่วมกัน

๘. จุดที่สำคัญ คือ การพยายามที่จะให้เข้าถึงความต้องการของแต่ละบุคคลให้ได้ ส่วนความสามารถที่จะเข้าถึงความต้องการนี้ได้มากแค่ไหนนั้นเป็นเรื่องของวิสัยปฏิบัติและเวลา การแก้

ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นการแก้ไม่รู้จักต้นตอ เรื่องนี้ จึงควรมีโครงการที่สัมพันธ์กับโครงการบริหารงานบุคคลไว้ให้เป็นการแน่นอน

คุณยนต์ จันทิก ได้อภิปรายเรื่อง "บำเหน็จบำนาญข้าราชการ" ในลำดับต่อไปว่า แต่เดิมมา ข้าราชการผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ราชการไปแล้ว ไม่ได้รับสิ่งตอบแทนจากทางราชการแต่อย่างใด ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพิจารณาเห็นว่า ข้าราชการซึ่งรับราชการมีหน้าที่ต้องรับราชการเต็มกำลังและเวลา ไม่ควรมีโอกาสจะได้ประกอบการสะสมทรัพย์สมบัติไว้เพียงคนเดียวแก่ชราหรือทุพพลภาพ ทำให้ได้รับความลำบากเดือดร้อนเมื่อออกจากราชการ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติเบี้ยบำนาญสำหรับข้าราชการพลเรือนขึ้นเมื่อปี ร.ศ. ๑๒๐ (พ.ศ. ๒๔๔๕) ต่อมาได้มีการประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญอีกหลายฉบับด้วยกัน คือ พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๓ และพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญทหาร พ.ศ. ๒๔๗๓, พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๗ และพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญทหาร พ.ศ. ๒๔๗๗, พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๒ และพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญทหาร พ.ศ. ๒๔๗๒, พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๗๔

การยกเลิกแก้ไขกฎหมายบำเหน็จบำนาญแต่ละฉบับ ซึ่งจะกล่าวแต่เฉพาะบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือนเท่านั้น (สำหรับทหารไม่มีเวลาพอที่จะกล่าว) ข้าราชการได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นทุกครั้ง เช่น ตามพระราชบัญญัติเบี้ยบำนาญ ร.ศ. ๑๒๐ พระราชทานเฉพาะแต่ผู้ซึ่งมีบรรดาศักดิ์เป็น ขุน หลวง พระ พระยาเท่านั้น และเป็นของพระราชทานโดยทรงพระกรุณา ไม่มีผู้ใดมีสิทธิที่จะเรียกร้องเอาบำเหน็จบำนาญโดยอ้างว่าเป็นสิทธิของตนจะต้องได้ตามกฎหมาย การขอบำเหน็จบำนาญในสมัยนั้นจึงต้องกราบบังคมทูลและพระราชทานให้ทุกราย ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๗๓ ได้ขยายให้ถึงผู้ซึ่งมีตำแหน่ง นายเวร ปลัดกรม เจ้ากรม ใน พ.ศ. ๒๔๗๗ ได้ขยายให้แก่ข้าราชการทุกชั้นทุกตำแหน่ง ซึ่งรวมถึงเสมียนพนักงานก็มีสิทธิได้บำเหน็จบำนาญด้วย

บำเหน็จบำนาญแยกได้เป็น ๓ ประเภท คือ (๑) บำเหน็จบำนาญปกติ (๒) บำนาญพิเศษ (๓) บำเหน็จตกทอด

๑. บำเหน็จบำนาญปกติ

ข้าราชการจะได้รับบำเหน็จบำนาญปกติด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งใน ๔ เหตุ คือ

ก. เหตุทดแทน ได้แก่ผู้ซึ่งออกจากราชการ เพราะ

(๑) ยุบเลิกตำแหน่ง

(๒) ทางราชการสั่งให้ออกโดยไม่มีควมผิด ซึ่งการสั่งให้ออกนั้นต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ซึ่งปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ (มาตรา ๓๖ (ก) (ข) (ค) มาตรา ๓๗, ๓๘, ๓๙, ๔๐, ๔๑ และมาตรา ๘๐) การให้ออกตามที่กล่าวมาในข้อนี้ บางคราวก็รู้สึกลำบากใจในการที่ต้องจ่ายบำเหน็จหรือบำนาญให้ไป เพราะครูปเรื่องแล้ว น่าจะถูกต้องออกหรือปลดออก แต่ผู้บังคับบัญชาที่เพียงแต่ให้ออก เป็นการช่วยเหลือกัน

(๓) ข้าราชการการเมืองซึ่งออกตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ

(๔) ทหารซึ่งออกจากกองหนุนเบ็ดเสร็จ

ข. เหตุทุพพลภาพ ได้แก่ผู้ซึ่งออกจากราชการเพราะเจ็บป่วยทุพพลภาพ ซึ่งแพทย์ที่ทางราชการรับรอง ได้ตรวจและให้ความเห็นว่า ไม่สามารถที่จะรับราชการในหน้าที่ใดต่อไป

ค. เหตุสูงอายุ ได้แก่ผู้ซึ่งมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ หรือ ๕๐ ปีบริบูรณ์ ซึ่งหมายความว่า ถ้าทางราชการให้ออกจะต้องมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์จึงจะให้ออกได้ แต่ถ้าหากจะลาออกเองแล้ว เพียงอายุครบ ๕๐ ปีบริบูรณ์ ก็ลาออกในเหตุสูงอายุได้

ง. เหตุรับราชการนาน ได้แก่ผู้ซึ่งมีเวลาดำรงราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ หรือครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ ซึ่งหมายความว่า ถ้าทางราชการให้ออกจะต้องมีเวลาดำรงราชการครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์แล้วจึงจะให้ออกได้ แต่ถ้าหากจะลาออกเองแล้ว มีเวลาดำรงราชการเพียง ๒๕ ปีบริบูรณ์ ก็ลาออกในเหตุรับราชการนานได้

ผู้ที่ออกจากราชการในเหตุใดเหตุหนึ่งใน ๔ เหตุดังกล่าว หากมีเวลาดำรงราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ มีสิทธิได้รับเป็นบำเหน็จ ส่วนผู้ที่มีเวลาดำรงราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตั้งแต่ ๓๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีสิทธิได้รับเป็นบำนาญ และผู้ที่มีสิทธิได้รับบำนาญนั้น จะขอรับเป็นบำเหน็จแทนบำนาญก็ได้

นอกจากผู้มีสิทธิดังกล่าวมาใน ๔ เหตุแล้ว ผู้ที่มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์แล้ว จะลาออกเพื่อรับบำเหน็จ (ตามมาตรา ๓๗) ก็ได้ แต่การลาออกด้วยเหตุนี้ จะรับได้ก็เพียงเป็นบำเหน็จเท่านั้น จะรับเป็นบำนาญไม่ได้ (การขอบำเหน็จตามมาตรา ๕ เดิม ต้องครบ ๓๕ ปีบริบูรณ์ ปัจจุบันลดลงเหลือ ๓๐ ปีบริบูรณ์ ฉะนั้น ขอได้โปรดระมัดระวังด้วยว่า ถ้ามีเวลาราชการไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์แล้วลาออก จะไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเลย เว้นแต่จะเข้าไปในเหตุทุพพลภาพหรือเหตุสูงอายุ

คำว่า "เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ" นี้ หมายรวมถึงเวลาที่มิได้รับราชการ แต่กฎหมายบัญญัติให้นับเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญด้วย เช่น เวลาระหว่างที่ทางราชการสั่งให้ไปทำการใด ๆ โดยมิได้รับเงินเดือน หรือเวลาระหว่างศึกษาอยู่ในต่างประเทศ หรือเวลาระหว่างประกาศใช้กฎอัยการศึก เวลาระหว่างประกาศใช้กฎอัยการศึกจนเพงมชน นับตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นต้นมา และได้มีมาแล้ว ๓ ครั้ง คือ

๑. ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๔๘๔ เวลา ๓๐.๐๐ น. ถึงวันที่ ๖ กันยายน ๒๔๘๔ เวลา ๓๐.๐๐ น. รวม ๒ เดือน ๕ วัน
๒. ตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐ เวลา ๒๓.๐๐ น. ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๐๐ เวลา ๒๓.๐๐ น. รวม ๓๗ วัน สำหรับจังหวัดรอบนอกกระยะหนึ่ง และถึงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๐๓ เวลา ๑๖.๐๐ น. รวม ๓ เดือน ๒๓ วัน สำหรับจังหวัดรอบใน (๒๖ จังหวัด) อีกกระยะหนึ่ง
๓. ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๓ เวลา ๒๓.๓๓ น. จนถึงเวลาดัน (นับถึงเพียงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๐๔) เป็นเวลา ๒ ปี ๑๐ เดือน ๓ วัน

ส่วนเวลาก่อนหน้าประกาศใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ ผู้ที่มีเวลาราชการเป็นทวิคูณได้จะต้องทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

บำนาญพิเศษ

บำนาญพิเศษได้แก่ข้าราชการผู้ซึ่งได้รับอันตรายจนพิการหรือได้รับการป่วยเจ็บถึงทุพพลภาพหรือตาย เพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่ หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่ จะได้รับบำนาญพิเศษแล้วแต่กรณีตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือ

๑. ถ้าทุพพลภาพ ก็จะได้รับดังนี้
  - (๑) ยามปกติ มีอัตราตั้งแต่ห้าในห้าสิบส่วนจนถึงยี่สิบในห้าสิบส่วนแห่งเงินเดือนเดือน

สุดท้าย

(๒) ผู้มีหน้าที่ต้องไปราชการหรือปฏิบัติราชการโดยอากาศยานในอากาศ หรือต้องไปราชการหรือปฏิบัติราชการโดยเรือสำเภา หรือมีหน้าที่ต้องทำการสำเภา หรือมีหน้าที่ทำการกวาดทุ่นระเบิด หรือมีหน้าที่ขุด ทำ หรือประกอบวัตถุระเบิด หรือมีหน้าที่เกี่ยวกับไซพิช ถ้าได้รับอันตรายด้วยหน้าที่ที่กระทำนั้น ให้มีอัตราเป็นจำนวนถึงเงินเดือนเดือนสุดท้าย

(๓) เวลาทำหน้าที่ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดในระหว่างเวลาที่มีการรบหรือการสงคราม หรือมีการปราบปรามการจลาจล หรือในระหว่างเวลาที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกหรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ถ้าได้รับอันตรายด้วยหน้าที่ที่กระทำนั้น ให้มีอัตราตั้งแต่สามสิบในห้าสิบส่วน จนถึงสามสิบห้าในห้าสิบส่วนของเงินเดือนเดือนสุดท้าย ในกรณีที่ไม่มีเงินเดือน ให้ถืออัตราเงินเดือนทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดเป็นเงินเดือนเดือนสุดท้าย

ผู้รับบำนาญในเหตุทุพพลภาพนั้น นอกจากจะได้รับตามเกณฑ์ที่เจ้ากระทรวงกำหนดแล้ว จะได้รับบำนาญปกติอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วอาจสูงกว่าเงินเดือนที่ได้รับอยู่ก็ได้ แล้วแต่จะมีเวลาราชการมากหรือน้อย

๒. ถ้าตาย ก็จะได้รับดังนี้

(๑) ในยามปกติเป็นจำนวนถึงเงินเดือนเดือนสุดท้ายของผู้ตาย

(๒) ผู้มีหน้าที่ต้องไปราชการหรือปฏิบัติราชการโดยอากาศยานในอากาศ หรือมีหน้าที่ต้องทำการโดดร่มหรือต้องไปราชการหรือปฏิบัติราชการโดยเรือสำเภา หรือมีหน้าที่ต้องทำการสำเภา หรือมีหน้าที่ทำการกวาดทุ่นระเบิด หรือมีหน้าที่ขุด ทำลาย ทำหรือประกอบวัตถุระเบิด หรือมีหน้าที่เกี่ยวกับไซพิช หรือเวลาทำหน้าที่ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดในระหว่างเวลาที่มีการรบหรือการสงคราม หรือมีการปราบปรามการจลาจล หรือในระหว่างเวลาที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกหรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ถ้าได้รับอันตรายด้วยหน้าที่ที่กระทำนั้น ให้มีอัตราเป็นจำนวนสี่สิบในห้าสิบส่วนแห่งเงินเดือนเดือนสุดท้ายของผู้ตาย

และแบ่งจ่ายให้แก่ทายาทตามเกณฑ์ดังนี้

- ๑. บุตรให้ได้รับ ๒ ส่วน แต่ถ้าผู้ตายมีบุตรตั้งแต่ ๓ คนขึ้นไป ให้ได้รับ ๓ ส่วน
- ๒. สามีหรือภรรยา ให้ได้รับ ๑ ส่วน
- ๓. บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาที่มีชีวิตอยู่ให้ได้รับ ๑ ส่วน

แต่ถ้าไม่มีทายาทดังกล่าวทั้งหมด ก็ให้จ่ายแก่ผู้อุปการะหรือผู้อยู่ในอุปการะ ตามส่วนที่เจ้ากระทรวงจะได้อำหนด ซึ่งจะได้รับตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมาย (มาตรา ๔๕)

บำเหน็จตกทอด

แต่เดิมมาข้าราชการตาย หรือผู้รับบำนาญตาย ทายาทไม่มีสิทธิได้รับบำนาญตกทอด หรือ บำเหน็จตกทอด เพิ่งมาให้บำนาญตกทอดเมื่อประกาศใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ๒๔๗๔ ต่อมาได้ยกเลิกบำนาญตกทอด ให้เป็นบำเหน็จตกทอดแทน เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ๒๔๗๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ คือ

๑. ถ้าเป็นข้าราชการประจำการตาย ทายาทได้รับเป็นจำนวนเท่าเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีเวตาราชการ

๒. ถ้าเป็นข้าราชการบำนาญตาย ทายาทก็จะได้รับเป็นเงินเท่ากับสามสิบเท่าของบำนาญรายเดือนที่ได้รับอยู่

ซึ่งแบ่งให้แก่ทายาทผู้อุปการะหรือผู้อยู่ในอุปการะเช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วสำหรับผู้ที่ได้รับบำนาญพิเศษ

สวัสดิการของข้าราชการในด้านบำเหน็จบำนาญดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า รัฐบาลได้ให้ความคุ้มครองข้าราชการทุกระยะ คือ เมื่อรับราชการอยู่ ก็จ่ายเงินเดือนให้เป็นรายเดือน เมื่อออกจากราชการ ก็จ่ายบำเหน็จหรือบำนาญปกติให้ เมื่อถึงแก่ความตาย รัฐบาลก็ยังให้คุ้มครองไปถึงทายาท โดยจ่ายบำเหน็จตกทอดให้อีก ซึ่งในมีหนึ่ง ๆ รัฐบาลต้องรับภาระในการตั้งงบประมาณเพื่อจ่ายเป็นสวัสดิการในด้านบำเหน็จบำนาญเป็นจำนวนเงิน ดังนี้

งบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๓	ตั้งไว้เป็นจำนวนเงิน	๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
,, ปี พ.ศ. ๒๕๐๔	(ระยะ ๘ เดือน) ตั้งไว้	๓๘๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท
,, ปี พ.ศ. ๒๕๐๕	ตั้งไว้	๒๖๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

และเฉพาะปี พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นเงินที่จ่ายทั้งสิ้น ๒๖๖,๕๘๕,๓๐๓ บาท ๓๐ สตางค์

ประโยชน์ที่ข้าราชการพึงได้รับจากบำเหน็จบำนาญนี้ จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันได้รับในอัตราที่สูงมาก กล่าวคือ ผู้รับราชการมานาน เมื่อออกจากราชการก็จะได้รับบำนาญในอัตราเกือบหรือเท่ากับเงินเดือนที่ได้รับอยู่ก่อนออกจากราชการ เมื่อถึงแก่ความตายลง ทายาทยังได้รับบำเหน็จตกทอดอีกเป็นจำนวนสามสิบเท่าของบำนาญรายเดือน และบางรายถ้าจะขอรับเป็นบำเหน็จก็จะได้รับเงินหมื่น เรือนแสน ซึ่งนับได้ว่า อาชีพการเป็นข้าราชการนี้ ไม่มีอาชีพใดที่มั่นคงและถาวรเท่า ฉะนั้น จึงควรระมัดระวังอย่าได้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดจนถูกไล่ออก ปลดออก ซึ่งจะไม่

มีสิทธิในบำเหน็จบำนาญ และควรจะได้ตอบแทนความดีให้แก่ทางราชการ ซึ่งในสมัยนี้ก็ได้คิดเด็ก
 แต่เฉพาะบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามารับราชการแล้ว แต่เฉพาะความรู้และความสามารถ
 หาได้ทำให้ราชการดำเนินไปด้วยดีไม่ บุคคลผู้มีความรู้ความสามารถนั้นจะต้องอยู่ในระเบียบวินัยที่ดี
 โดยอุทิศเวลา ทุ่มหน้าปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อุดมดีหะดกทนให้เป็นผลดีแก่ทาง
 ราชการ ทั้งนี้ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ และเพื่อความสมบูรณ์ของตนเองเมื่อออก
 จากราชการ แต่เท่าที่สังเกตเวลานี้ข้าราชการอยู่จำนวนไม่น้อยที่อยากได้แต่เงินเดือน แต่ไม่ยอม
 ทำงาน ทำอย่างไรจึงจะให้บุคคลประเภทนี้หมดไป ขอฝากไว้เป็นแง่คิดเพื่ออภิปรายกันต่อไปด้วย

คุณไพฑูริย์ ประยงค์แย้ม อภิปรายว่า การรับราชการนั้นถือเป็นอาชีพอย่างหนึ่ง และ
 กล่าวได้ว่า เป็นการขายแรงงานเช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ ค่าตอบแทนจากแรงงานของข้าราชการนั้น
 เห็นว่าขณะนี้เกินสมควรและเพียงพอแล้ว เพราะนอกจากค่าแรงงานหรือเงินเดือน เรายังได้ผลประโยชน์
 ตอบแทนอื่น ๆ อีกมากมาย คือ

๑. ในการสมัครสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ ผู้สมัครสอบต้อง
 เสียค่าธรรมเนียมคนละ ๒๐ หรือ ๔๐ บาท แล้วแต่กรณี แต่พวกที่ได้เหรียญชัยสมรภูมิไม่ต้องเสีย
๒. เมื่อเราว่าเรียนได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพอะไรมา ทางราชการก็ปรับเงินเดือน
 ให้ตรงตามคุณวุฒิ
๓. เรื่องการจ่ายเงินเดือนก็ตรงตามเวลาทุกครั้งทีเดียว ไม่เคยผิด และได้เงินเดือนกันเต็ม
 เม็ดเต็มหน่วย ภาษีเงินได้ก็ไม่ต้องเสียเพราะรัฐบาลออกให้แทนแล้ว ปรากฏว่า ในงบประมาณ
 แผ่นดินสำหรับ ปี พ.ศ. ๒๕๐๕ งบประมาณรายจ่ายภาษีเงินได้ที่รัฐบาลออกให้ข้าราชการเป็น
 จำนวนเงินถึงประมาณ ๖๐ ล้านบาท
๔. อาทิตย์หนึ่งมี ๗ วัน เราทำงานกัน ๕ วันเท่านั้น วันเสาร์ วันอาทิตย์หยุด แต่ยังมี
 วันหยุดราชการอีกหลายวัน และถ้าวันหยุดราชการตรงกับวันเสาร์ วันอาทิตย์ ก็ยังหยุดทดแทนให้
 อีก ตกตงปีหนึ่งเราทำงานกันจริงๆ เพียง ๒๔๗ วันเท่านั้น
๕. ในเรื่องลาหยุดราชการโดยได้เงินเดือนเต็ม เราก็กลากันได้มากมาย ลาป่วยได้ ๖๐ วัน
 และในกรณีจำเป็นเจ้ากระทรวงอนุญาตให้ลาต่อไปอีก ๖๐ วัน ถ้าเพราะประสบอันตรายในขณะ
 ปฏิบัติหน้าที่ได้อีก ๓๒๐ วัน ถ้าเป็นโรคติดต่อกันอันตรายร้ายแรง เนื่องจากการปฏิบัติราชการใน
 หน้าที่อันเกี่ยวเนื่องด้วยโรคนี้ ๆ ก็ลาได้อีก ๒๗๐ วัน ถ้ากิจธรรมดา ๔๕ วัน แต่ในปีแรกเข้ารับ
 ราชการลาได้ไม่เกิน ๑๕ วัน ถ้าลาไปประเทศใกล้เคียง ก็ลาเพิ่มจากธรรมดาได้อีก ๓๐ วัน ถ้าลา

ไปยุโรปหรือสหรัฐอเมริกา ถ้าเพิ่มจากธรรมดาได้อีก ๓๒๐ วัน ถ้าอุปสมบทก็ได้อีก ๓๒๐ วัน การลาหยุดเหล่านี้ ได้เงินเดือนทั้งต้น ไม่ขาดสักบาทเดียว

๖. การส่งเคราะห์ตนเองก็มีทางอยู่มาก ไปเรียนหนังสือได้ปริญญา ประกาศนียบัตรหรือวุฒิสูงขึ้น ก็ปรับเงินเดือนได้ ไปศึกษาภาษาอังกฤษเมืองนอกก็ได้เงินเดือน หรือแม้ไปศึกษาในมหาวิทยาลัยเมืองไทย ก็ยังได้เงินเดือนในบางกรณี ทุนไปต่างประเทศสำหรับข้าราชการก็มีมาก

๗. พอครบปีก็ได้เงินเดือนขึ้น สมัยก่อนมีการคิดอันดับเงินเดือนกันบ้าง สมัยนี้ไม่คิดกันเลย และถ้าไม่ได้ทำผิดคิดร้าย หรือปฏิบัติตนเหลวเหลือเกินแล้ว ก็จะได้เงินเดือนขึ้นเพราะตั้งใจให้ในงบประมาณแล้ว ทำให้การเลื่อนเงินเดือนง่ายเข้า สำหรับการเลื่อนอันดับในชั้นจตุตถาและชั้นตรี ก็กล่าวได้ว่า เลื่อนได้เลย เฉพาะชั้นโท ชั้นเอก จึงอาจจะมีข้อขัดข้องบ้าง การเลื่อนขั้นก็ต้องดูแต่ตัวเอง จะต้องยึดอุดมคติอย่างผู้อภิปรายว่า ตัวเองเหมือนมีคตของหมันตั้งอยู่เต็มอ เหล็กจะตีหรือไม่ ไม่สำคัญ ต้องช่วยตัวเองก่อนแล้วเทวดาจึงจะช่วย

๘. ประโยชน์ส่วนน้อยอื่น ๆ มีเรื่องบุตรข้าราชการ ซึ่งเสียค่าเล่าเรียนครั้งเดียว คนอื่นเสียเต็ม เข้าโรงพยาบาลก็เสียครั้งเดียว ไปบ้านนอกก็ได้ค่าพาหนะเดินทาง เบี้ยเลี้ยงก็ได้ทั้ง ๆ ที่อยู่กรุงเทพฯ ก็ต้องรับประทานอาหารอยู่แล้ว ทำงานล่วงเวลาที่ได้ต่างก็ เป็นกรรมการร้อยแปด พันเก้าก็ได้เบี้ยประชุม ทั้ง ๆ ที่ต้องทำงานชั้นนั้นอยู่แล้ว เวลาตรวจข้อสอบก็ได้เงินอีก บางครั้งได้มาก ๆ เขาเสียด้วย ย้ายไปต่างจังหวัดก็เบิกค่าเช่าบ้านได้อีก ค่ายก็ได้ค่าทำศพ เป็นต้น

สรุปว่า เราได้รับประโยชน์เกือบจากรัฐอย่างมากมายแล้ว ฉะนั้น เราย่อมมาทวงบุญคุณกันให้มากนักเลย

คุณอัมพร อุทจักร ผู้อภิปรายลำดับต่อไปกล่าวว่า เรื่องความมั่นคงของข้าราชการนั้น ผู้บรรยายในวันก่อน ๆ หลายท่านได้กล่าวถึงไว้บ้าง ซึ่งเราอาจจะสรุปได้ว่า ความมั่นคง คือ หลักประกันว่าความเท่าที่ข้าราชการยังปฏิบัติงานดี มีความประพฤติดี ข้าราชการนั้นจะสามารถยึดถือการรับราชการเป็นอาชีพ และก้าวหน้าตามโอกาสและความสามารถอยู่ได้ตลอดไปจนกว่าจะครบเกษียณอายุ

เหตุที่ข้าราชการโดยเฉพาะข้าราชการประจำต้องมีความมั่นคงนั้น ก็เพราะว่า ถ้าข้าราชการไม่มีความแน่ใจว่า ตนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม หรือคอยกังวลว่าตนอาจถูกกดดันแก้ง หรือไม่รู้ว่าจะวันใดตนอาจถูกออกจากราชการ หรือไม่แน่ใจว่า คณะรัฐมนตรีชุดต่อไปจะตั้งย้าย

หรือปลดคนออก เพื่อเอาคนใหม่มาต่อแทนแล้ว ข้าราชการนั้น ๆ อาจจะหาทางแก้ไขหรือป้องกันความเดือดร้อนอันนี้อาจจะเกิดแก่ตน โดยใช้อำนาจหน้าที่ซึ่งคนมีอยู่นั้นทำการคอยรั้งขึ้นกอบโกยหาประโยชน์ได้ตน แทนที่จะปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

ในวงการธุรกิจ ถือกันว่าลูกจ้างที่ทำงานยิ่งนานก็ยิ่งจะมีคุณค่าแก่นายจ้างมากขึ้น ที่ลูกจ้างซึ่งทำงานมานานจนมีความชำนาญและรอบรู้ในการทำงานเป็นอย่างดีแล้วได้ออกจากงานนั้น หมายถึงความสูญเสียกำลังของนายจ้างเดิม และในขณะเดียวกันก็หมายถึงความได้เปรียบของนายจ้างใหม่ด้วยในการที่ได้ลูกจ้างที่มีฝีมือดีมาโดยไม่ต้องลงทุนหรือเสียเวลาฝึกอบรม ด้วยเหตุดังกล่าวแล้วทางวิชาการถือกันว่าองค์การหรือหน่วยงานใดที่มีข้าราชการหรือคนทำงานเข้า ๆ ออก ๆ กันอยู่ตลอดเวลาแล้ว เป็นการแสดงว่าองค์การหรือหน่วยงานนั้นมีวิธีการบริหารงานบุคคลที่เหลว และผลงานก็ไม่ต้องสงสัยเลยว่าจะไม่พลอยเหลวไปด้วย

ความมั่นคงของข้าราชการต้องประกอบด้วย

ก. หลักความรู้ความสามารถ หรือที่เรียกว่า Merit System คือจะต้องยึดถือความรู้ความสามารถเป็นเกณฑ์ในการเลือกบุคคลเข้ารับราชการ มีวิธีการยุติธรรมในการที่จะเลือกเฟ้นหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การงานเข้าบรรจุแต่งตั้ง ให้ความเสมอภาคหรือเปิดโอกาสอันทัดเทียมกัน แก่ผู้ที่มีคุณสมบัติ และความรู้หรือความสามารถ ในการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง และรับการพิจารณาบำเหน็จความดีความชอบโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ ศาสนา หรือเพศ นอกจากนี้ จะต้องมีการพัฒนาตัวบุคคล ให้การศึกษา ฝึกอบรม ส่งเสริมประสิทธิภาพ และสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ

ข. หลักความเป็นกลาง (Political Neutrality) กล่าวคือ ข้าราชการประจำจะต้องไม่ฝักใฝ่ในทางการเมือง เช่น จะไปสมัครรับเลือกตั้ง หรือช่วยโฆษณาหาเสียงให้แก่พรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งไม่ได้ ข้าราชการจะต้องอยู่นอกความควบคุมทางการเมือง ต้องบอกรัฐบาลให้ข้าราชการประจำถูกแทรกแซงทางการเมือง ให้ข้าราชการประจำสามารถปฏิบัติหน้าที่ไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนโดยเคร่งครัดตามหลักวิชา และไม่ต้องอยู่ภายใต้อิทธิพลของนักการเมือง

ค. หลักความซื่อสัตย์สุจริตและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ความมั่นคงนี้ยังไม่เป็นที่ยุติว่าต้องมีมาตรการอย่างไรจึงจะเป็นความมั่นคงจริงๆ หากจะพูดว่า ถ้าจะให้มีความมั่นคงจริงๆ แล้วการที่จะให้ข้าราชการพ้นจากตำแหน่งหน้าที่จะต้องให้มาขอความเห็นชอบจาก ก.พ. เดี่ยวก่อน อย่างนั้น

ผลก็อาจจะมีอีกทางว่า อำนาจของผู้บังคับบัญชาจะหย่อนลง ข้าราชการอาจใช้ความมั่นคงดังกล่าวเพื่อประโยชน์ของคนในทางที่ผิด เช่นอาจเกียจคร้านในการทำงานเฉื่อยชาไม่กระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่หรือประพฤติไม่สมควรต่าง ๆ แต่เมื่ออำนาจนั้นกลับคืนมาของผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาอาจปฏิบัติภารกิจไปโดยไม่ต้องรับความเห็นชอบจากผู้ใดแล้ว ผลก็อาจมีอีกทางว่า ผู้บังคับบัญชาอาจใช้อำนาจนั้นโดยไม่เป็นธรรม ด้วยเหตุนี้ ความมั่นคงจึงต้องอยู่ในหลักความซื่อสัตย์สุจริตและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม คือขึ้นอยู่กับความประพฤติหรือคุณธรรมของข้าราชการและผู้บังคับบัญชา ไม่อาศัยมาตรการแห่งความมั่นคงนั้นไปในทางยุติธรรมหรือในทางที่ไม่ใช่เพื่อประโยชน์แก่ราชการ

ง. หลัก Position Classification ขณะนี้เราไม่มีแม้แต่ Job description ไม่รู้ว่าใครมีหน้าที่อะไรโดยแน่นอนก็อาจคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ของตน เมื่อเกิดเรื่องขึ้นตนต้องเป็นผู้รับผิดชอบโดยไม่ทราบว่าคุณต้องรับผิดชอบในเรื่องนั้นๆ แล้วจะเป็นเหตุให้กระทบกระเทือนถึงความมั่นคงชั้นใด นอกจากนี้ ในวงราชการของเราในขณะนี้มีภารกิจล้นเรื่องคล้ายแห่งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบชอบกันมาก เช่นกล่าวถึง งานของคนบางคนเช่นงานที่ไม่ต้องรับผิดชอบ บางคนมีแต่หน้าที่และความรับผิดชอบแต่อำนาจไม่มี หรือมีอำนาจหน้าที่แต่ความรับผิดชอบไม่มี และบางที่ก็มีการรับผิดชอบเกินหน้าที่ ความไม่สมดุลแห่งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่กระทบกระเทือนถึงความมั่นคงของข้าราชการอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะแก้ไขได้โดยทำการกำหนด (Classify) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของข้าราชการแต่ละตำแหน่งให้สมดุลและชัดเจน

ผลจากการที่ข้าราชการมีความมั่นคง

ความมั่นคงเป็นเครื่องกระตุ้นการปฏิบัติราชการ เมื่อข้าราชการมีหลักประกันในการทำงาน มีความแน่ใจว่าการปฏิบัติราชการของคนจะได้รับการพิจารณาโดยไม่ลำเอียงและมีโอกาสอันเสมอภาคที่จะเลื่อนขั้นตำแหน่งตามความรู้ความสามารถและตามความเป็นธรรมแล้ว การนี้จะเป็นเครื่องกระตุ้น (Motivation) ให้ข้าราชการมีความขยันหมั่นเพียรในงาน การกระตุ้นในการทำงานมีหลายอย่าง เช่นการให้เงินเดือนดี การมีสภาพการทำงานที่ดี ฯลฯ รวมทั้งความมั่นคงในการทำงาน ในบรรดาสิ่งเหล่านี้ได้มีการวิจัยกันในต่างประเทศว่าคนงานต้องการสิ่งใดมากที่สุด ปรากฏว่า ความมั่นคงในการทำงานเป็นสิ่งที่คนส่วนมากพึงประสงค์กว่าสิ่งอื่น ซึ่งทงนผู้อยู่ก็ปรายจึงขอต่อชุดุมเขาว่า บรรดาท่านผู้เข้าประชุมรวมทั้งผู้บรรยายด้วยก็คงเป็นเช่นเดียวกัน

ความมั่นคงช่วยให้ขวัญ (Morale) ของข้าราชการดีขึ้น ขวัญของข้าราชการนั้นเป็นสิ่ง

สำคัญ ถ้าขวัญของทหารในกองทัพนั้นเสียเสียแล้ว แม้จะมีอาวุธดีกว่าและจำนวนมากกว่าข้าศึก ก็ต้องพ่ายแพ้พราลัยโดยไม่มีปัญหา ข้าราชการก็เหมือนกัน ผลงานที่ได้รับจากผู้เสียขวัญ ย่อม ผู้ที่มีขวัญดีไม่ได้เป็นธรรมดา

ความมั่นคงช่วยให้การปฏิบัติราชการได้ผลดี หากเรายอมรับกันว่า ความมั่นคงของ

ข้าราชการเป็นเครื่องกระตุ้นให้การปฏิบัติราชการดีขึ้น และเป็นเครื่องบำรุงขวัญในการปฏิบัติ ราชการ ให้ข้าราชการมีขวัญดีไม่มีกังวลใดๆ แล้ว ผลในทางการงานก็คงจะดีขึ้นเป็นเงาตามตัว เป็นเครื่องช่วยให้การปฏิบัติราชการได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย หรือกล่าวให้ถูกต้องก็คือความผาสุก และความเจริญรุ่งเรืองของประชาชนพลเมืองนั่นเอง

(ยังมีต่อ)

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์

วารสารรายสามเดือน ชื่อนำทางการบริหารราชการและธุรกิจ

ท่านที่สนใจจะขอรับทั้งปี ๔ ฉบับ ได้ในราคา ๓๐ บาท

หรือจะขอรับเฉพาะฉบับๆ ละ ๘ บาทได้ที่

บรรณาธิการวารสารรัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พระนคร (ถ้าส่งเงินทางธนาคาร โปรดสั่งจ่ายที่ ปณ. หน้าพระदान)

เตรียมกายเตรียมใจ

โดย— นายแพทย์ประสพ รัตนากร

ต้นปี พ.ศ. ๒๕๐๔ และเริ่มปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๐๕ แล้ว เมื่อตอนจะต้นปีแต่ละท่านก็มีความรู้สึกต่าง ๆ กัน บางท่านก็ปรารถนาว่า เราเกษียณไปพักผ่อนหนึ่งแล้ว บางท่านก็เปรยๆ ตีใจว่า กำลังจะหนุ่มหรือสาวขึ้นมาอีกปีหนึ่งแล้ว หรือไม่กี่ปีข้างหน้างานการที่ค้างค้ำงมาให้เสร็จสิ้นเสียก่อนจะขึ้นปีใหม่ รวมไปถึงกระทั่งหาทางชำระหนี้สินหรือชำระบัญชีกันเสียที หรือมีอะไรเปิดออกกันเสียที แล้วเริ่มปีใหม่ ช่วยกันใหม่ ในฐานะที่ผมได้เกี่ยวข้องกับงานอยู่หลายฝ่ายทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ทั้งด้านสังคมและวิทยาศาสตร์ ทั้งด้านคนบ๊วยและคนส่งบ้ายๆ กับที่เคยได้รับคำบอกเล่าจากเพื่อนฝูงผู้คุ้นเคยบ้าง โดยบังเอิญบ้าง จากข่าวคราวทางวารสารและสื่อสังคมต่าง ๆ บ้าง ก็พอจะสรุปมาเสนอสำหรับปีใหม่ได้ ดัง ๒-๓ ประการ

ประการแรกเกี่ยวกับปัญหาของตัวเอง ในการที่จะทำอย่างไรให้อยู่เย็นเป็นสุข ไม่ร้อนใจวุ่นวาย เห็นจะพอประมวลได้กว้าง ๆ ว่าเรื่องที่เราจะต้องแก้ไขเพื่อให้สงบสุข ก็เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้

๑. ความลึกลับ ทำให้เราเป็นกังวลเป็นทุกข์ บางทีก็เจ็บตัว เช่น จะเดินข้ามถนน เห็นรถผ่านมาไปถอยหน้าถอยหลังแซมบ้ายูกกลางถนน ก็อาจจะมาตเจ็บไปก็ได้ และดังนั้นก็ตัดสินใจในงานการในชีวิตส่วนตัวต่าง ๆ เหล่านี้ ก็ทำให้เกิดความวิตก คิดง่าย ๆ เพียงแต่มีวันผมตั้งเลยอยู่จะถูกตีหรือจะนอนต่อตี แลไปผลออกมาจะไปทำงานสาย หรือไปโรงเรียนสาย ถ้าดังเดเรื่องใหญ่กว่านี้ บางทีรอไปเป็นแรมเดือนแรมปี ร่างกายและจิตใจทนไม่ได้เข้าก็เดือดร้อน

๒. ความรีบร้อน ก็ยุ่งยากเหมือนกัน เพียงแต่รีบลงบันไดอาจจะหิวที่มลงมาเจ็บเนื้อเจ็บตัว ยิ่งรีบร้อนทางใจด้วยแล้ว บางทีเกิดเรื่องที่ไม่นึกฝันจนจนต้องทนทุกข์ทรมานไปจนตลอดชีวิตก็ได้ คิดง่าย ๆ แต่เพียงว่ารีบร้อนจะกินจะอยู่ดังตายก็มี ถ้ารีบร้อนตัดสินใจเรื่องของตัวเองแล้วต้องระมัดระวังหรือหาทางผ่อนคลายเป็นสมควร

๓. การสำรวจตัวเอง นับว่าเป็นประโยชน์และเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะในรอบปีหนึ่ง ๆ คงจะไม่ได้ทำอะไรถูกไปทุกเรื่องเสมอไป ส่วนที่ผิดก็มีอยู่มาก และพอแก้ไขได้ ความจริง

แล้วในวันหนึ่ง ชาติหนึ่ง หรือเดือนหนึ่ง เราควรจะสำรวจดูว่ามีอะไรบกพร่องเกิดขึ้นบ้าง ในด้านของตัวเราเอง เช่น อารมณ์อ่อนไหวมากเกินไป มีความระแวงมากเกินไป หรือใช้เหตุผลน้อยไป บางครั้งหากรอจังหวะอะไรบางอย่างก็อาจจะรอน้ำใจได้ดี ในเวลาเดียวกันคนเราก็อย่าเข้าข้างตัวเองไม่ได้ หากจะเปิดโอกาส หรือด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ให้คนอื่นช่วยสำรวจดูบ้างคงจะเป็นประโยชน์ไม่ใช่น้อย การวิจารณ์กันด้วยความหวังดีเป็นสิ่งที่ควรระมัดระวัง

๔. แก่นิสัย เมื่อเราสำรวจพบข้อบกพร่องต่าง ๆ แล้ว ก็หาทางแก้นิสัยอันไม่เหมาะสมให้เสียบ้าง เช่น ความเฉื่อยชา การผัดผ่อน การแก้ตัว และการที่ชอบแสดงกิริยา หรือวาจาที่ก้าวร้าวต่อผู้อื่น บางครั้งจะหักทลายหักทักต้องด่ากันเสียก่อน อะไรเหล่านั้นเป็นต้น

๕. ทางที่จะเป็นสุขอีกอย่างหนึ่ง ก็เหมือนนกที่เรารู้จักได้ฟังอยู่และปฏิบัติยังไม่ค่อยจะเต็มเม็ดเต็มหน่วย คือ การแม่เมตตา รู้จักเห็นใจในเมื่อเขาเป็นทุกข์ รู้จักเข้าใจในเมื่อเขาทำผิด มีความหวังคืออยากให้เขาพ้นจากความวุ่นวายต่าง ๆ คนเราแม่แต่จะเกรงกลัวเพียงใด ถ้าหากได้รับการแม่เมตตาก็รู้จักจะบันเทาออกไปได้มาก และผู้ที่แม่เมตตาเองย่อมเกิดความสุข บางคนอาจจะร้ายกับผู้อื่น ถิ่นแก่ง อิจฉาริษยา แต่ถ้าหากไม่มีใครคอยโอบอุ้มหรือถ่วงดุลหวังดี เมื่อแม่เมตตาสุขอยู่เต็มอ ผู้แม่ก็ย่อมจะมีความสุขสบายใจ

ปัญหาที่คุยกันมากในรอบบ็อกเรื่องหนึ่งก็คือเรื่องเยาวชน ซึ่งเป็นเรื่องที่ช่วยกันจนเห็นอภัยไปตาม ๆ กันมากแล้ว ฉะนั้น ฉะนั้นจึงจะพูดให้ฟังเฉพาะเรื่องเด็ก คือ พวกเด็กเล็ก ๆ ถูกทอดทิ้งในบ้าน ซึ่งยังไม่มปัญหาเกี่ยวกับจะไปตรึงพันแท่งกับใคร อย่างไรก็ตามเรื่องของเด็กเป็นเรื่องของอนาคต ผู้ใหญ่ก็ต้องเตรียมแก้ความบกพร่องต่าง ๆ ในด้านของผู้ใหญ่ด้วย เช่น

๑. พ่อแม่จะต้องให้ความรักความยุติธรรมและความซื่อตรงต่อเด็ก ความรักคือสิ่งที่เหมือนอาหารที่มีความจำเป็น ดูเหมือนจะมากกว่าไวตามินเสียด้วยซ้ำ และจะต้องเป็นเรื่องที่สม่ำเสมอเท่าเทียมกันในระหว่างพี่น้อง ๆ ไม่ใช่หลงคนที่น่ารักมาก หรือชื่นชมแต่คนที่เรียนเก่ง เมื่อเป็นลูกแล้วก็ต้องเฉยให้เท่า ๆ กัน แต่ก็ต้องมีระดับพระคัมภีร์เหมือนกัน สำหรับความยุติธรรมนั้น ก็เป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องกับความรัก อย่าให้เกิดความลำเอียงขึ้น จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ควรเอาใจใส่พิจารณาเพราะที่อยู่เสมอ สำหรับเรื่องความซื่อตรงก็ไม่ใช่ว่าหมายความว่า พ่อแม่คนไหนจะไม่ซื่อต่อลูก แต่หมายถึงเรื่องความสัตย์ตรงต่าง ๆ อย่าเด็กกันง่าย ๆ หรือเป็นโมฆะกันบ่อย ๆ มิฉะนั้นแล้วจะโทษใครไม่ได้ว่าเด็กคือ

๒. อย่างง่ายในวัยเด็ก เพราะเด็กมักจะเล่นแบบ และเด็กก็มักจะเล่นเหมือนกัน เช่นพ่อแม่เฝ้ามาย เกร หรือทำประเจิดประเจ้อให้เด็กเห็น หรือพ่อทำอย่างนั้น แต่ห้ามลูกไม่ให้ทำอย่างเดียวกัน ความง่ายอื่นๆ ก็มีอีกมาก เช่นความไม่มีเหตุผล ผู้ใหญ่ถูกข้างเดียวอยู่เสมอๆ ถ้าเด็กไม่ดื้อ ก็เท่ากับเราเป็นฝ่ายที่ถูกให้เกิดขึ้นเอง

๓. รักษาความพอดีและให้คงเส้นคงวา เรื่องเกี่ยวกับเด็กเป็นเรื่องของความมั่นคงจริงๆ จะเปลี่ยนแปลงง่ายๆ ไม่ได้ หรือดมคิดมร้ายกับเด็กก็จะพาดบ้างกันไปทั้งบ้าน นอกจากนี้เด็กก็ดูท่าที่ผู้ใหญ่จะเอาจริงเอาจังแค่ไหน หากจะได้ยินแต่คำว่า "เดี๋ยวจะๆ" อยู่แทบทุกชั่วโมง ก็ไม่มีความหมายหรือรู้ค่าเสียแล้วว่าจะไม่ได้เอาจริงเอาจังอะไร

๔. การใช้อารมณ์ ก็เป็นเรื่องที่ต้องอยู่ในความระมัดระวัง หากจะต้องรอให้โกรธเสียก่อนจึงจะลงโทษ จึงจะอบรม จึงจะแก้ไข แล้วคนที่ควรแก้ไขที่สุดก็คือผู้ใหญ่ นั่นเอง เมื่อผู้ใหญ่ใช้อารมณ์ไม่ใช่เด็กจะกลัวหรือเชื่อ แต่เขามักจะขบขันคล้ายๆ กับได้คิงวฟรีๆ ในบ้าน ความยากลำบากก็อยู่ที่คำว่า "ทำไม่ได้" หรือ "ทำไม่ลง" ต้องรอให้โกรธสุดขีดเสียก่อน เมื่อเขียนกันเวลาโกรธก็ไม่ใช้เรื่องเขียนหรืออบรม แต่เป็นเรื่องของการวิวาทกันมากกว่า

๕. ครูผู้ปกครอง เป็นเรื่องที่แยกกันไม่ได้ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเด็ก ต้องส่งข่าวคราวกันอยู่เสมอ เพราะเด็กส่วนใหญ่มีความเชื่อฟังอย่างมั่นคงต่อครู หากในบางกรณีทางบ้านแก้ไม่ได้ แต่ทางโรงเรียนก็แก้ได้ หรือบางครั้งเด็กได้รับความกระทบกระเทือนมาจากโรงเรียน พ่อคนเข้าเข้าข้ามเขา ร้องไห้ร้องห่มไม่ยอมไปเรียน ทางบ้านก็ต้องสืบค้นหาเหตุผลดูให้ได้ บางครั้งเด็กเรียนไม่ได้ เพราะไม่เข้าใจหรือไม่เคยทราบว่าจะเรียนบ้างเล่นบ้างนั้น ทางโรงเรียนเอาจริงทั้งนั้น หรือที่แกล้งโรงเรียนก็เพราะถูกเพื่อนรังควานหนักเข้าต่าง ๆ

ฉะนั้น การที่จะช่วยกันนึกถึงเรื่องเด็กใน ความ รับผิดชอบของเรา ก็เป็นอีก เรื่องหนึ่งซึ่งจะปล่อยไปมากไม่ได้

ในประการสุดท้ายที่นึกถึงเรื่องในรอบนี้ก็คือ ทุกคนก็ต้องพยายามสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเอง หรืองานการในความรับผิดชอบ และโดยมากก็ให้กำลังใจให้พวกนี้ ให้มีความสำเร็จสมประสงค์อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ก็เป็นกำลังใจที่อยู่มาก แต่ก็ต้องเพิ่มเติมอีกเรื่องหนึ่ง คือ เรื่องที่เราอาจจะนึกว่า

เกี่ยวกับความตั้งใจบ้าง ถ้าตั้งใจจริงก็ต้องสำเร็จ ความพยายามและความอดทนบ้าง แต่เรื่องความสำเร็จทั้งหลายนี้ก็ต้องพิจารณาไปตามความจริง เช่น ไม่ได้เรียนหนังสือเลย แต่ไปรุดหน้ามันให้สอบได้ได้ ก็ไม่สำเร็จ หรือลงทุนไป ๓๐๐ จะให้ได้กำไร ๓,๐๐๐ ก็ไม่น่าจะมีความสำเร็จ หรือว่าการยกน้ำหนักก็ต้องดูสภาพร่างกายของเรา แต่ส่วนสำคัญที่อยากจะพูดให้ฟัง ก็คือ ความสำเร็จในชีวิตงานการนั้นอยู่ที่จะต้องมีความสัมพันธ์กันระหว่างกัน แต่เรานั้นจะทะเลาะถึงเหตุกันไปเป็นอันมาก เช่นจะถามว่าถ้ามื้อมีชُرระ เมื่อหลาย ๆ ปีมาแล้ว เวลาวพบกัน เราก็ได้ยินคำแรกเกี่ยวกับเรื่องตำรวจชุดดับ แต่เดี๋ยวนี้มักจะได้ยินคำว่า "มีชُرระอะไรเข้ามา" ฉะนั้น เราจึงทะเลาะในเรื่องการไปมาหาสู่ต้องรอให้มันเรื่องเดียวกัน ถึงจะพบ หรืออยากจะขอแรงให้ช่วยงาน จึงเกิดคิดถึงขึ้นมา หรือเกิดรู้ตักจะเผื่อแผ่ ก็เมื่อบอกคุณสมบัติแล้วว่าจะมีผลตอบแทน คล้าย ๆ กับว่า ถ้าไม่เจ็บก็ไม่ต้องนึกถึงคนรักษา แต่ความจริงแล้วดูตัวอย่างง่าย ๆ ในหลายต่อหลายแห่งมีที่ตรวจสุขภาพโดยไม่ต้องเจ็บต้องบ๊วย วันนั้นก็เห็นแต่เพียงเปรียบเทียบว่าเราจะหวังความสำเร็จในการติดต่อกับบุคคลอื่น จะเป็นเพื่อนฝูงหรือใครก็ตาม ต้องติดต่อกันบ้างและไม่ใช่ว่าจะเอาชُرระกันเรื่อยไป ถ้ามีความสัมพันธ์กันแล้ว ชُرระยาก ๆ ก็กลายเป็นง่ายไปได้ ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือความซื่อตรงต่อกัน หากใครก็ตามมีความคิดยังไม่ต้องถึงทำเพียงแต่คิดไม่ติดต่อกันอื่น ถึงแม้จะได้รับพรตักแค่นั้น ในปีใหม่นี้ก็คงจะแย่เหมือนกัน ฉะนั้น เรามาช่วยกันทำเด็กของเราให้ดี แก้ไขบกพร่องตัวของเราเอง และรู้จักที่จะมีความเผื่อแผ่สร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น ทั้งมีความจริงใจซื่อตรงต่อกัน ก็จะมีความสุขทั่วกัน

ผู้เก็บตก

รองเท้าเจ้ากรรม

ป้าไม้อำเภอ ถูกฟ้องว่าเล่นการพนัน แต่ศาลยกฟ้อง ถึงกระนั้นผู้บังคับบัญชาที่ลงโทษภาคทัณฑ์ฐานเข้าไปพัวพันอยู่ในบริเวณสถานที่เล่นการพนัน เพราะเจ้าหน้าที่จับรองเท้าของป้าไม้อำเภอได้ในบริเวณนั้น

—เอ๊ะ! จับรองเท้าได้ ก็ลงโทษรองเท้าซิ ไทงจึงลงโทษเจ้าของรองเท้าล่ะ?

การเขียนหนังสือราชการ

โดย- ส.ป.ช.

★ ★ ★

(ต่อจากฉบับก่อน)

๓. ประโยชน์

- ถูกไวยากรณ์

ข้อความในหนังสือราชการ ที่มีติดต่อกันมา ระหว่างกันนั้น จะต้องเขียนให้เป็นประโยค กล่าวคือ ต้องมีคำกริยา ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ไม่ใช่เขียนเป็นวลีโดยไม่มีคำกริยา หรือมีประโยคเหตุแล้วไม่มีประโยคผลซึ่งไม่ถูกไวยากรณ์ แต่สำหรับคำประชานนั้น อาจจะได้ในฐานะที่เข้าใจได้

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง ๑ “ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว ตงมติอนุมัติให้กำหนดอัตราสามัญเป็นอัตราวิสามัญตำแหน่งตามภาษาจีนตามที่ขอไปได้ แต่การที่จะบรรจุ และแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้คือเมื่อ ก.พ. อนุมัติให้บรรจุบุคคลนั้นแล้ว”

ข้อความในหนังสือข้างต้นนี้ มีประโยคซ้อนกันอยู่ซึ่งอาจแยกออกได้หลายประโยค คือ

“ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว”

“(ก.พ.) ตงมติอนุมัติให้กำหนดอัตราสามัญ เป็นอัตราวิสามัญตำแหน่งตามภาษาจีนตามที่ขอไปได้”

“แต่การที่จะบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้”

“คือเมื่อ ก.พ. อนุมัติให้บรรจุบุคคลนั้นแล้ว”

สำหรับประโยคแรกและประโยคสุดท้าย ถูกต้องแล้ว

สำหรับประโยคที่ ๒ ละคำประชาน คือคำว่า “ก.พ. ได้ในฐานะที่เข้าใจ ก็ใช้ได้

ส่วนประโยคที่ ๓ ไม่ถูกไวยากรณ์ กล่าวคือ ชั้นต้นด้วยความว่า “การที่บรรจุ และแต่งตั้ง” ซึ่งเป็นอาการนาม ใช้เป็นประธานของประโยคแล้ว ก็ไม่มีคำกริยาของประโยค ประโยคนี้จึงกลายเป็นวลีไป ถ้าจะให้ถูกไวยากรณ์ จะต้องใช้คำอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ คือ

“แต่การที่จะบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว จะกระทำได้ต่อเมื่อ ก.พ. อนุมัติให้บรรจุบุคคลนั้นแล้ว” (เพิ่มคำว่า “จะกระทำ” ให้เป็นคำกริยาของประโยคนี้) หรือ

“แต่จะบรรจุ และแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ดังกล่าวได้ ต่อเมื่อ ก.พ. อนุมัติให้บรรจุ บุคคลนั้นแล้ว” (ตัดคำว่า “การที่” ออกเพื่อให้คำ “บรรจุ” และ “แต่งตั้ง” เป็นคำกริยาของ ประธาน คือผู้บังคับบัญชา หรือหน่วยราชการที่ขอ ซึ่งละไว้ในฐานที่เข้าใจ)

ตัวอย่าง ๒ “เนื่องจาก อ.ก.พ. กระทรวงได้ประกาศสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือน ชั้นตรี และแต่งตั้งท่านเป็นกรรมการในการสอบครั้งนี้ ดังดำเนาประกาศหลักสูตรและวิธีการสอบ แข่งขัน ฯ และดำเนาประกาศแต่งตั้งกรรมการ ฯ ซึ่งตั้งมาพร้อมกับหนังสือนี้ ส่วนกำหนดนัดประชุม กรรมการเมื่อใดจะได้เรียนมาให้ทราบภายหลัง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) .....

เลขาธิการกรรมการสอบแข่งขัน ฯ”

หนังสือฉบับที่ยกมาเป็นตัวอย่างข้างบนนี้มีประโยคเหตุ ซึ่งชั้นต้นด้วยคำว่า “เนื่องจาก” แต่ไม่มีประโยคผลว่าเป็นอย่างไรต่อไป จึงไม่ถูกไวยากรณ์ และการใช้คำว่า “เนื่องจาก” ใน กรณีนี้นักไม่เหมาะนัก ถ้าชั้นต้นด้วยคำว่า “ด้วย” จะเพราะกว่า และเติมประโยคผลว่า “จึงเรียน มาเพื่อทราบ” ลงไปอีกประโยคหนึ่ง ก็จะถูกต้อง เมื่อแกแล้วจะมีข้อความดังนี้

“ด้วย อ.ก.พ. กระทรวงได้ประกาศสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรี และแต่งตั้ง ท่านเป็นกรรมการในการสอบครั้งนี้ ดังดำเนาประกาศหลักสูตรและวิธีการสอบแข่งขัน ฯ และดำเนา ประกาศแต่งตั้งกรรมการ ฯ ซึ่งตั้งมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ ส่วนกำหนดนัดประชุมกรรมการเมื่อใด จะได้เรียนมาให้ทราบภายหลัง”

-กลมกลืน

ข้อความในหนังสือราชการที่ติดต่อกันมาระหว่างกันนั้น จะต้องเขียนให้กลมกลืนกันระหว่างประโยคหนึ่งกับอีกประโยคหนึ่งที่เชื่อมโยงกัน ระหว่างประโยคใหญ่กับอนุประโยค ระหว่างนามกับคำประกอบนาม และระหว่างกริยากับคำประกอบกริยา

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง ๑ “ขอเชิญชวนให้ทุกท่านนำของขวัญไปคนละชิ้นเพื่อจับสลากกัน ของที่จะนำไปนั้น ควรขอให้เรียบร้อย และเขียนชื่อเจ้าของด้วย จะขอบคุณมาก”

ตามตัวอย่างนี้ ประโยคหลังที่ว่า “จะขอบคุณมาก” นั้น ไม่ได้กลมกลืนกับประโยคแรกๆ เลย กล่าวคือ อ่านไม่ได้ความว่า จะขอบคุณต่ออะไร เพราะประโยคแรกที่ว่า “ขอเชิญชวนให้ทุกท่านนำของขวัญไป.....” นั้น ผู้เชิญชวนคือ ผู้มีหนังสือไปเอง นั่นคือเป็นผู้กระทำการในประโยคนั้น การขอบคุณในการกระทำนั้น จึงกลายเป็นการขอบคุณตัวเองไป และประโยคต่อมาที่ว่า “ควรขอให้เรียบร้อยและควรเขียนชื่อเจ้าของด้วย” ก็เป็นคำแนะนำของผู้มีหนังสือไปเอง ยังไม่ใช้การกระทำของผู้รับหนังสือ การขอบคุณต่อคำแนะนำนั้นก็กลายเป็นการขอบคุณตัวเองเช่นกัน สรุปแล้วก็คือ อ่านรวมกันไม่ได้ความ ถ้าจะให้ได้ดีความ จะต้องเปลี่ยนข้อความเป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ คือ

“ขอเชิญชวนให้ทุกท่านนำของขวัญไปคนละชิ้นเพื่อจับสลากกัน ของที่จะนำไปนั้น โปรดขอให้เรียบร้อย และเขียนชื่อเจ้าของด้วย จะขอบคุณมาก” (เมื่อเปลี่ยนข้อความเป็นอย่างนี้แล้ว ก็จะเป็นการขอบคุณต่อการกระทำตามคำขอร้องนั้น คือห่อและเขียนชื่อ ความก็กลมกลืนเข้ากันได้)

ถ้าจะใช้ความว่า “ควรขอให้เรียบร้อยและเขียนชื่อเจ้าของด้วย” ก็ต้องเปลี่ยนความประโยคท้ายเป็นว่า “ขอขอบคุณล่วงหน้าในความร่วมมือของทุกท่านมา ณ ที่นี้” หรือ “ทั้งนี้หวังที่จะได้รับความร่วมมือด้วยดีจากทุกท่าน จึงขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ ที่นี้”

ตัวอย่าง ๒ “ตามที่เรียนว่าจะส่งเอกสารประกอบเรื่อง.....มาให้ภายในเดือน ธันวาคม ๒๕๐๔ นั้น

โดยเหตุที่ไม่สามารถส่งได้ตามกำหนด แต่พร้อมที่จะส่งให้ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๐๕
จึงเรียนมาเพื่อทราบ”

ตัวอย่างหนังสือที่ยกขึ้น มีข้อความเชื่อมโยงกันถูกไวยากรณ์ แต่ทว่าฟังก์ชัน ๆ หูไม่
กดมกดมันกัน ที่ฟังก์ชัน ๆ หูก็เพราะอ้างเหตุผล มาเป็นเหตุ กล่าวคือ การที่ไม่สามารถส่งได้ตาม
กำหนดก็ดี การที่พร้อมจะส่งได้เมื่อใดก็ดี นั้นเป็นผล ไม่ใช่เหตุ ฉะนั้น การขึ้นต้นด้วยคำว่า
“โดยเหตุที่” จึงฟังก์ชัน ๆ หู ถ้าจะแก้หนังสือให้หายช้ตหู ก็อาจแก้เป็นว่า

“ตามที่เรียนว่าจะส่งเอกสารประกอบเรื่อง.....มาให้ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๐๔ นั้น
กรม.....ไม่สามารถส่งเอกสารดังกล่าวได้ตามกำหนด แต่พร้อมที่จะส่งให้ได้ในเดือน

กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕

จึงเรียนมาเพื่อทราบ”

(ต่อฉบับหน้า)

เย็บปกรวมเล่มวารสารข้าราชการ

ค่าเย็บปกแข็งรวมเล่มวารสารข้าราชการทั้งปี ปีละ ๑๓ บาท

ถ้าให้ส่งให้ทางไปรษณีย์ เพิ่มค่าส่งอีก ๔.๕๐ บาท

ผู้ประสงค์จะเย็บรวมเล่ม โปรดส่งวารสารข้าราชการของท่าน

ไปยังผู้จัดการวารสารข้าราชการ

สำนักงาน ก.พ. ในพระบรมมหาราชวัง พระนคร

คำอธิบาย

กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ

โดย...วิเชียร ไม้เรียง

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองบำเหน็จบำนาญ
(ต่อจากฉบับก่อน)

มาตรา ๑๘ ข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งได้รับราชการในตำแหน่ง ข้าราชการการเมืองมาแล้ว และมีเวลาราชการในตำแหน่งการเมืองรวมกันไม่น้อย กว่าสี่ปีบริบูรณ์ เมื่อออกจากตำแหน่ง และไม่ประสงค์จะขอรับบำเหน็จบำนาญตาม ความในบทแห่งพระราชบัญญัตินี้โดยประการอื่น ก็ให้มีสิทธิรับบำนาญเดือนละสอง พันบาท

แต่ถ้าข้าราชการผู้นั้นมีสิทธิได้รับหรือเคยได้รับบำนาญปกติอยู่ก่อนแล้ว เมื่อ ข้าราชการผู้นั้นได้ใช้สิทธิตามความในวรรคก่อน สิทธิรับบำนาญที่มีอยู่แล้วนั้นเป็นอัน สิ้นไป

การคำนวณเวลาราชการตามความในมาตรานี้ ไม่ให้รวมเวลาราชการที่ผู้นั้นได้ รับบำเหน็จบำนาญไปแล้ว ถ้ามี เข้าด้วย

คำอธิบาย

เบื้องหลังของการบัญญัติมาตรานี้ เพราะปรากฏว่ามีท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง กิจการการ ผู้หนึ่ง ท่านเป็นครูมาก่อน และได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เมื่อออก จากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการแล้ว ไม่มีรายได้อื่นใดเลย บำนาญน้อยต้องอาศัยยังชีพด้วยการ ตกกุงปลาขาย

(ยังมีต่อ)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

โดย- ไพฑูรย์ อินทากัย

หัวหน้าแผนกทะเบียนฐานันดร สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(ต่อจากฉบับก่อน)

ระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาดังมติให้ใช้ระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้ให้เรียกว่า “ระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๐๓”

ข้อ ๒. ให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๐๓

ข้อ ๓. ให้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๔๘๘ และระเบียบอื่นที่มีข้อความขัดแย้งกับระเบียบนี้โดยทั้งหมด

ข้อ ๔. เครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นเครื่องประดับเกียรติยศ ซึ่ง พระมหากษัตริย์ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่ผู้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ โดย คำแนะนำขอพระราชทานของรัฐบาล เป็นบำเหน็จและเครื่องหมายเชิดชูเกียรติอย่างสูงแก่ผู้ได้รับ พระราชทาน

ในการพิจารณาขอพระราชทานผู้สมัครพิจารณาพึงใช้ดุลพินิจถึงกรณีความชอบต่อ ประเทศชาติประชาชนโดยรอบคอบว่ามีลักษณะถึงขนาดควรจะได้รับบำเหน็จเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ได้รับพระราชทานรู้สึกภาคภูมิใจในเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานอย่าง จริงใจ และทั้งเพื่อให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ทรงไว้ซึ่งเกียรติอันสูงด้วย

ข้อ ๕. การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จะต้องถือปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๖. ผู้ที่พึงได้รับการพิจารณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น จะต้องประกอบด้วย

- (๑) เป็นผู้ปฏิบัติงานของประเทศชาติมาด้วยความอุทิศส่าหะ ซื่อสัตย์สุจริต และเอาใจใส่ต่อหน้าที่เป็นอย่างดี
- (๒) เป็นผู้มีความสามารถปฏิบัติราชการเจริญก้าวหน้า
- (๓) เป็นผู้ประพฤติและปฏิบัติตนตามกฎหมาย
- (๔) เป็นผู้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติประชาชน
- (๕) สำหรับ ข้าราชการ ต้อง มีเวลา รับราชการ ติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี บริบูรณ์ นับตั้งแต่วันเริ่มเข้ารับราชการจนถึงวันก่อนวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของปีที่ขอพระราชทาน ๖๐ วัน

การขอพระราชทานตามเกณฑ์ปกติให้เป็นไปตามฐานะของข้าราชการ ดังต่อไปนี้

ข้าราชการ	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่พึงขอพระราชทาน	หมายเหตุ
เงินเดือนตั้งแต่ ๕๒๕ บาทขึ้นไป	ร.จ.ม.	
เงินเดือนตั้งแต่ ๖๐๐ บาทขึ้นไป	ร.จ.ช.	
เงินเดือนตั้งแต่ ๗๐๐ บาทขึ้นไป	ร.ท.ม.	
เงินเดือนตั้งแต่ ๘๐๐ บาทขึ้นไป	ร.ท.ช.	
เงินเดือนตั้งแต่ ๑,๑๐๐ บาทขึ้นไป	บ.ม.	
เงินเดือนตั้งแต่ ๑,๖๐๐ บาทขึ้นไป	บ.ช.	
เงินเดือนตั้งแต่ ๒,๓๕๐ บาทขึ้นไป	จ.ม.	
เงินเดือนตั้งแต่ ๓,๒๐๐ บาทขึ้นไป	จ.ช.	
เงินเดือนตั้งแต่ ๔,๓๐๐ บาทขึ้นไป	ต.ม.	
เงินเดือนตั้งแต่ ๕,๒๐๐ บาทขึ้นไป	ต.ช.	
เงินเดือนตั้งแต่ ๖,๒๐๐ บาทขึ้นไป	ท.ม.	
เงินเดือนตั้งแต่ ๖,๗๐๐ บาทขึ้นไป	ท.ช.	

การขอพระราชทานตามเกณฑ์ดังกล่าวนี้ ห้ามขอพระราชทานในระยะปีติดกัน ส่วน
เหรียญช้างเผือกและมงกุฎไทยนั้น จะขอพระราชทานได้แต่เฉพาะในกรณีพิเศษตามที่กล่าวในข้อ ๘
เท่านั้น

ข้อ ๘. ข้าราชการที่จะได้รับ การพิจารณา ขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นต่ำ
สะพานนั้น จะต้องประกอบด้วย

- (๑) เงินเดือน ๘,๒๐๐ บาทขึ้นไป
- (๒) มีความประพฤติเรียบร้อยสม่ำเสมอตลอดมา
- (๓) มีความชอบดีเด่นเป็นที่ประจักษ์

การขอพระราชทานให้เลื่อนตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- (๑) ได้รับ ท.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ม. ได้
- (๒) ได้รับ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. ได้
- (๓) ได้รับ ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. ได้
- (๔) ได้รับ ม.ว.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช. ได้

ข้อ ๙. การขอพระราชทานกรณีพิเศษนอกเหนือจากเกณฑ์ปกติ ตามข้อ ๖ และข้อ ๘
ย่อมกระทำได้ ในเมื่อได้กระทำความดีความชอบดีเด่น กล่าวคือ ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายอันตราย หรือ
ปฏิบัติงานนอกเหนือหน้าที่เพิ่มขึ้นซึ่งเป็นงานสำคัญยิ่งและเป็นผลดีแก่ประเทศชาติประชาชน หรือคิด
ค้นสิ่งหรือวิธีการอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ประเทศชาติประชาชนได้เป็นผลสำเร็จ ทั้งนี้ ให้ขอได้
ตามคราวแห่งความชอบ

ข้อ ๑๐. ข้าราชการวิสามัญ ซึ่งได้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ประเทศชาติ
ประชาชน อาจได้รับการพิจารณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามคราวแห่งความชอบ

ข้อ ๑๑. ข้าราชการต่างประเทศ ซึ่งได้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์ยิ่งแก่
ประเทศไทย อาจได้รับการพิจารณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามคราวแห่งความชอบ
และถ้าในกรณีที่มีแบบธรรมเนียมระหว่างประเทศพึงปฏิบัติต่อกัน ก็ให้ปฏิบัติโดยหลักคล้ายที่คล้าย
ปฏิบัติต่อกัน

ข้อ ๓๑. ข้าราชการการเมือง นายกเทศมนตรี หรือเทศมนตรี ซึ่งได้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ประเทศชาติประชาชน อาจได้รับการพิจารณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข้อ ๓๒. กำนันผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล กรรมการตำบล กรรมการสุขาภิบาล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งได้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ประเทศชาติประชาชน อาจได้รับการพิจารณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล กรรมการตำบล กรรมการสุขาภิบาล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจตระเวนชายแดน ร.จ.ม. — ร.จ.ช.

กำนัน ร.ท.ม. — ร.ท.ช.

ข้อ ๓๓. พนักงานองค์การรัฐบาด หรือผู้ที่มีใช้ข้าราชการ หากได้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ประเทศชาติประชาชน ให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องพิจารณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามสมควรแก่ฐานะานุรูปและตามคราวแห่งความชอบ

ข้อ ๓๔. การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ข้าราชการ เป็นหน้าที่ของกระทรวงเจ้าสังกัด

ข้อ ๓๕. การขอพระราชทานในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาประจำปี ให้ขอได้ตามเกณฑ์ปกติเท่านั้น นอกจากนี้ พึงขอพระราชทานได้ตามเหตุการณ์และตามคราวแห่งความชอบ

ให้กระทรวงเจ้าสังกัดทำบัญชีเรียงตามลำดับชั้นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่จะขอพระราชทานตั้งแบบบัญชีท้ายระเบียบนี้ กระทรวงละ ๓ ชุด ตั้งถึงสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก่อนวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๐ วัน และถ้าในคราวเดียวกันนี้ มีขอพระราชทานในกรณีความชอบพิเศษหรือชนด้ายสะพายดวง ให้ทำบัญชีแยกกันมาต่างหาก ไม่ให้ขอรวมมาในบัญชีเดียวกัน

การขอพระราชทานในกรณีความชอบพิเศษ หรือขอให้บุคคลซึ่งมิใช่ข้าราชการทุกประเภท ให้ระบุความดีความชอบของแต่ละบุคคลมาให้เห็นเด่นชัดว่าได้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ประเทศชาติประชาชนประการใด เมื่อใด.

บัญชีข้าราชการกระทรวง.....ซึ่งเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ.....

(๑) ลำดับ	ยศ หรือ นาม	ตำแหน่ง	เงินเดือน	เครื่องราชอิสริยาภรณ์		(๓) หมายเหตุ
				ครุฑสุดท้ายวัน เดือน ปี	(๒) ขอพระราชทานครั้ง	

- (๑) ให้เรียงแต่ลำดับตั้งแต่ต้นจนที่สุด ไม่แยกหน่วยกรมกอง
 (๒) ให้เรียงตามลำดับชั้นตราที่ขอพระราชทานใหม่ตั้งแต่ชั้นสูงลงมาต่ำ
 (๓) หากเป็นการขอพระราชทานครั้งแรก ให้ระบุวันเริ่มเข้ารับราชการ หรือหากเป็น
 ผู้ที่ย้ายสังกัดมาจากกระทรวงอื่น ขอให้แจ้งไว้ด้วยเพื่อสะดวกแก่การทะเบียน
 ฐานันดร (มีเส้นขอพระราชทาน)

ลงนาม.....

ตำแหน่ง.....

ตำแหน่ง.....

ฐานันดร

ปัญหา: เบียดขับกรรพลเรือน

โดย...ประวีณ ฅ นคร หัวหน้ากองวินัยและเรื่องราว สำนักงาน ก.พ.

กอบปัญหาสมาชิก

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๖๔๗/๒๕๐๔

ถาม กรมหนึ่งประกาศปลดสอบคัดเลือกข้าราชการพลเรือนชั้นโทได้ ๓๒๐ คน เมื่อ ๘ ก.พ. ๒๕๐๔ ทำความตกลงกับ ก.พ. ได้ตำแหน่งชั้นโทมา ๓๓๕ ตำแหน่ง ได้บรรจุผู้สอบได้ไปรุ่นที่หนึ่ง ๕๔ คน เมื่อวันที่ ๓๓ ตุลาคม ๒๕๐๔ โดยบรรจุด้วยหลักเกณฑ์จะให้ความยุติธรรมแก่ผู้มีเงินเดือนชั้น ๓,๒๐๐ บาท เป็นรุ่น ๆ ไป ผู้สอบได้ที่เหลือมีเงินเดือนเต็ม ๓,๒๐๐ บาท รวมทั้งเก่าและใหม่เมื่อ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๔ รวม ๕๐ คน จะแยกบรรจุออกเป็น ๒ รุ่นอีก ใครเรียนถามว่า

๑. กรณีเช่นนั้น พวกที่เหลือจะรวมบรรจุเดี่ยวคราวเดียวกันจะผิดระเบียบการใดหรือไม่? เพราะพวกนั้นนอกจากจะมีเงินเดือนเต็มชั้นแล้ว ก็ยังใช้วิธีปรับอัตราได้อีกด้วย
๒. พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน ที่มีข่าวว่าจะออกใหม่ โดยจะแก้หลักการไม่มีการสอบเลื่อนขั้นตรีเป็นชั้นโท และชั้นโทเป็นชั้นเอก นั้นจริงหรือไม่ และจะออกเมื่อใด
๓. ถ้า พ.ร.บ. ฉบับใหม่นี้ออกมาก่อนการบรรจุชั้นโทดังกล่าวข้างต้น จะมีผลกระทบกระเทือนหรือไม่ ในเมื่อบัญชีประกาศผลยังไม่ครบ ๒ ปี
๔. การไม่ต้องสอบเลื่อนตามกฎหมายใหม่ จะเป็นโอกาสให้ผู้ใหญ่ช่วยเหลือลูกน้องของตนที่สอบตกจากที่กล่าวแล้วได้โดยง่าย เพราะอาจไม่บรรจุพวกที่สอบได้เพื่อหวังเห็นยวรอกฎหมายใหม่ จะมีทางบงกชช่วยเหลือผู้สอบได้ชั้นบัญชีไว้ให้ได้รับการบรรจุหรือไม่?

ตอบ คำถามข้อ ๑ ตอบไม่ได้ เพราะไม่ทราบข้อเท็จจริงและความมุ่งหมายของกรมนั้น ส่วนคำถามข้อ ๒-๓-๔ ก็ไม่อยู่ในฐานะที่จะตอบ เพราะขณะนี้กฎหมายยังไม่ออกใหม่

ตอบสมาชิกเลขที่ ๗๘ อุดรธานี

๑. ถาม การออกกฎ ก.พ. ตามความใน พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมต่าง ๆ และให้กำหนดตำแหน่ง ซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการต่าง ๆ นั้น จะต้องให้เป็นการสอดคล้อง ถูกต้องกับ พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการในกรมนั้น ๆ หรือไม่ เช่น ราชการบริหารส่วนภูมิภาคของกรมสรรพสามิต มี ๑. สรรพสามิตจังหวัด ๒. สรรพสามิตอำเภอ ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ก็จะมีได้เพียง ๒ ตำแหน่ง ใช่หรือไม่? จะมีมากกว่านี้ได้หรือไม่?

ตอบ อาจมีนอกเหนือจากนี้ได้ ตัวอย่างเช่น หน่วยปราบโรคเคื้อนที่ของกรมอนามัย ไม่ได้มีบัญญัติไว้ใน พ.ร.ฎ. จัดแบ่งส่วนราชการ แต่ก็มีกฎ ก.พ. ให้นายแพทย์หัวหน้าหน่วยเป็นผู้บังคับบัญชาหน่วยนั้น

๒. ถาม ถ้าการออกกฎ ก.พ. ดังกล่าวในข้อ ๑ ต้องอาศัย หรือให้สอดคล้องกับ พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการในกรมนั้น ๆ แต่มีกฎ ก.พ. บางกฎ กำหนดตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการอื่น นอกเหนือจากส่วนราชการตาม พ.ร.ฎ. จะชอบด้วยกฎหมายหรือวิธีการหรือไม่?

ตอบ ไม่ขัดกับกฎหมายแต่อย่างใด เพราะตามมาตรา ๒๖ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ที่ว่า "ตำแหน่งใดเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ให้กำหนดในกฎ ก.พ. ด้วย" นั้น ไม่ได้กำหนดบังคับว่าจะต้องเป็นส่วนราชการที่แบ่งไว้ใน พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการ และ พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการก็แบ่งไว้เพียงกอง แผนกเท่านั้น ไม่ได้แบ่งถึงหมวดหรือส่วนราชการที่ต่ำกว่าแผนก แต่ตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือนมีผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่ต่ำกว่าแผนกด้วย (ดูในบัญชีกำหนดโทษลดขั้นและตัดเงินเดือน)

ตอบสมาชิกอุดรธานี

๑. ถาม ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๘ (พ.ศ. ๒๕๐๕) ออกตามความใน พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเดือนเงินเดือนข้าราชการไว้ ในหมวด ๓ ข้อ ๕ (๕) ว่า "ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการ หรือเลื่อนชั้น หรือเลื่อนเงินเดือนมาครบสิบสองเดือน โดยนับตั้งแต่เดือนแรกของปีเป็นต้นไป" นั้น สมมุติว่า นาย ก. ได้เลื่อนเป็นชั้นตรีเดือนมกราคม ๒๕๐๕ นับไปถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๐๕ ซึ่งเป็นระยะที่ต้องขอเลื่อนเงินเดือนได้

๖ เดือน และถ้านับไปถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๐๕ ซึ่งเป็นวันสิ้นปีงบประมาณได้ ๘ เดือน ไม่ครบสิบสองเดือน ดังนั้น จะมีสิทธิได้รับการพิจารณาเดือนเงินเดือนใหม่หรือไม่ หรือจะต้องคงคณับแต่เดือนตุลาคม ๒๕๐๕ เป็นเดือนแรกของปีแห่งการได้เลื่อนชั้นเป็นต้นไป

ตอบ คณับนับเดือนตุลาคม ๒๕๐๔ เป็นเดือนแรกของปี (งบประมาณ ๒๕๐๕) กรณีของนาย ก. ไม่ครบ ๓๒ เดือน ในปี ๒๕๐๕

๒. ถาม คำว่า "นับแต่วันบรรจุ หรือเดือนขึ้นหรือเดือนเงินเดือนมาครบ ๓๒ เดือน โดยนับตั้งแต่เดือนแรกของปี เป็นต้นไป" นั้น หมายความว่าอย่างไร

ก. บรรจุเข้ารับราชการหรือเดือนขึ้น เดือนพฤศจิกายน ๒๕๐๔

ข. บรรจุเข้ารับราชการหรือเดือนขึ้น เดือนสิงหาคม ๒๕๐๔

ต้องกรณีนี้ คงคณับเดือนใหม่เป็นเดือนแรกของปี จะนับแต่วันบรรจุเดือนขึ้น หรือนับแต่เดือนตุลาคม ถัดไป หรือนับแต่เดือนตุลาคม ที่ล่วงมาแล้วในปีนั้น

ตอบ นับตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๐๔ เพราะปีงบประมาณ ๒๕๐๕ เริ่มตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๔ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๐๕

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๗๕๕/๒๕๐๔

๑. ถาม ตาม ม. ๕๗ ข้าราชการพลเรือนชั้นจตุดา จะเลื่อนเป็นชั้นตรีได้ โดย

ก. เวลาเป็นชั้นจตุดาไม่น้อยกว่า ๓๕ ปี

ข. เงินเดือน ๘๐๐ บาทมาไม่น้อยกว่า ๔ ปี

ค. ดำรงตำแหน่งประจำแผนกหรือเทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี ทั้ง ๓ อย่างนี้เป็นการบังคับ จะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ แต่ตามที่วารสารได้ตอบปัญหาของสมาชิกนทบุรีในวารสาร (ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓๒ ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๐๔ หน้า ๔๔) ขาดข้อ ข. ไปคือ ได้เงินเดือน ๘๐๐ บาทไม่ปรากฏจำนวนปี (ซึ่งการดำรงตำแหน่งประจำแผนกหรือเทียบเท่า อาจให้ดำรงได้ตั้งแต่เงินเดือน ๖๐๐ บาทก็มี พอได้เงินเดือน ๘๐๐ อาจจะยังไม่ครบ ๔ ปีก็ได้) คำตอบ คือ "ได้ เมื่อมีอัตราชั้นตรี"

คำตอบนี้ ผิดหรือถูกแน่ หรือมีข้อยกเว้นประการใดบ้าง ผมสงสัย เพราะคำตอบข้อถามปัญหาพิเศษ ข้อ ๔๕๕ หน้า ๓๗ ได้บ่งเวลา ๔ ปีชัดเจนแล้ว

(ต่อหน้า 41)

กฎหมาย

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๓๐๓ (พ.ศ. ๒๕๐๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมโรงงานอุตสาหกรรม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๒๖ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
ช่างจั่ว	เสมียนพนักงาน	
ช่างตรี	ประจำแผนก	
นายช่างตรี	"	
นักอุตสาหกรรมตรี	"	
สถาปนิกตรี	"	
พนักงานตรวจบัญชีตรี	"	
นายช่างโท	หัวหน้าแผนก	
นักอุตสาหกรรมโท	"	
พนักงานตรวจบัญชีโท	"	
ผู้ช่วยหัวหน้ากอง	"	
ผู้ช่วยเลขานุการกรม	"	
นายช่างเอก	หัวหน้ากอง	
พนักงานตรวจบัญชีเอก	"	
เลขานุการกรม	"	สำนักงานเลขานุการกรม ในฐานะหัวหน้ากอง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. ชนวรรค์
นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๑๑๒ วันที่ ๒๘ ธ.ค. ๒๕๐๔

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๓๐๔ (พ.ศ. ๒๕๐๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในการปฏิบัติงานแห่งชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่การปฏิบัติงานแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๔๕ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
ช่างจัตวา	เสมียนพนักงาน	
พนักงานการต่างประเทศตรี	ประจำแผนก	
เศรษฐกรตรี	"	
นักบัญชีตรี	"	
ช่างตรี	"	
นายช่างตรี	"	
สถาปนิกตรี	"	
นักธรณีวิทยาตรี	"	
พนักงานการต่างประเทศโท	หัวหน้าแผนก	
นายช่างโท	"	
สถาปนิกโท	"	
นายช่างเอก	หัวหน้ากอง	
เลขานุการ	"	สำนักงานเลขานุการ การปฏิบัติงาน แห่งชาติ ในฐานะหัวหน้ากอง
รองเลขาธิการการพลังงานแห่งชาติ	รองอธิบดี	
เลขาธิการการพลังงานแห่งชาติ	อธิบดี	การพลังงานแห่งชาติ ในฐานะอธิบดี

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. ชนerva

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๗ ตอนที่ ๑๑๒ วันที่ ๒๘ ธ.ค. ๒๕๐๔

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๓๐๕ (พ.ศ. ๒๕๐๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมตั้งเสริมอุตสาหกรรม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๓๗ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
พนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมจัตวา	เสมียนพนักงาน	
ช่างจัตวา	"	
ช่างตรี	ประจำแผนก	
นายช่างตรี	"	
พนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมตรี	"	
นิติกรตรี	"	
นักวิทยาศาสตร์ตรี	"	
พนักงานแปลโท	หัวหน้าแผนก	
พนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมโท	"	
นักบัญชีโท	"	
นักวิทยาศาสตร์โท	"	
นายช่างโท	"	
พนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมเอก	หัวหน้ากอง	
นายช่างเอก	"	
เลขานุการกรม	"	สำนักงานเลขานุการกรม ในฐานะหัวหน้ากอง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. ชนerva

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๘ ตอนที่ ๑๑๒ วันที่ ๒๘ ธ.ค. ๒๕๐๕

ระเบียบ

ถ้วน

ที่ น.ว. ๓๓๘/๒๕๐๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๘ ธันวาคม ๒๕๐๔

เรื่อง การปรับปรุงและขยายบริการจัดหางาน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด และกระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือที่ น.ว. ๓๓/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๐๔

ตามที่ได้ขึ้นชั้นมติคณะรัฐมนตรี เรื่องกระทรวงมหาดไทยเสนอหลักการปรับปรุงและขยายบริการจัดหางาน ซึ่งในชั้นต้นเห็นควรดำเนินการเป็น ๒ ระยะ คือ ระยะแรกจัดตั้ง "ศูนย์กลางจัดหางาน" ขึ้นที่กรมประชาสงเคราะห์ แล้วให้หน่วยงานของรัฐบาลทุกแห่ง รวมทั้งบริษัท ห้างร้านเอกชน ซึ่งเป็นผู้รับเหมาของทางราชการ แจ้างำนงาน คนงาน การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงานว่าง จำนวนคนงานที่ต้องการ ไปยังศูนย์กลางจัดหางานเป็นประจำ และ ศูนย์กลางจัดหางานจะได้หากคนงานให้ ส่วนวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้กระทรวงมหาดไทยจะได้วางระเบียบต่อไป ระยะ ที่ ๒ จัดตั้งศูนย์จัดหางานขึ้นตามภาคต่าง ๆ และจังหวัดใหญ่ ๆ แล้วตรากฎหมายกำหนดให้นำช่างที่มีคนงานตั้งแต่ ๕๐ คนขึ้นไป แจ้างำนงานคนงานและตำแหน่งงานว่างต่อศูนย์จัดหางาน ให้คนงานที่ว่างงานลงทะเลเบียนขอทำงานไว้ที่ ศูนย์จัดหางาน ตลอดจนกำหนดให้นำช่างจ้างคนงานที่ไม่ใช่ฝีมือผ่านสำนักงานจัดหางาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติ อนุมัติในหลักการตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และขอให้หน่วยงานของรัฐบาลทุกแห่ง ตลอดจนองค์การต่าง ๆ และ ผู้รับเหมาของทางราชการให้ความร่วมมือในเรื่องนี้ต่อไป นั้น

บัดนี้ กระทรวงมหาดไทยได้เสนอร่างระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับ การปรับปรุง และ ขยายบริการ จัดหางาน ของ กระทรวงมหาดไทยมา โดยกระทรวงมหาดไทยเห็นควรออกเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งคณะที่ปรึกษา กฎหมายได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ในระยะเริ่มต้นนี้ ศูนย์กลางจัดหางานควรมีหน้าที่ช่วยเหลือประชาชนให้ทราบถึง ความต้องการของหน่วยงานรัฐบาลในอันที่จะบรรจุลูกจ้างเข้าทำงาน และช่วยเหลือ ติดต่อให้เข้า ทำงานใน สถานที่ ราชการหรือห้างร้านบริษัทเอกชน และเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของศูนย์กลางจัดหางาน ควรจะกำหนดให้ หน่วยงานของรัฐบาล คือกระทรวงทบวงกรมรวมทั้งรัฐวิสาหกิจ แจ้างำนงานลูกจ้างหรือกรรมกรที่มีอยู่ในหน่วยงานนั้น บั้ละ ๑ ครั้ง และแจ้งการเปลี่ยนแปลงจำนวนลูกจ้างหรือกรรมกรหรือตำแหน่งงานว่างเดือนละ ๑ ครั้ง ตามแบบที่ กรมประชาสงเคราะห์กำหนด ซึ่งเห็นควรทำในรูปหนังสือเวียนแจ้งมติคณะรัฐมนตรีไปยังกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นจะต้องออกระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอมานั้น ก็เป็นการเพียงพอแล้ว

คณะรัฐมนตรี ได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๐๔ ลงมติเห็นชอบด้วยตามที่คณะที่ปรึกษา กฎหมายเสนอ

จึงขอขึ้นชั้นมา เพื่อโปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดให้ความร่วมมือแก่กระทรวงมหาดไทยในเรื่องนี้ต่อไป สำหรับเรื่องแบบการแจ้างำนงานลูกจ้าง กรรมกร ตลอดจนตำแหน่งงานว่าง ที่จะต้องแจ้างไปยังศูนย์กลางจัดหางาน กรมประชาสงเคราะห์นั้น ได้ให้กรมประชาสงเคราะห์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เจ้าของเรื่อง ดำเนินการติดต่อกับกระทรวง ทบวงกรมและจังหวัดต่าง ๆ โดยตรงต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธิ์
(นายมนูญ บริสุทธิ์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ น.ว. ๑๓๘/๒๕๐๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๘ ธันวาคม ๒๕๐๔

เรื่อง ระเบียบการก่อกับต่างประเทศ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ น.ว. ๑๓๗/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๐๓

ตามที่ได้ยื่นขออนุมัติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ระเบียบการก่อกับต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๐๓ มาเพื่อถือเป็นระเบียบปฏิบัติต่อไป นั้น

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๐๔ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่งแล้ว ลงมติให้กำหนดวิธีการปฏิบัติในการก่อกับต่างประเทศเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

๑. ในการขอกู้เงินจากต่างประเทศ จะต้องมีการพร้อมด้วยรายละเอียดและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จะต้องพิจารณาตามระเบียบการก่อกับต่างประเทศ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ไว้แล้ว แล้วส่งให้คณะกรรมการบริหารสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติพิจารณา ทุกครั้งที่คณะกรรมการบริหาร ฯ มีการประชุมเกี่ยวกับการกู้เงิน ให้มีผู้แทนกระทรวงการคลังเข้าร่วมประชุมด้วย

๒. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ผู้ซึ่งจะไปเจรจาขอกู้เงินจากต่างประเทศ ไม่ว่าจะการเจรจาจะกระทำภายในหรือภายนอกประเทศก็ตาม และไม่ว่าจะได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีอื่นหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้นั้นแจ้งสำนักงบประมาณทราบทันทีก่อนการเจรจา เพื่อสะดวกแก่การประสานงาน เพราะเท่าที่เป็นอยู่ปรากฏว่าหลายรายไม่ปฏิบัติตามระเบียบการก่อกับต่างประเทศอยู่เนื่อง ๆ

๓. การกู้เงินแบบซื้อเชื่อ (Supplier's credit) นับเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงให้มากที่สุด เพราะมีผลเสียหายอยู่หลายประการ กล่าวคือ ราคาสิ่งของที่นำมาใช้ในการพัฒนามักจะแพง เพราะผู้ขายได้คำนวณดอกเบี้ยส่วนหนึ่งมารวมไว้กับราคาแล้ว ทั้งนี้เพื่อทำให้ดอกเบี้ยมีอัตราต่ำเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ซื้อประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง การกู้เงินแบบซื้อเชื่อนี้ ผู้ซื้อไม่มีโอกาสเลือกซื้อสินค้าจากประเทศอื่น เพราะผู้ขายข่มจะผูกมัดให้ซื้อแต่สินค้าของเขา และระยะเวลาการผ่อนชำระคืนเงินคืนมักจะสั้นเกินไป เป็นภาระหนักแก่งบประมาณที่ต้องชำระเงินงวดหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก แต่ถ้ามีความจำเป็นที่จะกู้แบบนี้แล้ว ควรถือเป็นหลักปฏิบัติโดยจัดให้มีการเปิดประมูลจากประเทศต่าง ๆ (International bidding) ขึ้น เพื่อจะได้มีการแข่งขันประมูลราคากัน

จึงขอขึ้นข้อมาเพื่อถือเป็นระเบียบปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ดังกล่าวต่อไป หากกระทรวงทบวงกรมใดมีองค์การในสังกัด ก็ขอได้โปรดแจ้งองค์การนั้น ๆ ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธ์
(นายมนูญ บริสุทธ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(๖)

ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ วารสารข้าราชการ

ที่ น.ว. ๑/๒๕๐๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๕ มกราคม ๒๕๐๕

เรื่อง การขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมาย
เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยปรากฏว่า ขณะนี้ กระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ ได้ขอให้ คณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาให้ ความเห็นใน ปัญหาข้อกฎหมายมากขึ้น และบางเรื่องความยาวถึง ๔-๕ หน้า ก็มี ในทางปฏิบัติ นั้น เมื่อสำนักเลขาธิการคณะ รัฐมนตรีได้รับเรื่องแล้ว ก็จะต้องคัดสำเนาส่งให้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดำเนินการให้คณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาให้ความเห็น ซึ่งในการนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก็จะต้องคัดสำเนาส่งให้กรรมการร่างกฎหมายแต่ละ ท่านอีกครั้งหนึ่ง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นว่า การพิมพ์หนังสือฉบับเดียวกันถึง ๓ ครั้ง คือ ที่กระทรวง ทบวงกรมเจ้าของปัญหาครั้งหนึ่ง ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีครั้งหนึ่ง และที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอีก ครั้งหนึ่งเช่นนี้ เป็นการปฏิบัติที่สิ้นเปลืองเวลาและแรงงานโดยใช่เหตุ ทั้งยังไม่เป็นการประหยัดอีกด้วย ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ดำเนินไปโดยรวดเร็วและประหยัด จึงเห็นควรวางระเบียบให้กระทรวงทบวงกรม ที่มีความประสงค์จะขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมาย ส่งปัญหาข้อกฎหมาย นั้น ๆ พร้อมด้วยสำเนามาให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ๑๕ ชุด เพื่อจะได้ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดำเนินการต่อไป

๑. พ.ณ.๑ นายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาแล้ว มีคำสั่งเห็นชอบด้วย

เพื่อขอได้โปรดถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธิ์
(นายมนูญ บริสุทธิ์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ น.ว. ๑๒/๒๕๐๕

สำนักงาน ก.พ.

๒๘ ธันวาคม ๒๕๐๕

เรื่อง การรับรองผู้สำเร็จปริญญาศิลปบัณฑิต และอนุปริญญาของมหาวิทยาลัยศิลปากร
เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

ด้วย ก.พ. ได้พิจารณาลงมติรับรองปริญญาศิลปบัณฑิต และอนุปริญญาของคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ศิลปากร ว่าอาจจะบรรจุเข้ารับราชการในส่วนราชการ ที่ใช้วิชานี้ให้ได้รับ อัตราเงินเดือน ตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๖๒ (พ.ศ. ๒๕๐๕) ข้อ ๕ (๑) (๒) และ (๓) ดังนี้ คือ

๑. ผู้สำเร็จอนุปริญญาศิลป หลักสูตร ๓ ปี อาจบรรจุเข้ารับราชการในส่วนราชการที่ใช้วิชานี้ได้ไม่สูงกว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๑ ชั้น ๓๕๐ บาท

๒. ผู้สำเร็จได้รับปริญญาศิลปบัณฑิต หลักสูตร ๔ ปี อาจบรรจุเข้ารับราชการในส่วนราชการที่ใช้วิชานี้ได้ ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๑ ชั้น ๘๐๐ บาท

๓. ผู้สำเร็จได้รับปริญญาศิลปบัณฑิต หลักสูตร ๕ ปี อาจบรรจุเข้ารับราชการในส่วนราชการที่ใช้วิชานี้ได้ ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๑,๑๐๐ บาท

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้กรมกองในสังกัดทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **สุชมนัยประดิษฐ์**
(หลวงสุชมนัยประดิษฐ์)

เลขาธิการ ก.พ.

ที่ น.ว. ๑๓/๒๕๐๔

สำนักงาน ก.พ.

๒๘ ธันวาคม ๒๕๐๔

เรื่อง การรับรองปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต และปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตเกียรตินิยม (เวลาศึกษา ๕ ปี) ของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

ด้วย ก.พ. ได้พิจารณาสมัครรับรองปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตและปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตเกียรตินิยม
ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษา ๕ ปี ว่าอาจบรรจุเข้ารับราชการในส่วนราชการที่ใช้
วิชานี้ได้ได้รับอัตราเงินเดือนตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๖๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความใน พ.ร.บ.
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ข้อ ๕ (๓)

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้กรมกองในสังกัดทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **สุชมนัยประดิษฐ์**
(หลวงสุชมนัยประดิษฐ์)

เลขาธิการ ก.พ.

ที่ น.ว. ๑๔/๒๕๐๔

สำนักงาน ก.พ.

๒๘ ธันวาคม ๒๕๐๔

เรื่อง การรับรองปริญญาเภสัชศาสตร์บัณฑิต และปริญญาเภสัชศาสตร์บัณฑิตเกียรตินิยม (เวลาการศึกษา ๕ ปี)
ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

เรียน (เวียงกระทรวงมหาดไทย)

ด้วย ก.พ. ได้พิจารณาอนุมัติรับรองปริญญาเภสัชศาสตร์บัณฑิตและปริญญาเภสัชศาสตร์บัณฑิตเกียรตินิยม
ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ที่มีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษา ๕ ปี ว่าอาจบรรจุเข้ารับราชการในส่วนราชการที่ใช้
วิชานี้ได้ได้รับอัตราเงินเดือนตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๖๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความใน พ.ร.บ.
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ข้อ ๕ (๓) ทั้งนี้
โดยมีเงื่อนไขว่าอนุมัติเฉพาะรุ่นที่สำเร็จการศึกษาแล้ว และรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษาที่เท่ากัน ส่วนผู้ที่
เข้าศึกษาใหม่ในรุ่นต่อไป ขอให้มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ จัดทำหลักสูตรใหม่ให้รัดกุม และ เสนอสภาการศึกษา
แห่งชาติ และ ก.พ. พิจารณารับรองอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้กรมกองในสังกัดทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **สุชมนัยประดิษฐ**
(หลวงสุชมนัยประดิษฐ)
เลขาธิการ ก.พ.

ที่ ๖๖๘๗๕ (บรบ.)/๒๕๐๔

กระทรวงการคลัง

๒๐ ธันวาคม ๒๕๐๔

เรื่อง การกั้นเงินไว้เบิกเหลืออมปี

เรียน ปลัดกระทรวง

อ้างถึง (๑) หนังสือกระทรวงการคลังที่ ๓๐๖๗๐ (บรบ.)/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๐๔

(๒) หนังสือกระทรวงการคลังที่ ๔๒๗๖๐/๒๕๐๓ และที่ ๔๒๗๖๑/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๐๓

ด้วยกระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นว่า ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเจ้าของงบประมาณในบัญชีฉบับนี้
เข้าใจวิธีการงบประมาณเกี่ยวกับการจ่ายเงินและกักเงินผูกพันมากพอสมควรแล้ว จึงเห็นควรผ่อนผันการปฏิบัติในเรื่อง
การกั้นเงินตามที่กล่าวในหมวด ๓ ของระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. ๒๕๐๒ คงกำหนดให้มีการกั้นเงินแต่
เฉพาะกรณีที่เจ้าของงบประมาณจำเป็นต้องกั้นไว้เบิกเหลืออมปีงบประมาณต่อไปอีก ๓ เดือนปฏิทิน ตามบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายวิธีการงบประมาณเท่านั้น และขอกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ดังต่อไปนี้

๑. กรณีเบิกเงินกับกรมบัญชีกลาง

๑.๑ ในกรณีที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจก่อนนี้ผูกพัน โดยสั่งซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของครั้งหนึ่ง รายหนึ่ง เป็นเงินตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทขึ้นไป ถ้าเกรงว่าจะเบิกเงินไม่ทันก่อนสิ้นปีงบประมาณ ก็ให้ชอกันเงินไว้เบิก เหลื่อมปีอีก ๓ เดือนปฏิทินได้ โดยยื่นใบชอกันเงิน (แบบ บก. ๑๐ บ.) จำนวน ๔ ฉบับ ต่อกรมบัญชีกลาง

การยื่นใบชอกันเงินตามความในวรรคก่อน โดยปกติให้ยื่นก่อนสิ้นปีงบประมาณอย่างน้อยหนึ่งเดือน ปฏิทิน ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีเหตุพิเศษที่ทำให้เจ้ากระทรวงทบวงกรมทำบันทึกชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นประกอบ ใบชอกันเงิน (แบบ บก. ๑๐ บ.) เพื่อกรมบัญชีกลางจะได้พิจารณาอนุมัติให้ขยายเวลาชอกันเงินให้ ทั้งนี้ จะต้อง ดำเนินการก่อนสิ้นปีงบประมาณ

การยื่นชอกันเงินให้มีเอกสารประกอบใบชอกันเงินดังนี้

(ก) คำรับรองของผู้เบิกว่าได้มีการดำเนินการตามระเบียบการพัสดุ หรือระเบียบการจ้างถูกต้องแล้ว

(ข) สัญญาเกี่ยวกับการซื้อทรัพย์สิน หรือจ้างทำของ หรือเอกสารอื่น ที่แสดงสภาพหนี้ เช่น หลักฐาน การสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง ซึ่งจะเป็นคู่ฉบับ หรือสำเนาก็ได้

๑.๒ ในกรณีที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใด ก่อนนี้ผูกพันโดยการสั่งซื้อทรัพย์สิน หรือจ้างทำของ แล้ว แต่ไม่อยู่ในข่ายที่จะชอกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีตามข้อ ๑.๑ และมีเหตุที่ทำให้วางฎีกาเบิกเงินไม่ทันภายในปี งบประมาณ ให้ใช้เงินงบประมาณรายจ่ายของปีงบประมาณถัดไปชำระหนี้ผูกพันแทน โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบ เกี่ยวกับการเบิกเงินค่าใช้จ่ายค้างเบิกข้ามปีงบประมาณ

๑.๓ เงินที่ชอกันไว้เบิกเหลื่อมปีนั้น เมื่อได้รับอนุมัติการกันเงินจากกรมบัญชีกลางแล้ว จึงจะเบิกได้ ตามเงื่อนไขในสัญญาหรือข้อตกลง โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับการเบิกเงินงบประมาณรายจ่ายตามปกติ แต่ให้เขียนหัว ฎีกาด้วยตัวแดงว่า "เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี" โดยใช้เลขรหัสของปีงบประมาณเดิม

๑.๔ เงินที่เบิกไปจากเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี ถ้าไม่ได้จ่าย หรือจ่ายไม่หมดภายใน ๑๕ วัน นับจากรับ เช็คจากกรมธนารักษ์ให้นำส่งคลังในวันทำการถัดไป และถ้าเป็นการนำส่งภายในระยะเวลา ๓ เดือนปฏิทินที่กันไว้ จ่ายเหลื่อมปีให้นำส่งเป็นเงินเบิกเกินส่งคืน และให้เขียนหัวใบนำส่งด้วยตัวแดงว่า "เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี" โดยใช้เลขรหัสของปีงบประมาณเดิม

การนำเงินส่งคลังตามความในวรรคก่อน ถ้านำส่งภายหลัง ๓ เดือนปฏิทินของปีงบประมาณใหม่ให้นำ ส่งเป็นรายได้ประเภทเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน

๑.๕ เงินที่กันไว้เบิกเหลื่อมปี ถ้ายังไม่เบิกเมื่อสิ้น ๓ เดือนปฏิทินของปีงบประมาณใหม่ ให้เป็นอันพับ ไป และให้ใช้เงินงบประมาณรายจ่ายของปีงบประมาณถัดไปชำระหนี้สินตามข้อผูกพันแทน โดยให้ปฏิบัติตาม ระเบียบเกี่ยวกับการเบิกเงินค่าใช้จ่ายค้างเบิกข้ามปีงบประมาณ

๑.๖ การทำงบเดือนส่งสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำหรับเงินที่จ่ายจากเงินกันไว้เบิก เหลื่อมปี ให้แยกทำต่างหากจากงบเดือนงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยให้ปฏิบัติตามวิธีการส่งงบเดือนธรรมดา โดยอนุโลม

๒. กรณีเบิกเงินกับคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอ

๒.๑ ในกรณีที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจก่อนผู้กั้น โดยสั่งซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของครั้งหนึ่งรายหนึ่ง เป็นเงินตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทขึ้นไป ถ้าเกรงว่าจะเบิกเงินไม่ทันก่อนสิ้นปีงบประมาณ ก็ให้ชอกันเงินไว้เบิกเหลือมบ่อก ๓ เดือนปฏิทินได้ โดยยื่นใบชอกันเงิน (แบบ บก. ๑๐ บ.) จำนวน ๔ ฉบับ ต่อคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอ แล้วแต่กรณี

การยื่นใบชอกันเงินตามความในวรรคก่อน โดยปกติให้ยื่นก่อนสิ้นปีงบประมาณอย่างน้อยหนึ่งเดือนปฏิทิน ทั้งนี้ เว้นแต่กรณีที่มิใช่เหตุพิเศษ ก็ให้ผู้เบิก ทำบันทึกชี้แจงเหตุผล และความจำเป็นประกอบใบชอกันเงิน (แบบ บก. ๑๐ บ.) และให้ คลังจังหวัด หรือ คลังอำเภอ แล้วแต่กรณี นำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด หรือ นายอำเภอ แล้วแต่กรณี พิจารณาอนุมัติให้ขยายเวลาชอกันเงินให้ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการก่อนสิ้นปีงบประมาณ

การยื่นชอกันเงินให้มีเอกสารประกอบใบชอกันเงิน ดังนี้

(ก) สำเนาเอกสารต่าง ๆ ในการดำเนินการขั้นต้น ก่อนที่จะทำสัญญาหรือสั่งซื้อ หรือสั่งจ้าง ตามระเบียบว่าด้วยการจ้างหรือระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ

(ข) สัญญาและรายการเกี่ยวกับการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของ หรือเอกสารอื่นที่แสดงสภาพหนี้ เช่น หลักฐานการสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง ซึ่งจะเป็นคู่ฉบับหรือสำเนาก็ได้

เอกสารต่าง ๆ ดังกล่าวใน (ก) และ (ข) ให้นำส่ง ๒ ชุด

เมื่อคลังจังหวัด หรือคลังอำเภอได้ตรวจ เอกสารหลักฐาน ถูกต้องครบถ้วน ตามที่กำหนดไว้ใน วรรคก่อน และมีเงินจัดสรรตามรายการ (ถ้ามี) ในหมวดรายจ่ายนั้นเหลือพอ ก็ให้ดำเนินการนำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายให้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินจากคลัง อนุมัติการชอกันเงิน และ ลงบัญชีคุมงบประมาณบันทึกการชอกันเงินไว้ แล้วส่งคู่ฉบับใบชอกันเงินคืนให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจผู้ชอกันเงิน ๑ ฉบับ (สีขาว) ส่งให้กรมบัญชีกลาง ๑ ฉบับ (สีชมพู) เก็บไว้เป็นหลักฐาน ๑ ฉบับ (สีฟ้า) และอีก ๑ ฉบับ (สีเขียว) ส่งคลังเขตเพื่อคลังเขตส่งให้กรมการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

การส่งใบชอกันเงินให้กรมบัญชีกลางและคลังเขต ให้คลังจังหวัดหรือคลังอำเภอรวมทำหนังสือนำส่งภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ส่วนเอกสารประกอบใบชอกันเงินให้คลังจังหวัดหรือคลังอำเภอเก็บไว้ประกอบการเบิกจ่าย ๑ ชุด และส่งคลังเขต ๑ ชุด

๒.๒ ในกรณีที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใด ก่อนผู้กั้นโดยการสั่งซื้อทรัพย์สิน หรือจ้างทำของแล้ว แต่ไม่อยู่ในข่ายที่จะชอกันเงินไว้เบิกเหลือมบ่อกตามข้อ ๒.๑ และมีเหตุที่ทำให้วางฎีกาเบิกเงินไม่ทันภายในปีงบประมาณ ให้ใช้เงินงบประมาณรายจ่ายของปีงบประมาณถัดไปชำระหนี้ผู้กั้นแทน โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการเบิกเงินค่าใช้จ่ายชอกันเงินข้ามปีงบประมาณ

๒.๓ เงินที่ชอกันไว้เบิกเหลือมบ่อกนั้น เมื่อได้รับอนุมัติการชอกันเงินแล้ว จึงให้เบิกได้ตามเงื่อนไขในสัญญาหรือข้อตกลง โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับการเบิกเงินงบประมาณรายจ่ายตามปกติ และให้ผู้เบิกกรอกข้อความเกี่ยวกับรายการที่ชอกันเงินไว้ในส่วนล่างของฎีกา แสดงเลขที่ใบชอกันเงินที่ได้รับอนุมัติแล้ว และจำนวนเงินที่ชอล้างการชอกันเงิน เนื่องจากการเบิกเงินตามฎีกาครั้งนี้ และให้เขียนหัวฎีกาด้วยตัวแดงว่า "เงินชอกันไว้เบิกเหลือมบ่อก" โดยใช้เลขรหัสของปีงบประมาณเดิม

๒.๔ ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ได้ออกเงินไว้เบิกเหลื่อมปีแล้ว มีความจำเป็นจะขอเบิกเงินทั้งหมดหรือบางส่วนภายในปีงบประมาณนั้นเอง ก็ให้กระทำโดยกรอรายละเอียดเกี่ยวกับรายการที่เงินไว้ในส่วนล่างของฎีกาแสดงเลขที่ใบขอเงินที่ได้รับอนุมัติแล้ว และจำนวนเงินที่ขอล้างการกันเงินเนื่องจากการเบิกเงินตามฎีกาครั้งนี้ ในกรณีนี้ให้คลังจังหวัดหรือคลังอำเภอลงบัญชีถอนการกันเงินตามจำนวนที่จ่าย และลงจำนวนที่จ่ายในช่องรายจ่ายตามงบประมาณ ใบขอเงินให้หมายเหตุว่าได้เบิกไปตามฎีกาที่เท่าใด เมื่อใด เป็นเงินเท่าใด และมีเงินเหลือที่ยังมิได้เบิกอีกเท่าใด เมื่อสิ้นปีงบประมาณเงินที่เหลือมิได้เบิกนี้ให้คลังจังหวัด หรือ คลังอำเภอขอยกออกไปตั้งไว้เป็นเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี

ใบขอเงินฉบับใดที่ได้เบิกเงินหมดภายในปีงบประมาณไม่ต้องรายงานไปยังกรมบัญชีกลาง

๒.๕ ทะเบียนหรือบัญชีคุมงบประมาณรายจ่ายสำหรับเงินที่กันไว้เบิกเหลื่อมปีของคลังจังหวัด และ คลังอำเภอให้ใช้เล่มเดียวกับที่ใช้ในปีงบประมาณของเงินที่กันไว้ โดยขยกยอดเงินที่กันไว้เบิกเหลื่อมปีมาตั้งจ่าย

๒.๖ เงินที่เบิกไปจากเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี ถ้าไม่ได้จ่ายหรือจ่ายไม่หมดภายใน ๑๕ วัน นับจากรับเงินจากคลังให้นำส่งคืนคลัง และถ้าเป็นการนำส่งภายในระยะเวลา ๓ เดือนปฏิทินที่กันไว้จ่ายเหลื่อมปีให้นำส่งเป็นเงินเบิกเกินส่งคืน และเขียนหัวใบนำส่งด้วยตัวแดงว่า "เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี" โดยใช้เลขรหัสของปีงบประมาณเดิม

การนำเงินส่งคลังตามความในวรรคก่อน ถ้านำส่งภายหลังสิ้น ๓ เดือนปฏิทินของปีงบประมาณใหม่ให้นำส่งเป็นรายได้ประเภทเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน

๒.๗ เงินที่กันไว้เบิกเหลื่อมปี ถ้ายังไม่เบิกเมื่อสิ้น ๓ เดือนปฏิทินของปีงบประมาณใหม่ ให้เป็นอันพับไป และให้ใช้เงินงบประมาณรายจ่ายของปีงบประมาณใหม่ชำระหนี้สินตามข้อผูกพันแทน โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการเบิกเงินค่าใช้จ่ายค้างเบิกข้ามปีงบประมาณ

๒.๘ การทำงานเดือนของคลังจังหวัด หรือ คลังอำเภอ ในระยะต้นปีงบประมาณให้แยก รายงาน เงินรายจ่ายตามงบประมาณ (แบบ ๑๑๑๕) แสดงการเบิกจ่ายเงินที่ขอเงินไว้เบิกเหลื่อมปีไว้ต่างหากจากรายงานเงินรายจ่ายตามงบประมาณของปีงบประมาณใหม่ และให้เขียนหัวรายงานด้วยตัวแดงว่า "เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี"

การทำรายงานเงินเบิกเกินส่งคืน (แบบ ๑๑๑๔) ให้ปฏิบัติตามความในวรรคก่อนโดยอนุโลม

จึงเรียนมา เพื่อขอได้โปรด สั่งให้ส่วนราชการ และ รัฐวิสาหกิจในสังกัดทราบ และ ถ้อยปฏิบัติ ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ต. วินิจฉัยกุล
(นายเสริม วินิจฉัยกุล)
ปลัดกระทรวงการคลัง

๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๔

เรื่อง เงินค่าจ้างเหมาควบคุมและตรวจงานก่อสร้าง

เรียน ปลัดกระทรวง

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ น.ว.๑๑๒/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๐๔

มติคณะรัฐมนตรีที่อ้างถึงแจ้งว่า เงินค่าจ้างเหมาควบคุมและตรวจงานก่อสร้างของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ ที่ได้ทำสัญญาว่าจ้างบริษัทเอกชนควบคุมและตรวจงานก่อสร้าง ถ้าขาดหลักเกณฑ์ที่จะควบคุมรายจ่ายประเภทนี้ไม่เพียงแต่จะเป็นการเพิ่มรายจ่ายของงบประมาณแผ่นดินเท่านั้น หากยังจะทำให้เกิดความสับสนในส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจทั้งหลาย ในข้อที่ว่าหน่วยใดเห็นสมควร ก็จะทำให้จ้างเอกชนให้มา ควบคุมงาน ที่ตนได้รับงบประมาณค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ยิ่งไปกว่านั้นส่วนราชการ ซึ่งมีหน่วยงานที่มีช่างผู้ชำนาญทางด้านนี้อยู่ เช่น กรมโยธาเทศบาล กรมศิลปากรหน่วย หรือ กองแบบแผนก่อสร้าง ส่วนราชการต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้น ก็จะปฏิบัติงานไม่ได้เต็มที่ สำนักงบประมาณจึงขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาวางหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

๑. ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใดที่จะของบประมาณการก่อสร้าง ให้ระบุให้ชัดเจนว่า จะใช้จ่ายเพื่อการจ้างเหมาควบคุมและตรวจงานก่อสร้างเท่าใด

๒. ถ้าไม่ได้กำหนดไว้ดังข้อ ๑ ก็ให้กรมโยธาเทศบาล กรมศิลปากรหรือหน่วยงานของตนที่เกี่ยวข้องงานออกแบบก่อสร้าง เป็นผู้ควบคุมและตรวจงานก่อสร้าง

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๐๔ ลงมติเห็นชอบด้วยกับที่สำนักงบประมาณเสนอ และให้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้ รัฐวิสาหกิจในสังกัด ที่ดำเนินงานโดยอาศัย ระเบียบของทางราชการ ถือปฏิบัติ ตามมติคณะรัฐมนตรีที่อ้างถึง อนึ่ง โดยเฉพาะองค์การประเภทเงินทุนต่างๆ ในสังกัดหากมีความจำเป็นจะต้องใช้จ่ายเงินทุน หรือ ทุนหมุนเวียน เป็นค่าควบคุม และตรวจงาน ก่อสร้าง ก็ให้ถือ ปฏิบัติ ตามนัยมติ คณะรัฐมนตรีนี้ โดยอนุโลม และจะต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเพื่อกำหนดค่าใช้จ่ายดังกล่าวนี้เสียก่อน เมื่อได้รับความตกลงแล้ว จึงจะดำเนินการได้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)   ต. วินิจฉัยกุล
(นายเสริม วินิจฉัยกุล)
ปลัดกระทรวงการคลัง

(ต่อจากหน้า 40)

ตอบ ตามคำถามของสมาชิกนทบริพนธ์บอกข้อเท็จจริงว่า “ได้รับเงินเดือน ๘๐๐ บาทมาแล้ว และดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าประจำแผนกมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี” จึงเข้าใจคำถามว่าหมายความว่า ได้รับเงินเดือน ๘๐๐ บาทมาแล้ว ๔ ปีด้วย เข้าใจว่า ปัญหาที่ถามไม่ได้อยู่ที่การได้เงินเดือน ๘๐๐ บาท ครบ ๔ ปีหรือไม่ แต่อยู่ที่การดำรงตำแหน่งเทียบเท่าประจำแผนก (ไม่ใช่ตำแหน่งประจำแผนกโดยตรง) จะเลื่อนชั้นตามมาตรา ๕๗ ได้หรือไม่ จึงได้ตอบว่า “ได้ ถ้ามีอัตราขั้นตรี” ส่วนการได้เงินเดือน ๘๐๐ บาทนั้น ต้องได้มาครบ ๔ ปี ตามกฎหมายแล้ว จึงจะเลื่อนได้

๒. ถาม ตาม ม. ๕๗ การเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นตรีขึ้นเป็นชั้นโท ได้กำหนดเวลาไว้ต้องเป็นชั้นตรีมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี (หมายถึงเฉพาะผู้ไม่ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรฯ) ถ้าคำตอบข้อ (๑) ถูกต้องหรือเป็นไปได้ ขอเรียนถามว่า ผู้ที่เป็นชั้นตรีแค่ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๔ และสอบชั้นโทได้โดยประกาศผลแคว้นกราคม ๒๕๐๕ อ.ก.พ. กระทรวงจะตั้งเลื่อนเป็นชั้นโทในมกราคม ๒๕๐๗ (ครบชั้นบัญชีสอบคัดเลือก) ได้หรือไม่ เพราะอายุเป็นชั้นตรียังไม่ครบ ๓ ปี ถ้าได้ อาศัยหลักเกณฑ์อะไร เพราะจะครบในตุลาคม ๒๕๐๗ คำว่าไม่น้อยกว่า ๓ ปี เพียงแต่ให้เต็มเวลา ๒ ปี ส่วนปีที่ ๓ เพียงแต่อย่างเข้า ดังนั้นจะเลื่อนได้หรือไม่

ตอบ คำว่า “ไม่น้อยกว่า ๓ ปี” ต้องถือ ๓ ปีเต็ม โดยนับวันชนวน ไม่ใช่ย่างเข้าปีที่ ๓ นับเป็น ๓ ปี ตัวอย่างที่ยกมายังไม่ครบ ๓ ปี เลื่อนไม่ได้

๓. ถาม คำว่า “ปี” ตาม พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน จะนับปีปฏิทินหรือนับ พ.ศ. เป็นเกณฑ์ เช่น ค.ศ. ๐๔-ช.ศ. ๐๔ นับ ๓ ปี, ม.ศ. ๐๕-ช.ศ. ๐๕ ได้ ๒ ปี และ ม.ศ. ๐๖-ช.ศ. ๐๖ เป็น ๓ ปี หรือนับเดือนชนเดือนวันชนวัน แต่ผมไม่ปรากฏเห็นใน พ.ร.บ. พลเรือนใดโดยว่าให้นับปีปฏิทินหรือบ่งบประมาณ จึงคงจะนับ พ.ศ. เป็นเกณฑ์ได้ เพื่อประโยชน์ของข้าราชการผู้สมัครจะได้เลื่อนชั้นจะได้มีทางได้เลื่อนเร็วขึ้น

ตอบ การกำหนดเวลาเพื่อเลื่อนชั้นดังกล่าว มีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้มีความชำนาญงานตามสมควร จึงต้องกำหนดเวลาไว้ว่า ผู้ที่จะเลื่อนจากชั้นตรีเป็นชั้นโท ต้องเป็นชั้นตรีมาแล้ว ๓ ปี ความมุ่งหมายจึงมุ่งถึง ๓ ปี เต็มๆ โดยนับวันชนวนตามที่ ก.พ. ตัดความไว้แล้ว ไม่ใช่ นับปี พ.ศ. เพราะถ้านับแค่ปี พ.ศ. ผู้เป็นชั้นตรีเพียง ๓๒ เดือนเศษ โดยเข้าปลายเดือนธันวาคม ๒๕๐๓ พอถึงต้นเดือนมกราคม ๒๕๐๕ ก็เลื่อนเป็นชั้นโทได้ อย่างนั้นก็ผิดความมุ่งหมายไป คือไม่ได้ผู้มีความชำนาญงานตามสมควร ต้องนับวันชนวนจึงจะถูกความมุ่งหมาย

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๗๒๖/๒๕๐๔

ถาม ขอลาปัญหาให้ตอบในวารสาร และขอให้ ก.พ. โปรดดำเนินการแก้ไขโดยวางกฎ ก.พ. หรือวางระเบียบ หรือออกคำสั่งโดย นว. เป็นการด่วนด้วย คำถามมีดังนี้

ด้วยปรากฏว่า ในบางกรมกอง มีตำแหน่งอัตราชั้นตรี เพื่อสอบแข่งขันบรรจุ (ไม่ใช่อัตราสำหรับวุฒิ) วางอยู่หลายแห่ง บางแห่งเจตนาจะเว้นไม่จัดการสอบแข่งขันในเวลาดังสมควรปล่อยให้ว่างหรือให้ตำแหน่งว่างเกินกว่า ๓ เดือนถึง ๖ เดือนก็ตั้งไม่โอนคนมา ทำให้งานที่รับผิดชอบลงไป หรือจัดสอบบรรจุจากแข่งขันเสียเลย โดยมีเจตนาตรงก็คือขอมัติเพื่อรอโอนคนของคนมา ทำให้ราชการล่าช้าอืดแอ้น ฉะนั้น ถ้า ก.พ. จะวางระเบียบตั้งไม่ให้ตั้งตำแหน่งเฉพาะชั้นตรีว่างเกินกว่า ๓ เดือน มิฉะนั้นก็ให้ตัดอัตราคืนเงินให้กระทรวงคลัง หรือต้องแปลงอัตราที่ว่างนั้นเป็นอัตราวุฒิเสียโดยไม่ชักช้า ปมนี้เป็นการเสียเปรียบอย่างมากแก่ผู้มีสิทธิจะเข้าสอบตำแหน่งชั้นตรี ทั้งที่ทำงานอยู่ หรือที่มวุฒิจะเข้าสอบบรรจุชั้นตรี เพราะรอคอยเข้าบรรจุรับราชการชั้นตรีทั่วไป เพราะเหตุไม่จัดการสอบโดยเร็ว ทั้งนี้ ควรให้ว่างอยู่ได้ไม่เกิน ๓ เดือนหรือ ๖ เดือนเป็นอย่างช้าที่สุดแล้ว โปรดวางระเบียบนี้โดยเร็ว คนว่างงานจะได้มีงานไม่ต้องรอนานๆ อย่างเสียสิทธิและโอกาส

ตอบ เรื่องนี้เป็นข้อเสนอ ไม่ใช่ถามปัญหา จึงขอรับไว้เสนอต่อผู้อ่าน และผู้หน้าที่พิจารณาคือไป

ตอบคุณสง่า โทมี โรงเรียนป่าไม้จังหวัดแพร่

ถาม ข้าพเจ้ายังไม่ค่อยเข้าใจโทษผิดวินัยข้อ (๖) ภาคทัณฑ์ และขอเรียนถาม คำว่า "ภาคทัณฑ์" นั้น หมายความว่าอย่างไร

ตอบ ภาคทัณฑ์ คือ การลงโทษเพียงว่ากล่าว (คำแปลในพจนานุกรม โดยแสดงความคิดให้ปรากฏเป็นหนังสือ เป็นโทษอย่างหนึ่ง ซึ่งมีไว้เพื่อให้ผู้บังคับบัญชา ได้ใช้ลงแก่ข้าราชการที่ทำความผิดเล็กน้อย เพื่อเป็นการเตือนให้ตั้งวรณและกลับตัวประพฤติดีโดยไม่ให้ชัดกับมาตรา ๘๓ ที่ว่า "ผู้บังคับบัญชาใดไม่จัดการลงโทษผู้ทำผิดวินัย ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชานั้นทำผิดวินัย" จึงให้มีการว่ากล่าวตักเตือนโดยแสดงความคิดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เรียกว่า "ภาคทัณฑ์" แต่ไม่หมายถึงตักเตือนด้วยวาจา ซึ่งไม่มีหลักฐานยืนยันว่าได้ว่ากล่าวตักเตือนแล้วจริงหรือไม่

ปัญหาคลัง

สนธิ เกษะสิริ หัวหน้าแผนก ๒ กองบำเหน็จบำนาญ
 โดย ..... อำพัน พูลอำไพ หัวหน้าแผนก ๑ กองเงินจ่ายทั่วไป
 อุดม ทงวงษ์ หัวหน้าแผนก ๒ กองเงินเดือน
 ดร. เฉลิมชัย วสีนนท์ นิติกรโท กองระบบบัญชีและการคลัง
 กรมบัญชีกลาง

— xx xx —

กอบปัญหาสมาชิก

ตอบคุณประกอบ แก้วดวงเล็ก เสมียนตราจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑. ถาม ตามที่วารสารตอบปัญหาคลังของสมาชิกเลขที่ ๒๓๗๘ ในวารสารฉบับที่ ๘ เดือน สิงหาคม ๒๕๐๔ ข้อ ๒ ความว่า เงินค่าทำศพข้าราชการที่ตายในเดือนธันวาคม เมื่อเบิกเงินเดือนในเดือนธันวาคมให้เต็มเดือนแล้ว เงินค่าทำศพอีก ๒ เดือน คือ มกราคมและกุมภาพันธ์ ถ้าจะเบิกต้องแนบหนังสือรับรองเงินเดือนเหลือจ่ายปัจจุบันไปพร้อมฎีกา ดังนี้ ตามความเข้าใจ และที่เคยเบิกจ่ายมาแล้ว ไม่ต้องแนบหนังสือรับรองเงินเดือนเหลือจ่ายปัจจุบัน ถ้าวัดตราเงินเดือนของผู้ตายยังว่างอยู่ เมื่อยังไม่ได้บรรจุบุคคลอื่นแทน ก็เบิกได้โดยที่เดียวโดยเบิกจ่ายอัตราที่ว่างนั้น และถ้าวัดตราจะว่างก็ต่อเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๐๔ แต่ถ้าเจ้ากระทรวงหรือกรมต้องการจะบรรจุบุคคลอื่นแทนในวันที่ ๑ มกราคม เจ้ากระทรวงหรือกรมก็ต้องหาเงินเหลือจ่ายมาชดใช้แทนเงินค่าทำศพที่เบิกจ่ายไปแล้ว จึงจะบรรจุคนแทนได้ และเงินค่าทำศพอีก ๒ เดือนหลังนี้ ถ้าวัดตราเป็นงบประมาณเงินเดือน ไม่ใช่เงินอื่นใด คงจะต้องตรวจจ่ายตามอัตราเงินเดือนของผู้ตายนั่นเอง ตามความเข้าใจและที่เคยเบิกจ่ายมานี้จะถูกหรือผิดประการใดขอความเห็นด้วย เพราะคลังจังหวัดก็เคยจ่ายเงินให้ไปแล้ว ๒ ราย

ตอบ คำตอบนั้นถูกต้องแล้ว ให้ดูมาตรา ๒๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเดือน พ.ศ. ๒๔๘๘ ความว่า “กรณีตายในเดือนสุดท้ายแห่งปีงบประมาณ ให้จ่ายจากเงินเดือนเหลือจ่ายปัจจุบัน” ดังนั้นเงินค่าช่วยเหลือในการศพรายนี้จะเบิกถ่วงเดยมานในอัตราเงินเดือนของงบประมาณปีใหม่ไม่ได้

๒. ถาม และตามคำขอข้อที่ ๓ ว่า เงินจำนวนหนึ่งอีก ๒ เดือนมิใช่เงินเดือนนั้น ผมสงสัยว่าถ้ามิใช่เงินเดือนจะเป็นเงินอะไร และคงจะตรวจจ่ายจากเงินอะไร ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับเดิมให้จ่ายจากเงินค่าใช้สอย เมื่อข้าราชการตาย การเบิกเงินค่าทำศพต้องของประมาณค่าใช้สอยให้กรมหรือกระทรวงโอนมาให้จึงจะเบิกจ่ายได้ แต่เมื่อแก่พระราชกฤษฎีกาฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๐๒ แล้ว ตามเหตุผลที่แก้ก็บอกว่า “เนื่องจากการจ่ายเงินช่วยเหลือในการทำศพ ในกรณีที่ข้าราชการประจำการตาย ให้ตั้งงบประมาณประเภทเงินเดือนและประเภทค่าใช้สอย ไม่สะดวกแก่การควบคุม” ดังนี้ จึงเห็นได้ว่า ต้องให้เบิกจ่ายจากเงินเดือนแน่ แต่เมื่อไม่เบิกจากอัตราเงินเดือนของผู้ตายก็ต้องเบิกจ่ายจากเงินงบกลาง เหมือนข้าราชการบำนาญ แต่ก็ไม่มีระเบียบให้ปฏิบัติ หรือจะมีระเบียบปฏิบัติในเรื่องเบิกจ่ายเงินค่าทำศพ ๒ เดือนนี้ ใ้โดยวิธีอย่างไรบ้าง

ตอบ เงินอีกจำนวนหนึ่งที่จ่ายให้เป็นค่าช่วยเหลือในการศพ มิใช่เงินเดือน แต่จ่ายจากงบประมาณประเภทเงินเดือนตามความในมาตรา ๒๓ เช่นเดียวกัน

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๗๕๔/๒๕๐๔

ถาม ผมรับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยสรรพากรจังหวัด เข้าบ้านเช่าอยู่ ต่อมาผู้ช่วยสรรพากรจังหวัดคนเก่าย้ายไปรับราชการที่อื่น ที่พักของหลวงแผนกสรรพากรจังหวัดว่างลง ผู้บังคับบัญชาได้ตั้งให้ผมย้ายครอบครัวจากบ้านเช่าเดิม ไปอยู่บ้านพักของหลวง เพื่อเป็นการประหยัดเงินค่าเช่าบ้านของทางราชการ ผมจะเบิกค่าขนย้ายครอบครัวจากบ้านเช่าไปบ้านพักของหลวงได้หรือไม่ ผมได้เรียนถามคลังจังหวัดแล้ว คลังว่าไม่มีระเบียบให้เบิกได้ ผมข้องใจในเรื่องนี้ เพราะผมต้องออกค่าขนย้ายด้วยตนเองเป็นการเดือดร้อนอยู่บ้าง ขอท่านได้โปรดพิจารณาให้คำตอบด้วย และโปรดตอบด้วยว่าถ้าเบิกได้ จะเบิกจากเงินประเภทใด หมวดใด

ตอบ ตามที่แจ้งว่าคลังจังหวัดขจัดเรื่องการจะเบิกค่าขนย้ายครอบครัวจากบ้านเช่าไปยังบ้านพักของหลวง โดยในตอนแรกคุณไปรับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยสรรพากรจังหวัด และต้องเช่าบ้านอยู่ ต่อมาผู้ช่วยสรรพากรจังหวัดคนเก่าย้ายไปรับราชการที่อื่น บ้านพักของหลวงจึงว่างลง และผู้บังคับบัญชาได้ตั้งย้ายจากบ้านเช่าเดิมไปอยู่บ้านพักของหลวงนั้น คุณมีสิทธิเบิกค่าขนย้ายครอบครัวจากบ้านเช่าเดิมไปยังบ้านพักของหลวงได้ ทั้งนี้ เพราะเป็นการย้ายตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา และพออนุโลมได้ว่า บ้านที่เช่าอยู่นั้นเป็นเพียงที่พักชั่วคราว โดยเบิกค่าขนย้ายจากเงินหมวดค่าใช้สอย

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๓๗๕/๒๕๐๔ บุรีรัมย์

๑. ถาม ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. ๒๕๐๒ หมวด ๑๐ การจ่ายเงิน ข้อ ๕๔ อนุ ๓ ระบุไว้ว่าใบสำคัญคู่จ่ายให้ เจ้ากระทรวงทบวง กรม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนามอนุญาตให้จ่าย สำหรับข้าราชการส่วนภูมิภาคนั้น ให้หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ลงนามอนุญาตให้จ่าย เว้นแต่ใบสำคัญคู่จ่ายของหัวหน้าส่วนราชการนั้นเอง จึงให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนาม แต่สำหรับหน่วยงานที่ตั้งกักตวงกลาง แต่มีสำนักงานอยู่ส่วนภูมิภาคกรมเจ้าสังกัดได้โอนเงินจัดสรรไปตั้งจ่ายทางส่วนภูมิภาคแล้ว ใครขอเรียนถามว่า ใบสำคัญคู่จ่ายของหัวหน้าส่วนราชการนั้น จะให้เจ้ากระทรวงทบวงกรมเป็นผู้ลงนามอนุญาตให้จ่าย หรือให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนามอนุญาต ^{๕๕} ทั้งนี้ เพราะสำนักงานแห่งนั้นมีได้ ^{๕๕} ขนตรงต่อส่วนภูมิภาค

ตอบ สำหรับใบสำคัญคู่จ่าย ของหน่วยงานต่างๆ ที่ตั้งกักตวงกลาง แต่มีสำนักงานอยู่ในส่วนภูมิภาคซึ่งกรมเจ้าสังกัดได้โอนเงินจัดสรรไปตั้งจ่ายให้ทางส่วนภูมิภาคแล้ว ใบสำคัญคู่จ่ายของข้าราชการในส่วนราชการนั้นจะต้องให้เจ้ากระทรวงทบวงกรมลงนามอนุญาตให้จ่าย แต่ทั้งนี้ ^{๕๕} เจ้ากระทรวงทบวงกรมจะมอบหมายอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการนั้น ๆ เป็นผู้ลงนามอนุญาตในใบสำคัญคู่จ่ายเงินของข้าราชการในบังคับบัญชารวมตลอดถึงตัวหัวหน้าส่วนราชการนั้น ๆ แทนก็ได้ โดยทำใบมอบหมายกันเป็นลายลักษณ์อักษร

๒. ถาม หนังสือกระทรวงการคลังที่ ๓๓๗๖๖/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๓๘ เมษายน ๒๕๐๓ ความว่าอำนาจในการพิจารณาอนุญาตตามระเบียบ ว่าด้วยการจ้างและการพัสดุ ฯ ของหน่วยงานที่ตั้งกักตวงกลาง แต่มีสำนักงานอยู่ทางส่วนภูมิภาค หากได้มีการโอนเงินจัดสรรไปตั้งจ่ายทางส่วนภูมิภาคแล้ว ก็เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตตั้งซื้อหรือตั้งจ้างตามระเบียบ ฯ ได้ แต่กรมเจ้าสังกัดได้มอบหมายอำนาจในการตั้งจ้างและตั้งซื้อพัสดุ ให้แก่หัวหน้าส่วนราชการที่มีสำนักงานอยู่ส่วนภูมิภาคตั้งจ้างและตั้งซื้อตามระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยการจ้าง พ.ศ. ๒๕๑๗ หมวด ๒ ข้อ ๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๓ และหมวด ๒ ข้อ ๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๓ โดยวิธีสามัญ ภายในวงเงินไม่เกิน ๒๐๐ บาท ในกรณีที่การตั้งจ้างหรือตั้งซื้อพัสดุ เกินกว่าวงเงิน ๒๐๐ บาท แต่อยู่ภายในวงเงินระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ้าง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๓ และว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งอยู่ในอำนาจ

ของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะอนุญาตตั้งจ้างหรือตั้งซื้อได้ ใครขอทราบว่าเป็นกรณีเช่นการขออนุญาตตั้งจ้างหรือตั้งซื้อนั้น จะขอตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดตามหนังสือกระทรวงการคลังที่อ้างข้างต้นจะได้หรือไม่ หรือจะต้องขออนุญาตต่อเจ้ากระทรวงทบวงกรมที่ตั้งกักอยู่ ทั้งนี้เพื่อจะได้ถือเป็นระเบียบปฏิบัติ

ตอบ ข้าพเจ้าในการพิจารณาอนุญาตตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ้างและการพัสดุฯ ของหน่วยงานที่ตั้งกักตัวกลาง แต่มีสำนักงานอยู่ในส่วนภูมิภาค หากได้มีการโอนเงินจัดสรรไปตั้งจ่ายทางส่วนภูมิภาคแล้วนั้น เป็นอำนาจของเจ้ากระทรวงทบวงกรม แต่ผู้มีอำนาจดังกล่าว จะมอบอำนาจในการตั้งจ้างหรือตั้งซื้อให้แก่หัวหน้าหน่วยงานในส่วนภูมิภาคก็ได้ตามที่กำหนดไว้ หนังสือกระทรวงการคลังถึงจังหวัดต่าง ๆ ที่ ๓๓๗๗๘/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๓๗ มิถุนายน ๒๕๐๓ และโดยนัยหนังสือกระทรวงการคลังฉบับนี้ได้ตั้งยกเลิกหนังสือกระทรวงการคลังที่ ๓๓๗๖๖/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๓๗ เมษายน ๒๕๐๓ ด้วยแล้ว

สำหรับเงินที่จะมอบหมายให้หัวหน้าหน่วยงานในส่วนภูมิภาคตั้งแทนนั้นก็เป็นการมอบหมายที่กำหนดตามความไว้วางใจ แต่อย่างไรก็ตามจะเกินวงเงินตามอำนาจของตนไม่ได้ และเรื่องการมอบอำนาจในการตั้งการแทนนี้ ควรคำนึงด้วยว่าหากเกิดความเสียหายขึ้นผู้ที่ตั้งมอบไปนั้นจะต้องรับผิดชอบ เพราะเป็นการกระทำแทนของผู้ตั้งมอบ และโดยนัยแห่งหนังสือเวียนดังกล่าวนี้ การตั้งจ้างหรือตั้งซื้อในกรณีดังกล่าว จึงไม่ใช่อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด

ตอบคุณกระแสบ่ ศาสตราสังข์ โรงพยาบาลระยอง

๑. **ถาม** ความในมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.ฎ. ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่ว่า “ซึ่งมีอัตราเงินเดือนและค่าจ้างสูงขึ้น” กับ “ให้เบิกค่าพาหนะและเบียดเบียนเดินทางได้ในอัตราเงินเดือนและค่าจ้างที่จะได้รับตามตำแหน่งนั้น” ตั้งสงสัยว่า เหตุใดผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจึงได้รับทั้งเงินเดือนและค่าจ้างในเวลาเดียวกัน ความจริงคงจะเป็นคำว่า “เงินเดือนหรือค่าจ้าง” มากกว่า หากใช้คำว่า “และ” อาจเกิดปัญหาขึ้นได้ ผมเข้าใจว่าผู้ร่าง พ.ร.ฎ. นี้คงผิดพลาดไป

ตอบ ความในมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ คงเป็นไปตามที่คุณเข้าใจ

๒. **ถาม** ข้าราชการที่ทางราชการส่งตัวไปรับการอบรมทางวิชาการนาน ๆ เช่น อบรม ๓ ปี ดังนี้ จะมีสิทธิเบิกเบียดเบียนเดินทางได้หรือไม่

ตอบ ข้าราชการที่ทางราชการส่งตัวไปรับการอบรมทางวิชาการนาน ๆ คง ๓ ปี ก็มีสิทธิเบิกค่าเบียดเชิงเดินทางได้ แต่ถ้าเกินปีจะต้องทำความตกลงกับกระทรวงการคลังก่อน

๓. ถาม มาตรา ๓๘ ข้อ (๑) ถ้าผู้เดินทางมีเคหสถานของตนเองที่ไม่สามารถจะอาศัยอยู่ได้ เช่น ได้ให้คนอื่นเช่าอยู่ดังนี้ จะเบิกค่าเช่าที่พักได้หรือไม่ และ ข้อ (๒) ทางราชการได้จัดที่พักให้อยู่แล้ว แต่ระบุว่าให้แพทย์พักเท่านั้น ข้าราชการที่ไม่ใช่แพทย์ก็ไปพักไม่ได้ดังนี้ จะเบิกได้หรือไม่ และกรณีที่ทางราชการจำกัดไม่ให้ข้าราชการที่ไม่ใช่แพทย์ไปพักดังนี้ จะเป็นการถูกต้องหรือไม่

ตอบ ถ้าผู้เดินทางมีเคหสถานของตนเอง แต่ไม่สามารถจะอาศัยอยู่ได้ โดยให้คนอื่นเช่าอยู่เช่นนี้ ก็มีสิทธิเบิกค่าเช่าที่พักได้ ส่วนปัญหาที่ว่า ทางราชการได้จัดที่พักให้อยู่แล้ว แต่ระบุว่าให้แพทย์พักเท่านั้น ข้าราชการผู้เดินทางที่ไม่ใช่แพทย์ก็ไม่มีสิทธิเข้าพักอาศัยได้ และมีสิทธิเบิกค่าเช่าที่พักได้ เพราะถือเท่ากับว่าทางราชการไม่ได้จัดที่พักให้ ส่วนกรณีที่ทางราชการได้จำกัดสิทธิไม่ให้ข้าราชการที่ไม่ใช่แพทย์ไปพักนั้น เป็นสิทธิของทางราชการเจ้าของสถานที่ ๆ จะพิจารณากำหนดได้ตามความเหมาะสม

๔. ถาม บัญชี ๔ ในหมายเหตุข้อ ๒ วรรค ๒ รถไฟบรรทุกที่กำหนดไว้แล้ว จะเข้าทั้งตู้ ๓ คันได้ หรือว่าจะต้องจำกัดปริมาณเพียงเท่าที่อัตราที่กำหนดไว้ ทราบว่ามีระเบียบของรถไฟให้เข้าทั้งตู้และถือกุญแจตู้ของตนเองโดยเฉพาะ ความเข้าใจถูกต้องหรือไม่ ขอทราบด้วย

ตอบ ในกรณีเข้าตู้รถไฟบรรทุกของนั้น ได้สอบถามการรถไฟแห่งประเทศไทยแล้ว ได้รับแจ้งว่า การรถไฟฯ ได้วางระเบียบให้เข้ารถบรรทุก (ต.ญ.) เต็มตู้ได้ ถ้าของนั้นมีปริมาณเกินกว่า ๓๒ มิ. แต่ถ้าของที่จะบรรทุกมีปริมาณไม่เกิน ๓๒ มิ. ก็ต้องเข้าเพียงครึ่งตู้ ฉะนั้น ถ้าผู้เดินทางได้รับสิทธิในการบรรทุก มีปริมาณอยู่ภายในหลักเกณฑ์ของการรถไฟ ก็อาจเข้าได้ตามสิทธิของตน แต่อย่างไรก็ดี ผู้ที่ได้รับสิทธินำของไปได้ไม่เกินปริมาณ ๓๐ มิ. จะต้องพิจารณาดูด้วยว่าในการเข้ารถบรรทุกครั้งคู่กับการนำของไปโดยขงนำหนักเป็นหีบห่อ อย่างไรนั้นจะแพงกว่ากัน ฉะนั้น ผู้เดินทางจะต้องเลือกจ่ายให้เป็นไปในทางประหยัดด้วย ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ วรรคสอง

ตอบคุณปิยะ วารายานนท์ แผนกอนามย์จังหวัดมหาสารคาม

ถาม เดิมข้าพเจ้ารับราชการอยู่ที่จังหวัดนครนายก ๑๗ พ.ศ. ๐๔ ทางกรมอนามย์ได้แต่งตั้งข้าพเจ้ามารับราชการที่จังหวัดมหาสารคาม ข้าพเจ้าเดินทางมารับตำแหน่งใหม่เพียงดำพั้ง

ตัวคนเดียว เนื่องจากยังไม่ได้รับเงินค่าพาหนะย้ายครอบครัว ขณะนั้นทางกรมอนามัยมีคำสั่งดำเนินการโอนเงินค่าพาหนะไปตั้งจ่ายให้ข้าพเจ้ายืมทศรองทางจังหวัดนครนายกในบับประมาณ ๒๕๐๔ ๕

ถ้าครอบครัวของข้าพเจ้ายังมีความจำเป็นเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรจะขอเลื่อนการเดินทางต่อไปเป็นเวลาดำเนินการศึกษาราวเดือน มี.ค. - เม.ย. ๒๕๐๕ โดยขอเลื่อนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดและได้อนุมัติแล้วเช่นนี้ ใครขอทราบว่ามีเงินที่กรม ฯ โอนมาให้ฉันจะดำเนินการอย่างไร (โอนคืนหรือเบิกมาเก็บไว้ก่อน ฯ ซึ่งน่าจะไม่ได้) เพราะเดือนกันยายนี้จะสิ้นบับประมาณแล้ว ถ้าโอนคืนไปในปีใหม่เมื่อถึงกำหนดเดินทางจะปฏิบัติอย่างไรจึงจะได้เงินทศรองจำนวนนั้นเป็นค่าพาหนะย้ายครอบครัว

ตอบ เงินงบประมาณค่าพาหนะที่กรมอนามัยโอนไปให้ยืมทศรองในปี ๒๕๐๔ นั้น ถ้าไม่ได้เบิกจ่ายจนกระทั่งสิ้นบับประมาณ คือ ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๐๔ ก็ถือว่าเป็นอันพับไป จะเบิกจ่ายมิได้ แต่ถ้าจะเดินทางในบับประมาณ ๒๕๐๕ ก็ต้องติดต่อขอให้กรมเจ้าสังกัดโอนเงินงบประมาณปี ๒๕๐๕ ไปตั้งจ่ายให้ใหม่

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๑๓๒/๒๕๐๔

๑. ถาม คำว่า "ภูมิธำเนา" ตามความหมายในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ๒๕๐๔ มาตรา ๒๕ นั้น หมายถึงที่แห่งใด? (เมื่อพิจารณาถึงความหมายคำว่า ภูมิธำเนา ตามความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ๒๔๖๗ ม. ๔๔ และ ๔๕ แล้ว ก็ยังไม่อาจจะตีความให้แน่ชัดลงไปได้ว่า จะให้ถือเอาที่แห่งใดเป็นภูมิธำเนาโดยเฉพาะได้)

ตั้งมติว่า ก. เกิดที่จังหวัดชลบุรี ขณะนี้บิดามารดามีหลักฐานอยู่ที่นั่น ก. มีบ้านและเรือจอดไว้หน้าอยู่ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นของตนเองแห่งหนึ่ง และที่จังหวัดลำปางแห่งหนึ่ง ก. ออกจากราชการเหตุสูงอายุที่จังหวัดอุดรธานี

กรณีเช่นนี้ ก. จะเบิกค่าพาหนะและค่าเช่าที่พักสำหรับเดินทางกลับภูมิธำเนาได้ที่แห่งใด?

ตอบ คำว่า "ภูมิธำเนา" ตามความหมายในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๒๕ นั้น หมายถึงสถานที่ซึ่งข้าราชการหรือลูกจ้างซึ่งได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างในงบประมาณแผ่นดิน เมื่อออกจากราชการแล้ว ประสงค์หรือตั้งใจจะไปตั้งรกรากอยู่จริง ๆ หนึ่ง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการวินิจฉัยเรื่องภูมิธำเนา จึงใคร่ขอเรียนว่า คำว่า "ภูมิธำเนา" ตามความหมายในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ไม่ใช่ คำว่า "ภูมิธำเนาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์"

ตามตัวอย่างว่า ก. เกิดที่จังหวัดชลบุรี ขณะนับตามารคามที่ตกฐานอยู่ที่นั้น ก. มีบ้าน และเรือกสวนไร่นาอยู่ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นของตนเองอยู่แห่งหนึ่ง และอยู่ที่ต่างอีกแห่งหนึ่ง ก. ออกจากราชการเหตุสูงอายุที่จังหวัดอุดรธานี เช่นนี้ ก. จะเบิกค่าพาหนะและค่าเช่าที่พักสำหรับเดินทางไปจังหวัดแม่ฮ่องสอนหรือจังหวัดต่างปางก็ได้

๒. ถาม ผู้ที่ถูกตั้งพักราชการรวมทั้งครอบครัวนั้น เมื่อการสอบสวนปรากฏว่าเป็นผู้มั่งคิน มีหมองและถูกให้ออกจากราชการไป ดังนี้ จะมีสิทธิเบิกค่าพาหนะและค่าเช่าที่พักสำหรับเดินทางกลับภูมิดำเนาได้หรือไม่? ถ้ามีสิทธิเบิกได้ จะไม่ขัดกับ ม. ๒๕ วรรคท้ายหรือ?

ตอบ ผู้ที่ถูกตั้งพักราชการรวมทั้งครอบครัวนั้น เมื่อการสอบสวนปรากฏว่าเป็นผู้มั่งคิน หรือมีหมองและถูกตั้งให้ออกจากราชการไป มีสิทธิเบิกค่าพาหนะและค่าเช่าที่พักสำหรับเดินทางกลับภูมิดำเนาได้ ทั้งนี้ไม่เป็นการขัดกับมาตรา ๒๕ วรรคท้ายแห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ทั้งนี้ เพราะมิได้อยู่ในระหว่างถูกตั้งพักราชการแล้ว แต่ได้ถูกตั้งให้ออกจากราชการไป จึงมีสิทธิเบิกค่าพาหนะและค่าเช่าที่พักได้ ตามนัยแห่งมาตรา ๒๕ วรรคแรก.

ขอบสมาชิกเลขที่ ๓๒๘๒/๒๕๐๔

๑. ถาม เรื่องการเบิกจ่ายค่าๆ ของข้าราชการชั้นจัตวา และ ชั้นตรี เฉพาะที่ได้รับเงิน- คัดอื่น ๆ ละ ๗๕๐ บาท ตามบัญชีของคุณชอบ วงศ์สุวรรณ ในวารสารข้าราชการ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๓๐ ก.ค. ๐๔ ทำไมสิทธิในการเบิกจ่ายไม่เท่ากัน (เพราะเงินเดือนเท่ากัน) และตามที่คุณชอบ ๆ เขียน ไปนั้นจะขัดหรือเหมือนกันกับบัญชี ๓-๒-๔ ท้าย พ.ร.ฎ. ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ หรือไม่

ตอบ บัญชีอัตราการเบิกจ่ายค่าๆ ของคุณชอบ วงศ์สุวรรณ นั้น คัดลอกเคลื่อน ทางวารสารข้าราชการได้ลงแก้ไขใหม่แล้วในฉบับ ๓๓ ประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๐๔

๒. ถาม ค่าเช่าบ้านและเคหสถานที่ไม่ใช่โรงแรมทั้ง ๒ อย่างนี้คือสถานที่อย่างไร อย่างไร หนึ่งห้องนอนหนึ่งและไม่ต้องนอนหนึ่ง วิธีพิจารณาเบิกจ่ายเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร สมมติว่าข้าราชการไปช่วยราชการชั่วคราวต่างสำนักงานและต้องเช่าบ้านอยู่อาศัย ไม่เกิน ๓ ปี เช่นนี้ จะเบิกเป็นค่าเช่าบ้านหรือค่าเช่าเคหสถานที่ไม่ใช่โรงแรม เพราะเข้าใจว่าการเบิกจ่ายผิดกัน

ตอบ ก. ค่าเช่าบ้าน คือ สถานที่สำหรับให้ข้าราชการที่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ ฯ เช่าพักอาศัย (เบิกจากหมวดคอบแทนอื่น)

ข. เคหสถานที่ไม่ใช่โรงแรม คือสถานที่สำหรับให้ข้าราชการที่มีสิทธิเบิกค่าเช่าที่พักได้ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ เข้าพักอาศัยในกรณีที่ไม่เข้าโรงแรมจะพักอาศัยได้ (เบิกจากหมวดค่าใช้สอย)

การขอเบิกค่าเช่าบ้านตามข้อ ก. ต้องยื่นแบบ ๗ และต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด (ข้าราชการส่วนภูมิภาค)

ข้าราชการไปราชการชั่วคราว จะเบิกค่าเช่าบ้านตามข้อ ก. ไม่ได้ แต่ให้เบิกเป็นค่าเช่าที่พักตามข้อ ข. โดยคิดค่าเช่าตามสิทธิที่เบิกค่าเช่าบ้านตาม ข้อ ก. ได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประหยัดเงินงบประมาณรายจ่าย

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๓๑๕/๒๕๐๔

ถาม ก่อนวันประกาศใช้ พ.ร.ฎ. ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ กรมมหาดไทย ได้วางระเบียบในกรณีที่ผู้เดินทางไปราชการพัก ณ เคหสถานที่มีใช้โรงแรม ในอัตราวันละ ๕ บาท เมื่อ พ.ร.ฎ. ดังกล่าวใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๓ เมษายน ๒๕๐๔ "มาตรา ๓๘ ..... ในกรณีที่ผู้เดินทางไปราชการพัก ณ เคหสถานที่มีใช้โรงแรม ให้เบิกค่าเช่าที่พักได้ในอัตราร้อยละสามสิบของอัตราในบัญชี ๒ ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้....." ฉะนั้นผู้เดินทางไปราชการมีสิทธิได้รับค่าเช่าที่พักในอัตราร้อยละ ๘-๓๒-๓๘-๒๔-๓๐ บาท ตามลำดับ โดยที่ระเบียบที่กรมมหาดไทยวางไว้ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชกฤษฎีกานี้ จึงถูกยกเลิกไปตามมาตรา ๓ จึงขอเรียนหาหรือว่า

๓. จะขอเบิกค่าเช่าที่พักตามสิทธิที่ได้รับ เจ้าหน้าที่การเงินชั้นจังหวัดและคลังจังหวัดจะขัดข้องหรือไม่ ทั้งนี้ เพราะต้องจ่ายจริง

๒. หากเจ้าหน้าที่ชั้นจังหวัด และคลังจังหวัด ขัดข้อง ขอให้ กรมมหาดไทย แจงให้คลังจังหวัดทราบเป็นแนวทางปฏิบัติ

ตอบ ๓. ในกรณีที่ข้าราชการเดินทางไปราชการพัก ณ เคหสถานที่มีใช้โรงแรม มีสิทธิเบิกค่าเช่าที่พักได้ในอัตราร้อยละ ๓๐ ของอัตราในบัญชี ๒ ตามความในมาตรา ๓๘ วรรค ๓ เจ้าหน้าที่การเงินชั้นจังหวัดและคลังจังหวัดไม่น่าจะขัดข้อง

๒. ถ้าหากเจ้าหน้าที่ ดังกล่าว ขัดข้อง ก็ให้ทำเรื่องขอให้ กระทรวงการคลังตั้งอนุมัติให้

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๘๐๕/๒๕๐๔

ถาม ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ถึงปลัดกระทรวงเกษตราธิการ ที่ ก.ษ. ๕๖๗๐๕ (บรบ.)/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๓๓ ตุลาคม ๒๕๐๔ ความว่า การเดินทางไปราชการโดยได้รับค่าเบียดยเดินทางเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเท่า ตามนัยมาตรา ๓๓ วรรค ๓ จะต้องมีลักษณะครบถ้วนดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑. จะต้องเป็นการเดินทางไปราชการเพื่อสำรวจแผนที่ หรือค้นหาโรคทหรัพย์ เช่น
  - ก. การสำรวจทำแผนที่ชนใหม่
  - ข. การรังวัดตามแผนที่ซึ่งมีอยู่แต่จเพื่อจัดเป็นป่าสงวนหรือป่าคุ้มครอง
  - ค. การค้นหาโรคทหรัพย์ไคพนดิน หรือไคพนน้ำ
  - ง. การสำรวจทรัพยากรป่าไม้ เป็นต้น
- ข้อ ๒. การปฏิบัติหน้าทตามข้อ ๑. นั้น จะต้องปรากฏว่า ได้ทราบครว่าในทกัณฑาร เช่น
  - ก. เข้าป่า, บุคเลน, ปันเขา อันมุ่งถึงการเดินทางด้วยเท้า หรือม้า ลา, ล่อ
  - ข. การเดินทางไปนั้น ไม่มีทางใช้ยานพาหนะเดินทางได้ จึงต้องใช้การฝ่าห้วย,

ปันเขา, บุคเลน

ค. การเดินทางเข้าป่าโดยรถยนต์, เกวียน ไม่ถือว่ามีผู้เดินทางต้องทราบครว่า

และหนังสือที่อ้างถึงดังกล่าวได้ระบุไว้ชัดแจ้งในข้อ ข. คอนท่ายว่า การสำรวจคัดเลือกคัตตราไม้ ไม่ถือเป็นการค้นหาโรคทหรัพย์ ดังความแจ้งอยู่ นั้น ฉะนนั้น จึงมีข้อข้องใจอยู่ว่า

๑. ตามความหมายของความในหนังสือที่อ้างถึงนี้ การสำรวจคัดเลือกคัตตราไม้ทุกกรณี เบิกค่าเบียดยเพิ่มอีก ๑ เท่าไม่ได้ จะถูกต้องหรือไม่

ถ้าถูกต้องอาจเป็นการเหลื่อมลาหรือได้เปรียบเสียเปรียบกันอยู่มาก ดังความเห็นต่อไปนี้

คือ

- การคัดเลือกคัตตราไม้ของกรมป่าไม้นั้น อาจแบ่งออกได้เป็น ๓ กรณี คือ
- (ก) การคัดเลือกคัตตราไม้โควค้ำประจำปี ในบ้านนอกเขตป่าโครงการ
  - (ข) การคัดเลือกคัตตราไม้ในทกัณฑารจัดสรรของกระทรวงมหาดไทย
  - (ค) การคัดเลือกคัตตราไม้ในป่าโครงการ

การปฏิบัติงานดังกล่าวตามข้อ (ก) และ (ข) นี้ ไม่จำเป็นต้องอาศัยหลักวิชาการแต่อย่างใด เพราะมีกฎหมายและกฎข้อบังคับระบุไว้ให้ถือปฏิบัติอย่างชัดเจนอยู่แล้ว และโดยทั่วไปส่วนมากมีเส้นทางคมนาคมสะดวก ไม่ห่างไกลหมู่บ้านอยู่แล้วด้วย การปฏิบัติงานทำของนี้ ถือว่าไม่เป็นภาระค้นหาโรคทรัพย์ จึงเป็นการถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริงแล้ว

แต่การปฏิบัติงานตามข้อ (ก) คือการสำรวจคัดเลือกตัดรำไม้ในป่าโครงการนี้ กรมป่าไม้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งผ่านการศึกษาวชิการป่าไม้มาแล้วเป็นผู้ดำเนินการ เพราะต้องใช้หลักวิชาการตามที่กรมป่าไม้วางแนวทางให้ถือปฏิบัติ ซึ่งในการปฏิบัติงานเช่นนี้ อาจแยกประเภทงานที่จะต้องปฏิบัติออกได้ ดังนี้

(๑) ผู้เลือกต้องจัดทำแผนที่ Index ขึ้นใหม่ด้วยวิธี Sketch จากเข็มทิศ ซึ่งเข้าหลักเกณฑ์ตามหนังสือกระทรวงการคลังที่อ้างถึง ข้อ ๓. ก. คือ การสำรวจทำแผนที่ขึ้นใหม่เพื่อแสดงรายละเอียดของภูมิประเทศ เช่น ห้วย, ภูเขา, ลักษณะสภาพป่า และตำแหน่งไม้เลือกไว้ในแผนที่ Index ด้วย

(๒) การสำรวจคัดเลือกตัดรำไม้ในเขตป่าโครงการ มีจุดประสงค์เพื่อต้องการทราบว่ามีพื้นที่ป่าชนิดใดที่ทำประโยชน์และเป็นสินค้าได้จำนวนเท่าใด เพื่อทราบกำลังผลิตของป่าที่แน่นอนเสียก่อนจึงจะดำเนินการตามโครงการต่อไปได้เช่นนี้ ข้าราชการเห็นว่าตรงตามจุดประสงค์ของหนังสือกระทรวงการคลังที่อ้างถึงข้างต้นแล้ว ข้อ ๓. ง. คือ การสำรวจทรัพยากรป่าไม้

(๓) การสำรวจคัดเลือกตัดรำไม้ในเขตป่าโครงการทุกแปลง จะต้องเดินทางด้วยเท้าในการปฏิบัติงาน ไม่อาจใช้ยานพาหนะอย่างใด ๆ ได้เลย เพราะต้องออกไปวนมาจนทั่วทั้งแปลง ซึ่งมีเนื้อที่อย่างน้อย ๔ ไร่ หรือ ๒,๕๐๐ ไร่ ในป่าที่บ้นเต็มไปด้วยพันธุ์ไม้ชนิดค้ำค่า ภูเขา และลำห้วย ตลอดจนขวากหนามแทบทุกชนิด ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจะหลีกเลี่ยงมิได้เลย จึงนับว่าเข้าลักษณะตามความในหนังสือที่อ้างถึงข้างต้นของกระทรวงการคลัง ข้อ ๒. ก.

๒. จากเหตุดังกล่าวมานี้ เห็นว่า การคัดเลือกตัดรำไม้ในป่าโครงการ จึงน่าจะเบิกค่าเบียดเบียนเดินทางเพิ่มชนิด ๓ เท่าได้ จะถูกต้องหรือไม่

๓. ถ้าความเห็นดังกล่าวถูกต้อง คือ เบิกเบียดเบียนเพิ่มอีก ๓ เท่าได้ ทำอย่างไรจึงจะให้กระทรวงการคลังได้มีคำสั่งขอมความเข้าใจไปใหม่ เพื่อให้ผู้เบิก (หัวหน้าส่วนราชการ) ถือ

เป็นแนวทางปฏิบัติในการเบิกจ่ายได้ มิฉะนั้น อาจมีข้อโต้แย้งและยับยั้งการขอเบิกเงินของเจ้าหน้าที่
ผู้ไปปฏิบัติงานได้

ตอบ ๓. ตามความเข้าใจของคุณเกี่ยวกับหนังสือกระทรวงการคลัง ถึงกระทรวงเกษตร
ที่ กษ. ๕๖๘๐๕ (ปรบ.)/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๓๓ ตุลาคม ๒๕๐๔ ว่าการเดินทางไปสำรวจคัดเลือกตัดรา
ไม้ทุกกรณี เบิกค่าเบยเตียงเพิ่มขนออกหนึ่งเท่าไม่ได้ เป็นการถูกต้องแล้ว

สำหรับความข้องใจในกรณีการคัดเลือกตัดราไม้ในป่าโครงการที่เห็นว่า

(๑) ผู้คัดเลือกจัดทำแผนที่ Index ขึ้นใหม่ด้วยวิธี Sketch จากแผนที่ซึ่งเข้าหลัก-
เกณฑ์การสำรวจแผนที่ โดยผู้เลือกทำการสำรวจแผนที่ขึ้นใหม่ เข้าหลักเกณฑ์ตามหนังสือกระทรวง
การคลังที่กล่าวข้างต้นนั้นยังคงคาดเคลื่อนอยู่ เพราะหน้าที่ในการทำแผนที่นั้น กรมป่าไม้ได้มีเจ้าหน้าที่
โดยเฉพาะ เป็นแผนกหนึ่งแล้ว ฉะนั้น การทำแผนที่ของเจ้าหน้าที่สำรวจคัดเลือก ตัดราไม้จึงเป็น
งานที่ทำเพื่อประกอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบเท่านั้น

(๒) การสำรวจ ทรัพยากร ป่าไม้ไม่ใช่หน้าที่โดยตรง ของพนักงาน คัดเลือก ตัดราไม้
 ฉะนั้น ถึงแม้ว่า ผู้มีหน้าที่สำรวจ จะต้องเดินทางด้วยเท้าในการปฏิบัติงาน ก็ไม่มีสิทธิเบิกค่าเบยเตียง
เพิ่มขนออกหนึ่งเท่าตามความหมายหนังสือกระทรวงการคลังที่กล่าวข้างต้น

๒. ฉะนั้น การคัดเลือกตัดราไม้ในป่าโครงการ ผู้เดินทางไปปฏิบัติงานจะเบิกค่า
เบยเตียงเดินทางเพิ่มขนออกหนึ่งเท่าไม่ได้

๓. เมื่อไม่มีสิทธิเบิกค่าเบยเตียงเดินทางเพิ่มขนออกหนึ่งเท่าดังกล่าวแล้ว ก็ไม่จำ
ต้องขอให้กระทรวงการคลังมีคำสั่งข้อมความเข้าใจไปใหม่

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๖๒๘/๒๕๐๔

ถาม ใน พ.ศ. ๒๔๖๘ รัฐบาลทหารเป็นนายคาบ เงินเดือน ๖๐ บาท จนถึงวันที่ ๓๐
มิถุนายน ๒๔๗๐ วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๔๗๐ ปลัดเป็นนายคาบกองหนุน ได้รับเบยหวัดทางกระทรวง
กลาโหมเดือนละ ๓๕ บาท จนถึงวันที่ ๓๓ กรกฎาคม ๒๔๗๓ วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๔๗๓ เข้ารับราชการ
พลเรือนสามัญ รับเงินเดือนทางข้าราชการพลเรือนทางเดียว ไม่ได้รับเบยหวัดตั้งแต่วันเป็นข้าราชการ
พลเรือน การนับเวลาราชการเพื่อกำหนดเงินบำเหน็จบำนาญ จะนับเวลาราชการได้เพียงวันเข้าเป็น
ข้าราชการพลเรือนสามัญเท่านั้น หรือจะนับเวลาราชการที่เป็นนายคาบประจำการ กับเวลาเป็น

นายคาบกองหนูนุเบียหวัด รวมเป็นเวดาราชการเพื่อกำหนดเงินบำเหน็จบำนาญได้ด้วย ถ้ามีเวดาราชการที่เป็นนายคาบ กับเป็นนายคาบกองหนูนุ รวมเพื่อกำหนดเงินบำเหน็จบำนาญไม่ได้ โดยถือว่าขาดคนไปแล้ว จะมีวิธีใดที่จะจัดการให้เวดาราชการติดต่อกันได้บ้าง

ตอบ มีสิทธิได้นับเวดาราชการเริ่มแต่เป็นนักเรียนนายคาบมาจนถึงปัจจุบัน สำหรับเวดาระหว่างรับเบียดหวัด ตั้งแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๒๐ ถึงวันที่ ๓๓ กรกฎาคม ๒๕๒๓ นับให้ ๓ ใน ๔ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ๒๕๒๔

ตอบ “ผู้มีความรู้น้อย”

ถาม ตามมาตรา ๓๕ ของ พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญวรรคแรกนั้น หากว่า นาย ก. เป็นข้าราชการสามัญ ทำงานได้ ๒ หรือ ๓ ปี ก็ลาออกไปประกอบอาชีพอย่างอื่น เช่นนี้ นาย ก. จะมีสิทธิได้รับบำเหน็จตามมาตรานี้หรือไม่

ตอบ มาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ๒๕๒๔ ได้บัญญัติไว้ความว่า ถ้ามีเวดาราชการสำหรับกำหนดเงินบำเหน็จบำนาญไม่ถึง ๓๐ ปี บริบูรณ์ มีสิทธิได้รับบำเหน็จ ถ้ามีเวดาราชการสำหรับกำหนดเงินบำเหน็จบำนาญตั้งแต่ ๓๐ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป มีสิทธิได้รับบำเหน็จนั้น หมายความว่าเพียงว่าเวดาราชการสำหรับกำหนดเงินบำเหน็จบำนาญเท่าใดจะได้รับเป็นบำเหน็จ และเวดาราชการเท่าใดจะได้รับเป็นบำเหน็จเท่านั้น ไม่ใช่เป็นสิทธิที่จะได้รับเด็ดเดี่ยว การออกจากราชการโดยมีสิทธิจะได้รับบำเหน็จ หรือบำเหน็จนั้น จะต้องออกด้วยเหตุ ใด หนึ่ง ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ คือ เหตุ ทดแทน, ทุพพลภาพ, สูงอายุ, รับราชการนานตามมาตรา ๓๑, ๓๒, ๓๓, ๓๔ หรือบำเหน็จตามมาตรา ๓๗ เท่านั้น สำหรับกรณีของคุณมีเวดาราชการ ๒ หรือ ๓ ปี ถ้าลาออกไปประกอบอาชีพอย่างอื่นยอมไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จ เว้นแต่ลาออกเพราะป่วยซึ่งแพทย์ที่ทางราชการรับรองได้ตรวจ และ แสดงความเห็นที่ไม่สามารถที่จะรับราชการในตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติอยู่นั้นต่อไป (เหตุ ทุพพลภาพ ตามมาตรา ๓๒) หรือขณะเมื่อลาออกจากราชการนั้น มีอายุครบ ๕๐ ปี บริบูรณ์แล้ว (เหตุ สูงอายุ ตามมาตรา ๓๓)

ตอบคุณบุญชูบ รวมวงศ์ ที่ว่าการอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี

๑. ถาม กระผม ช่างใจในเรื่องการ เดินทางโดยสาร ยานพาหนะ ตามพระราชกฤษฎีกา ฉบับใหม่กำหนดไว้ว่า ข้าราชการผู้ใดจะเดินทางไปราชการ ณ ที่ใดก็ตาม ถ้ามีรถประจำทางแล้ว ก็ให้

โดยตำรวจประจำทาง ห้ามมิให้โดยสารยานพาหนะอื่น นอกจากจะต้องขออนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด และได้พิจารณาอนุญาตเสียก่อนจึงเดินทางไปยานพาหนะนั้น ๆ ได้ ใชหรือไม่ แต่บางท้องที่ก็มีความหมายถึงในการเดินทางไปราชการท้องที่ด้วย ซึ่งในท้องที่เหล่านั้น ไม่มีรถโดยสารประจำทางเลย ซึ่งการเดินทางไปราชการโดยเช่ารถจักรยานยนต์ล้อ, ม้า, เรือ และอื่น ๆ ตามที่สะดวกและในท้องที่นิยมใช้อยู่ จะต้องขออนุญาตผู้ว่าราชการก่อนหรือไม่ เพราะขณะนั้นมั่งคั่งจังหวัดบางจังหวัดกำลังค้ำปัญหา รวมถึงในท้องที่ที่ไม่มีรถประจำทางด้วย ซึ่งจะต้องขออนุญาตผู้ว่าราชการจังหวัดในการเข้ายานพาหนะทุก ๆ ครั้ง ในการไปราชการในท้องที่ จริงหรือไม่

ตอบ การเดินทางไปราชการในบางท้องที่ที่ไม่มีรถโดยสารประจำทางเลย ต้องใช้พาหนะในการเดินทางโดยเช่ารถจักรยาน ๒ ล้อ ม้า เรือ และอื่น ๆ ตามที่สะดวกเท่าที่หาได้ในท้องที่นั้น จะต้องขออนุญาตผู้ว่าราชการจังหวัดในการเข้าพาหนะทุก ๆ ครั้งในการไปราชการ

๒. ถาม กระผมใคร่ขอทราบอัตราค่ายานพาหนะรถยนต์ขนย้ายครอบครัว ซึ่งหาซื้อไม่ได้แน่นอน ดังนี้

ก. รถยนต์บรรทุกขนย้ายครอบครัวจากอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ถึงปลายทางจังหวัดพิจิตร มีกำหนดอัตราวางไว้เท่าไร

ข. ผู้ที่มีเงินเดือน ๓,๒๐๐ บาท อนุญาตบรรทุกรถยนต์ขนย้ายได้กี่คัน

ค. ระหว่างเดินทางขนย้ายยังไม่ถึงที่พักปลายทางจะได้เบียดเบียนเดินทางทุกวันหรือไม่

ตอบ (ก) อัตราบรรทุกขนย้ายตั้งของจากอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ถึงปลายทางจังหวัดพิจิตร อาจคือขอทราบได้ทางจังหวัดอุทัยธานี และทางจังหวัดพิจิตร

(ข) ผู้ที่มีเงินเดือน ๓,๒๐๐ บาท มีสิทธิเบิกค่าระวางบรรทุกขนย้ายตั้งของส่วนตัวได้ตามบัญชี ๔ ท้ายพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ฯ ในอัตราน้ำหนักไม่เกิน ๓,๕๐๐ กก. และปริมาตรไม่เกิน ๗.๕ มี ซึ่งอาจขออนุญาตบรรทุกรถยนต์ได้ ๒ คัน (รถยนต์บรรทุกคันหนึ่งมีปริมาตร ๖ มี)

(ค) ระหว่างเดินทางจะเบียดเบียนเดินทางได้ทุกวัน จนกระทั่งถึงที่พักปลายทางแล้วแต่จะมีการหยุดพักระหว่างทางโดยไม่มีเหตุจำเป็น

๓. ถาม จังหวัดพิจิตรทางการถือว่าเป็นจังหวัดที่กั้นดารหรือไม่ และค่าครองชีพสูงเหมือนจังหวัดภูเก็ตหรือไม่ ข้าราชการไปท้องที่ที่ได้รับเบียดเบียนเพิ่มหรือเท่าเดิม

ตอบ ข้าราชการที่เดินทางไปราชการในท้องที่จังหวัดพิจิตรได้รับค่าเบี้ยเลี้ยงเพิ่มขึ้นอีก ๓ ใน ๔ ของอัตราในบัญชี ๓ ท้ายพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดอัตราค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางไปราชการในบางจังหวัด ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๐๔

๔. ถาม บุคคลที่เดือนชนชั้นในปลายปี คือเดือนธันวาคม ๒๕๐๔ จะมีสิทธิที่จะพิจารณาเดือนเงินเดือนได้หรือไม่ เมื่อต้นงบประมาณ ๒๕๐๕

ตอบ เดือนกรณีปกติไม่ได้ เดือนกรณีพิเศษได้

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๓๗๕/๒๕๐๔

ถาม ข้าพเจ้ามีเรื่องข้องใจเกี่ยวกับการเบิกค่าโรงแรม หรือการเบิกเคหสถานที่พักที่ไม่ใช่โรงแรม ในกรณีที่ข้าราชการไปราชการหรือไปช่วยราชการชั่วคราว ซึ่งมีระยะเวลาดังแต่หนึ่งเดือนขึ้นไปจนถึงหนึ่งปี (แต่ไม่เกิน ๓ ปี) การเบิกค่าที่พักจะเบิกอย่างไร, มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระยะเวลาไปราชการเท่าใด จะเบิกได้อย่างสูงเท่าใด? การไปราชการกับการไปช่วยราชการต่างกันอย่างไร การเบิกจะต้องขออนุมัติหรือไม่ ใครเป็นผู้อนุมัติ

ตัวอย่าง นาย ก. มีเงินเดือน ๆ ละ ๖๐๐ บาท ไปราชการจังหวัดดงพญาดี โดยการไปสำรวจทำแผนที่ มีกำหนด ๘ เดือน (คือทำการสำรวจเสร็จจึงจะกลับได้) ตั้งแต่เดือนที่ ๓ ถึงเดือนที่ ๗ ได้เข้าบ้านเพื่อเป็นที่พักและทำการ เดือนที่ ๘ ได้เข้าทำการในจังหวัดดงพญาดี อยากทราบว่าเดือนสุดท้ายที่พักอยู่ในจังหวัดนี้ จะพักเคหสถานที่ไม่ใช่โรงแรมโดยเบิกวันละ ๘ บาทได้หรือไม่ หรือจะเบิกได้แต่ค่าโรงแรมวันละ ๓๐ บาท

ตัวอย่าง นาย ข. มีเงินเดือน ๆ ละ ๖๐๐ บาท ไปราชการหรือไปช่วยราชการจังหวัดดงพญาดีเหมือนกัน แต่ไปปฏิบัติหน้าที่จังหวัดดงพญาดี จะเบิกค่าที่พักได้วันละเท่าไร จะต้องพักเคหสถานหรือโรงแรม ถ้านาย ข. ไปราชการหรือไปช่วยราชการมีกำหนดเวลา ๓ เดือน ๖ เดือน หรือ ๑ ปี การเบิกมีกฎเกณฑ์อย่างไร จะต้องขออนุมัติหรือไม่

ตอบ การไปราชการกับการไปช่วยราชการต่างกันดังนี้คือ การไปราชการ คือการเดินทางไปปฏิบัติราชการนอกสถานที่ที่ทำงานตามปกติเป็นการชั่วคราว เช่นเดินทางไปทำการรังวัดที่ดิน ทำแผนที่ ตรวจการก่อสร้าง ฯลฯ ส่วนการไปช่วยราชการนั้น คือการเดินทางไปช่วยราชการใน

ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งนอกสถานที่ ซึ่งเป็นกรย้ายไปทำงานในสถานที่ใหม่ชั่วคราว ฉะนั้น
 ในกรณีไปราชการก็ดี หรือไปช่วยราชการชั่วคราวก็ดี ย่อมมีสิทธิเบิกค่าเช่าที่พักโรงแรมหรือ
 ค่าเช่าเคหสถานที่มีใช้โรงแรมได้ตามอัตราในบัญชี ๒ ท้ายพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการ
 เดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้

การไปราชการหรือไปช่วยราชการจะเป็นกี่เดือนก็ตาม แต่ต้องไม่เกิน ๑ ปี คงเบิกค่าเช่า
 ที่พักได้ตามนัยที่กล่าวมาข้างต้น

ตัวอย่าง นาย ก. อัตราเงินเดือน ๖๐๐ บาท ไปราชการสำรวจแผนที่ที่จังหวัดดงพญา
 มีกำหนด ๘ เดือน ตั้งแต่เดือนที่ ๑ ถึงเดือนที่ ๘ ได้เข้าบ้านเป็นที่พักและที่ทำการ แต่ในเดือนที่ ๘
 ได้เข้าไปทำการในจังหวัดดงพญา ในเดือนที่ ๘ นั้น นาย ก. จะพักเคหสถานที่มีใช้โรงแรม โดยเบิก
 วันละ ๘ บาทก็ได้ แต่ถ้าจะไม่พักเคหสถานที่มีใช้โรงแรม หากจะพักโรงแรมในอัตราค่าเช่าไม่เกิน
 วันละ ๓๐ บาท ก็ได้เช่นเดียวกัน

ตัวอย่าง นาย ข. อัตราเงินเดือน ๖๐๐ บาท ไปราชการหรือไปช่วยราชการที่จังหวัด
 ดงพญา มีกำหนด ๓ เดือน ๖ เดือน หรือ ๑ ปี คงมีสิทธิเบิกค่าเช่าที่พักโรงแรมหรือค่าเช่าเคหสถาน
 ที่มีใช้โรงแรมได้ตามนัยเดียวกับตัวอย่างข้างต้น

ผู้เก็บตก

ดับโมโห

บุคลากรผู้ตั้งหน้าปฏิบัติหน้าที่มาด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นเวลานาน ถูกนายด่าน
 สงสัยว่าทุจริตปล่อยสินค้านี้ภาษี ซึ่งความจริงผู้อื่นเป็นผู้ปล่อย จึงรู้สึกทั้งโกรธทั้งน้อยใจเลยไม่
 เห็นทราบคำสั่งเปลี่ยนแปลง ด้วยความโมโห คว้านไถ้นำไปอิงดับโมโหที่บ้าน เสีย ๔-๕ นัด
 แล้วก็ลาป่วยไปหลายวันโดยไม่มีใบรับรองแพทย์ กลับมาต้องเสียค่าดับโมโหเพิ่มขึ้นอีก คือถูก
 ตัดเงินเดือน ๑๐% ๖ เดือน จึงได้หายโมโห

GOVERNMENT ORGANIZATION

ส่วนราชการ

จาก *Thailand Government Organization Manual Series* ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

POLITICAL DEPARTMENT

The Department is charged with advising the Minister as to the policy to be followed with regard to political relations between Thailand and countries in Europe and America, in Southeast Asia, in South Asia, the Near and Far East and Africa; with following political developments in countries of the above areas; and with drafting instructions of the Minister to be sent to Thai representatives in the countries concerned.

The Department is divided into:

Europe and America Division

The Division is responsible for studying, analyzing and reporting political developments in countries in Europe and America, and summarizing these developments and their significance for the Government and other concerned governmental agencies; advising the Minister as to policy to be followed with regard to political relations between Thailand and countries in Europe

กรมการเมือง

มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการ ในเรื่องนโยบายที่จะต้องปฏิบัติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในทางการเมือง ระหว่างประเทศไทย และประเทศต่างๆ ในยุโรปและอเมริกา ในอาเซียตะวันออกเฉียงใต้ อาเซียใต้ ตะวันออกไกลและไกล และในอาฟริกา ติดตามการเคลื่อนไหวในทางการเมืองของประเทศต่างๆ ในเขตดังกล่าวข้างต้น และร่างคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการ ที่จะส่งไปยังผู้แทนของประเทศไทยในประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

กรมนี้แบ่งส่วนราชการออกเป็น:-

กองยุโรปและอเมริกา

มีหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการ ศึกษาวิเคราะห์ และรายงานการเคลื่อนไหวในทางการเมืองของประเทศต่างๆ ในยุโรปและอเมริกา และสรุปการเคลื่อนไหว ตลอดจนความสำคัญ ของเหตุการณ์เหล่านี้ เพื่อนำเสนอต่อรัฐบาล และองค์การรัฐบาลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการ ในเรื่อง นโยบาย ที่จะ ปฏิบัติเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ใน ทาง การเมือง ระหว่าง

and America; executing the government's policy with respect to political relations between Thailand and countries in Europe and America; opening embassies and consulates in countries in Europe and America; and informing Thai delegations in countries in these areas of diplomatic changes.

Southeast Asia Division

The Division performs the same functions for Southeast Asia as are performed in Europe and America by the Europe and America Division.

South Asia, Near and Far East, and Africa Division

The Division performs the same functions for South Asia, Near and Far East, and Africa as are performed in Europe and America by the Europe and America Division.

PROTOCOL DEPARTMENT

The Department handles all protocol matters for the Ministry; arranges appointments for members of the diplomatic corps in Bangkok with the Minister of Foreign Affairs, the Prime Minister and the King; is concerned with seeing that foreign envoys and Thai envoys abroad receive full diplo-

ประเทศไทย และประเทศต่างๆ ในยุโรปและอเมริกา ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในทางการเมืองระหว่างประเทศไทย และประเทศต่างๆ ในยุโรปและอเมริกา เปิดสถานทูต และสถานกงสุลในประเทศในยุโรปและอเมริกา และแจ้งให้คณะผู้แทนไทยในประเทศในเขตนี้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในทางการทูต

กองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ทำหน้าที่ ในเขต เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างเดียวกับที่กองยุโรปและอเมริกา ทำหน้าที่ ในเขตยุโรปและอเมริกา

กองเอเชียใต้ ตะวันออกไกลและไกล และแอฟริกา

ทำหน้าที่ในเขตเอเชียใต้ ตะวันออกไกล และไกล และแอฟริกา อย่างเดียวกับที่กองยุโรปและอเมริกา ทำหน้าที่ในเขตยุโรปและอเมริกา

กรมพิธีการทูต

มีหน้าที่ เกี่ยวกับ พิธีทางการทูตต่างๆ ของกระทรวง นัดหมายให้บุคคลในคณะทูตในกรุงเทพฯ เข้าพบกับ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศ นายกรัฐมนตรี และ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จัดให้บรรดาทูตต่างประเทศและทูตไทยในต่างประเทศได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการ

matic privileges and immunities; suggests proper uniform and dress to members of the diplomatic corps and consular representatives in Bangkok, and to Thai diplomatic and consular representatives abroad; and so forth.

The Department is divided into:

Protocol Division

The Division handles most of the normal protocol functions of the Department. that is, it arranges appointments for members of the diplomatic corps in Bangkok with the Minister of Foreign Affairs, the Prime Minister and the King; handles all ceremonial matters if foreign envoys or missions are involved; appoints military attaches to Thai embassies abroad; drafts all courtesy speeches and messages issued on behalf of the Foreign Minister, the Prime Minister or the King when addressed to foreign missions, statesmen or private personalities; issues credentials, commissions and exequaturs; arranges ceremonies involving the bestowing of decorations on foreigners, and assists its foreign counterparts in ceremonies involving the bestowing of foreign decorations on Thais; draws up a list of members of the diplomatic corps and consular representatives abroad; and suggests proper uniform and dress to members of the diplomatic corps and consular representatives

ทูตอย่างเต็มที่ แนะนำเกี่ยวกับการแต่งกายและ แต่งเครื่องแบบ ของคณะทูต และผู้แทนฝ่ายกงสุล ในกรุงเทพฯ และคณะทูต และกงสุลไทยในต่างประเทศ เป็นต้น

กรมพิธีการทูตแบ่งออกเป็น

กองแบบพิธี

ทำหน้าที่ เกี่ยวกับ พิธี การทูต เกือบ ทั้งหมด ของกรม ก่อร่างคือ นิตหมายให้บุคคลในคณะทูต ในกรุงเทพฯ เข้าพบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศ นายกรัฐมนตรี และ พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดำเนินการในพิธีต่างๆ เกี่ยวกับบุคคลใน คณะทูต หรือคณะผู้แทน ทางการทูต การ แต่งตั้ง ทูตฝ่ายทหาร ประจำ สถานทูตไทยใน ต่างประเทศ การร่างคำกล่าวและคำปราศรัยของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นายกรัฐมนตรี หรือของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่จะแสดงแก่คณะทูตานุทูตต่างประเทศ รัฐบุรุษ หรือชาวต่างประเทศอื่นๆ การออกพระราชดำรัส มอบอำนาจเต็ม ตัญญาบัตรตราตั้ง และอนุบัตร บัตร พิธีต่างๆ เกี่ยวกับการพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้แก่ ชาวต่างประเทศ และการ มอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศให้แก่คน ไทย การทำบัญชีรายชื่อบุคคลในคณะทูตานุทูต

in Bangkok and to Thai diplomatic and consular personnel abroad.

Reception Division

The Division is responsible for providing assistance and facilities to foreign missions and distinguished visitors to Thailand, to members of the diplomatic corps and consular representatives, and to Thai missions visiting foreign countries; for providing protocol officers to assist at official receptions and affairs held by various units of the Government where foreign diplomatic and consular representatives are among the guests.

Diplomatic Privilege Division

The Division is responsible for certifying those foreign diplomatic personnel in Bangkok who are to receive diplomatic privileges and immunities, and for ensuring that these privileges and immunities are not violated; for ensuring that Thai diplomatic personnel abroad receive diplomatic privileges

และคณะผู้แทนฝ่ายกงสุลในต่างประเทศ แนะนำเรื่องเครื่องแบบ เครื่องแต่งกายที่ถูกต้องแก่บุคคลในคณะทูตและคณะผู้แทนฝ่ายกงสุลในกรุงเทพฯ และบุคคลในคณะทูต หรือ กงสุล ของไทยในต่างประเทศ

กองรับรอง

มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้แก่คณะทูตานุทูตต่างประเทศและแขกผู้มีเกียรติ ซึ่งมาเยี่ยมประเทศไทย แก่บุคคลใน คณะทูต และ คณะผู้แทน ฝ่ายกงสุล และแก่คณะผู้แทนไทย ซึ่งไปเยี่ยม ประเทศต่าง ๆ การ จัดให้เจ้าหน้าที่ พิจารณาไป ช่วยเหลือใน การต้อนรับ เป็นทางการ หรือใน กิจการ ซึ่งหน่วยราชการต่าง ๆ จัดขึ้น และได้เชิญบุคคลในคณะทูตต่างประเทศ และผู้แทน ฝ่ายกงสุลของต่างประเทศไปร่วมด้วย

กองเอกสิทธิการทูต

มีหน้าที่ รายงานให้บุคคลใน คณะทูตานุทูต ต่างประเทศในกรุงเทพฯ ทราบถึง เอกสิทธิ และความคุ้มกันทางการทูต และคอยดูแลว่า เอกสิทธิ และความคุ้มกันทางการทูตนั้น จะไม่ถูกล่วงละเมิด จัดให้บุคคลใน คณะทูตไทยใน ต่างประเทศได้รับ เอกสิทธิและความคุ้มกันทางการทูต และคอยดูแล

and immunities; for seeing that protection is provided by the Government to foreign embassies, consulates, offices of international and regional organizations located in Thailand and residences of ambassadors; for issuing identity cards to non-diplomatic staff members of foreign embassies and consulates; and for issuing drivers' licenses and giving permission to foreign diplomatic personnel to bring in and register guns and ammunition.

ว่า รัฐบาลได้ให้ความคุ้มครองแก่สถานทูตต่างประเทศ สถานกงสุล องค์การระหว่างประเทศ และองค์การที่เป็นสาขาภาคพื้นที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย และสถานที่อยู่ของบรรดาทูตของประเทศต่างๆ ออกบัตรให้แก่บุคคลที่อยู่นอกบัญชีคณะทูตานุทูต ในสถานทูต และสถานกงสุล ต่างประเทศ ออกใบขับขี่รถยนต์ และอนุญาตให้บุคคลในคณะทูตานุทูต จดทะเบียนนำอาวุธปืนและกระสุนเข้ามาในประเทศไทยได้

คำถาม-คำตอบ

ธรรมเนียมการปกครองราชอาณาจักร

(ตามหลักสูตรสอบข้าราชการชั้น จัตวา-ตรี-โท-เอก)

จัดพิมพ์เป็นครั้งแรก

โดยบริการสวัสดิการ ก.พ.

จำหน่ายเล่มละ ๕ บาท (ค่าส่งอีก ๒ บาท)

ตั้งได้จากเลขานุการบริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

ในพระบรมมหาราชวัง พระนคร จ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระदान

Conversation สหทนา

On Board

Fasten your seat belt, please.

No smoking, please. (it is a usual procedure that passengers are not allowed to smoke during the take-off and the landing)

We shall be arriving at our destination at.....

The local time is.....(because of difference in time, you should adjust your watch)

(An air hostess is responsible for you during the flight, if you require anything from here you can always press a button calling for service)

We are now flying at the altitude of.....

On your left you can see.....(calling your attention to famous places and landmark)

(You can also buy something such as cigarettes, perfume, drinks etc. on board free of tax)

Goods bye, I have had a pleasant journey.

Thank you, sir. You are welcome.

โดย..... สมศักดิ์ ชูโต Ph.D.

บนเครื่องบิน

บอกให้รัดเข็มขัดที่นั่ง

ห้ามสูบบุหรี่ (ผู้โดยสารจะไม่ได้รับอนุญาตให้สูบบุหรี่ในระหว่างเครื่องบินขึ้นและลง)

จะถึงเมืองปลายทางเวลา.....

บอกเวลาของเมืองนั้น.....(เนื่องจากเวลาแตกต่างกัน ควรจะคอยเปลี่ยนเวลาเมื่อมีการประกาศให้ทราบ)

(ในขณะบิน จะมีผู้ให้บริการรับผิดชอบต่อท่าน ถ้าต้องการอะไรก็กดปุ่มเรียกบริการได้)

บอกให้ทราบความสูงของเครื่องบิน

บอกให้ทราบว่ากำลังผ่านสถานที่ หรือดินแดน ที่มีชื่อเสียง

(ท่านจะซื้อของบางอย่าง เช่น บุหรี่ น้ำหอม เหล้า ในขณะบินโดยไม่เสียภาษี)

กล่าวขอมใจและลา

ผู้ให้บริการกล่าวตอบ

News Summary

(๑๓.๑.๕๖.)

สรุปข่าว

HOME

1 Jan. New Year's Day was celebrated as a national holiday.

2 Jan. The Cabinet endorsed a programme to organise a nationwide training course for provincial undersecretaries and district chiefs in Bangkok.

The Premier's Office issued a statement relating to happenings on New Year's Day. There were 30 road accidents and 166 lost children who had all been sent back home safely.

4 Jan. The King opened the Red Cross Day Fair at Ambara Garden.

The Constituent Assembly accepted in principle a Gambling Bill, a Bill for improvement of the community in municipal areas and a Bill for regulating the profession of engineering.

The Education Minister opened the science exhibition for schools in the central area at Suan Kularb College.

5 Jan. The President of the Privy Council, accompanied by Mr. Srisena Sompatisiri and Gen. Luang Kampanad Saenyakara, opened the Rajadaya building of Buriramy Hospital Buriramy province, artificial fountain, the provincial Red Cross fair and a community hall building in the same province.

Maj-Gen. Tuan Sarikhakanonda and Mr. Prasert Srikosai inspected railway hotel activities in northern provinces.

ในประเทศ

๑ มค. หอสมุดราชการ ๑ วัน ฉลองวันขึ้นปีใหม่

๒ มค. คณะรัฐมนตรีลงมติอนุมัติโครงการจัดให้มีการฝึกอบรมปลัดจังหวัดและนายอำเภอทั่วราชอาณาจักรขึ้นที่กรุงเทพฯ

สำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกคำแถลงเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันปีใหม่ มีอุบัติเหตุบนถนน ๓๐ ราย และเด็กพลัดหลง ๑๖๖ คน ซึ่งได้นำส่งกลับบ้านทั้งหมดโดยสวัสดิภาพแล้ว

๔ มค. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง เปิด งาน วัน กษัตราศ ๗ สวนอัมพร

สภาร่างรัฐธรรมนูญ ลงมติรับหลักการแห่งร่าง พ.ร.บ. การพนัน ร่าง พ.ร.บ. ปรับปรุงแหล่งชุมชนในเขตเทศบาล และร่าง พ.ร.บ. วิชาชีพวิศวกรรม

รัฐมนตรีศึกษาธิการ เปิดงาน นิทรรศการ ทาง วิทยาศาสตร์ของนักเรียนส่วนกลาง ณ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

๕ มค. ประธานคณะองคมนตรี พร้อมด้วยนายศรีเสนาสมบัติศิริ และพลเอก หลวงกัมปนาทแสนยากร เปิด เรือ "ราชทัณฑ์" โรงพยาบาลบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ น้ำพุ งานกาชาดของจังหวัดและศาลาประชาคม จังหวัดเดียวกัน

พลตรี ทวน สริกขานนท์ และนายประเสริฐ ศรีโกไสย ไปตรวจงาน และ โรงแรมรถไฟ จังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือ

- 6 Jan.** The Health Ministry issued a statement to explain the scope of enforcement of Narcotics Act. No. 4. It also urged addicts to apply for treatment.
- 8 Jan.** Prince Dhani Nivat opened the week of Literature at the National Museum.
- 9 Jan.** The Cabinet agreed in principle to set up graduate college in Chulalongkorn University.
- 10 Jan.** Premier F.M. Sarisdi Dhanarajta, in his capacity as the Army Commander-in-Chief, presented badges of ranks to newly promoted army officers.
The Co-operatives Minister opened a seminar of regional co-operative inspectors.
- 11 Jan.** In the Grand Palace, the King anointed certain idols to be placed at the triyampavai (worship to Siva) ceremony.
The King also bestowed royal decorations on certain officials in the list of Royal Birthday Honours.
The Constituent Assembly debated whether the parliament would have one or two houses.
The Bangkok Municipal Assembly passed a bye-law authorising the Bangkok Council to float a loan of Tcs. 8 million for setting up pawn shops.
- 12 Jan.** The King and Queen of Denmark arrived in Bangkok for 11-day state visit. They were warmly welcomed at Don Muang Air Port by the King and Queen and many distinguished persons.
- 17 Jan.** The King and Queen and the King and Queen of Denmark left for a five-day stay in Chiangmai.
- บ** มค. กระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศชี้แจงขอบเขตการประกาศใช้ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ ๔ ขอให้ผู้ติดยาเสพติดให้โทษไปขอรับการรักษาพยาบาล
- ๘** มค. พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร เปิดงาน สัปดาห์ แห่ง วรรณคดี ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
- ๙** มค. คณะรัฐมนตรี ลงมติ รับหลักการ จัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ๑๐** มค. จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในฐานะ ผู้บัญชาการทหารบก ระดับยศนายทหาร ซึ่งได้รับพระราชทานยศใหม่
รัฐมนตรี สหกรณ์ เปิดประชุม สัมมนา ผู้ตรวจราชการสหกรณ์เขต
- ๑๑** มค. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจิมเทวรูปซึ่งจะได้ เจริญ เข้าใน พิธี ตรีขัมปาวาย ณ พระบรมมหาราชวัง แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แก่ ข้าราชการ บาง ท่าน ตามบัญชีที่ได้รับ พระราชทานในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา
สภา ร่างรัฐธรรมนูญ ประชุม อภิปราย รัฐสภา ควรจะมีสองสภาหรือสภาเดียว
สภาเทศบาล นครกรุงเทพ ได้ลง มติ ผ่านร่างเทศบัญญัติอนุมัติให้เทศบาลกู้เงิน ๘ ล้านบาท มาจัดตั้งโรงรับจำนำ
- ๑๒** มค. สมเด็จพระเจ้ากรุงเดนมาร์ก และ สมเด็จพระราชินี ได้เสด็จพระราชดำเนินมาถึงกรุงเทพฯ ฯ เพื่อเยือนเป็นทางการ ๑๑ วัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ ทรง ต้อนรับ อย่าง ออบอุ่น ที่ สนามบิน ดอนเมือง พร้อมด้วยผู้มีเกียรติเป็นจำนวนมาก
- ๑๓** มค. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้ากรุงเดนมาร์ก และสมเด็จพระราชินี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปประทับเชียงใหม่ ๕ วัน

เฉลยปัญหาภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์

โดย..... โชค สุคันธวิช พ.ม., บ.บ. Int. Sc., F.R.G.S. รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครู
อาสา ศุภระมงคล พ.ม., บ.บ. อาจารย์ใหญ่โรงเรียนไทรมิตรวิทยาลัย

(ต่อจากฉบับก่อน)

ข้อ ๒๑๒. ถาม ประเทศไทยถูกผลักดันให้เข้าสู่สงครามมหาเอเชียบูรพาด้วยอาการอย่างไร และบังเกิดผลแห่งสงครามอย่างไรบ้าง

ตอบ สงครามมหาเอเชียบูรพาได้เกิดขึ้นเมื่อ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ โดยกองทัพญี่ปุ่นได้เข้าทำการโจมตีอ่าวเพิร์ล และยกพลขึ้นสู่ดินแดนในแหลมมลายูและดินแดนตอนใต้ของประเทศไทย และยกทัพเข้ามาทางด้านอินโดจีนของฝรั่งเศสด้วย กองทัพไทยไม่สามารถจะต้านทานได้ จำเป็นต้องยอมให้ญี่ปุ่นเดินทัพผ่าน โดยมีข้อตกลงว่า จะเคารพนับถือเอกราชอธิปไตยของกันและกัน จนถึงวันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๕ รัฐบาลไทยในสมัยนั้นจึงประกาศสงครามต่อพันธมิตร โดยมีครุฑเจ้าช้างญี่ปุ่น เป็นเหตุให้ไทยต้องเข้าทำการสู้รบและได้รับภัยจากการโจมตีทางอากาศของฝ่ายพันธมิตร ขณะนั้นคนไทยผู้รักชาติพวกหนึ่งได้ดำเนินการช่วยเหลือพันธมิตรอย่างลับ ๆ เรียกว่าองค์การเสรีไทย มีพณฯ ท่านปรีดี พนมยงค์ ผู้สำเร็จราชการในสมัยนั้นเป็นหัวหน้า ได้รับความอุปการะเกื้อหนุนทั้งในด้านการเงินและอาวุธยุทโธปกรณ์จากพันธมิตรเข้าดำเนินการขัดขวางและต่อสู้กับญี่ปุ่น ฝ่ายญี่ปุ่นได้ประมาณการอย่างผิดพลาดในเรื่องกำลังรบของคนที่กับของฝ่ายพันธมิตรเป็นอย่างมาก ในระยะเริ่มแรกญี่ปุ่นก็ได้แต่แสดงความสามารถในการโจมตีและรุกเข้าไปในดินแดนของฝ่ายพันธมิตรคืบหน้าไปทุกที แต่ภายหลังพันธมิตรรวมกันต่อสู้ต้านทานไว้หยุดและได้ตัดสินใจใช้ระเบิดปรมาณูทำลายเมืองฮิโรชิมา ก่อให้เกิดความหวาดเสียวสยดสยอง ในที่สุดญี่ปุ่นต้องขอสงบศึกยอมพ่ายแพ้ต่อพันธมิตร ตามหลักการไทยจะต้องตกเป็นผู้แพ้สงครามด้วย แต่ปรากฏว่าการประกาศสงครามของไทยในการเข้าร่วมกับฝ่ายญี่ปุ่นนั้น มิได้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองประเทศไทย จึงต้องถือว่าการประกาศสงครามนั้นเป็นโมฆะ และอังกฤษกับอเมริกา ก็เห็นใจและยอมรับรองเชื่อถือในเรื่องนี้ เพราะผลแห่งการปฏิบัติการของฝ่ายเสรีไทย จึงเป็น

ที่นายนักที่ไทยยังคงรองความเป็นเอกราชต่อมาได้จนถึงปัจจุบันนี้ ส่วนดินแดนที่จังหวัดที่ไทยได้มา
 สิบสงคราม (ฉานซ่าง, พระตะบอง, จำปาศักดิ์ และพิบูลสงคราม) ก็จำเป็นต้องคืนให้แก่รัฐบาล
 ฝรั่งเศสไปตามเดิม และดินแดนทางด้านมลายู มี กงตันตัน, ตรังกานู, ไทรบุรี และปรีศ ซึ่งได้
 มาตอนเป็นฝ่ายญี่ปุ่น ค่อยคืนกับพันธมิตร ก็จำเป็นต้องคืนให้ไปแก่รัฐบาลอังกฤษเช่นเดียวกัน หลังจาก
 จากสงครามมหาเอเชียบูรพาแล้ว ไทยก็ได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ และเป็น
 สมาชิกขององค์การศึกษาศาสนาวัฒนธรรมและวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติด้วย

ข้อ ๒๑๓. ถาม ไทยสามารถแก้ไข ดั้มเลิก สันธิสัญญา ที่ก่อให้เกิดสิทธิสภาพนอกอาณาเขต แก่
 ชาติต่าง ๆ นั้นดำริได้หรือไม่

ตอบ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) นั้น พระ-
 องค์ทรงว่าถึงถึงการเสียดินแดนของไทยไปหลายครั้งในสมัยสมเด็จพระชนกนาถ จึงทรงพระอุทิศหะ
 หาทางปลุกใจประชาชนชาวไทยให้มีความกล้าหาญและมีความรักชาติ พร้อมทั้งทำการตระเตรียม
 กำนัดรบไว้ทุกด้านเพื่อประโยชน์ในการต่อต้านผู้ที่จะมาทำการรุกรานประเทศไทยในอนาคต พระองค์
 ได้ทรงกระทำสัมพันธไมตรีต่อกับนานาประเทศเป็นอย่างดี และได้จัดตั้งทหารไปเข้าร่วมรบในมหา
 สงครามโลก ครั้งที่ ๑ ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๗ กล่าวคือ ประเทศต่าง ๆ ในยุโรปได้ก่อให้เกิด
 เกิดสงครามขึ้น มีอังกฤษ ฝรั่งเศส และอิตาลี เป็นฝ่ายสัมพันธมิตร เข้าทำสงครามกับเยอรมัน
 และออสเตรีย ฮังการี ซึ่งเป็นฝ่ายมหาอำนาจท่ามกลางทวีปยุโรป สงครามได้ทวีความร้ายแรง
 มากขึ้นทุกขณะ จนประเทศอื่น ๆ ต้องร่วมเข้าช่วยเหลือฝ่ายที่ตนเห็นว่าเป็นฝ่ายที่ทำการถูกต้อง
 ประเทศไทยได้ตั้งคนเป็นกลางอยู่จนถึง พ.ศ. ๒๔๖๐ จึงตัดสินใจประกาศสงครามเข้าข้างฝ่ายสัมพันธ-
 มิตร และได้ตั้งกำนันรบเหล่าทหารอาสาเข้าไปร่วมรบถึงสมรภูมิในยุโรป เป็นการผดุงธรรมของ
 โลกไว้ ก่อให้เกิดผลดีในทางการเมืองของไทยเป็นอันมาก

ผลอันเนื่องจากการที่ไทยได้ตั้งทหารไปร่วมรบเข้าข้างสัมพันธมิตร เมื่อได้ชัยชนะแล้ว
 ประเทศไทยก็ได้รับการยกย่องจากนานาประเทศทั่วไป เมื่อมีการทำสัญญาสันติภาพกับฝ่ายที่แพ้
 สงคราม ทั้งยังได้รับเชิญเข้าเป็นผู้ริเริ่มการก่อตั้งสันนิบาตชาติด้วย จึงเป็นโอกาสให้ไทยได้เสนอ
 ในที่ประชุมให้รับทราบถึงการที่ไทยคกอยู่ในข้อผูกพันแห่งสนธิสัญญากับนานาประเทศ ซึ่งก่อให้เกิด
 สิทธิสภาพนอกอาณาเขตต่อชาติต่าง ๆ ซึ่งมีมาตั้งแต่รัชกาลที่ ๔ ครั้นถึง พ.ศ. ๒๔๖๔ สหรัฐ
 อเมริกาได้ยินยอมเป็นประเทศแรกให้เลิกสนธิสัญญาที่ผูกมัดไทยในเรื่องสิทธิสภาพนอกอาณาเขตนั้น

เดี่ยว กล่าวคือ ได้ยินยอมให้ไทยมีเอกราชในการค้าและสามารถจัดเก็บภาษีอากรจากสินค้าของอเมริกาได้โดยสมบูรณ์ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายไทย ต่อมาจนถึง พ.ศ. ๒๔๖๗ รัฐบาลไทย จึงแต่งตั้งให้ ดร. ฟรานซิส บี. แซร์ (พระยากัดยานไมตรี) เป็นผู้แทนไทยไปทำการเจรจาขอแก้ไขสนธิสัญญากับประเทศอื่น ๆ ที่มีข้อผูกมัดไทยอยู่ และ ดร. ฟรานซิส บี. แซร์ ได้แสดงความสามารถไปดำเนินการเจรจาขอแก้ไขสนธิสัญญากับประเทศต่าง ๆ ในยุโรปได้สำเร็จทุกประเทศ นับได้ว่า เป็นผู้ประกอบภารกิจอันเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศไทยเป็นอันมาก

ข้อ ๒๑๔. ถาม จงอธิบายถึงเรื่อง "สงครามเก้าทัพ" ว่ามีที่มาอย่างไร และจบลงได้อย่างไร

ตอบ สงครามเก้าทัพเกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก กล่าวคือ ใน พ.ศ. ๒๓๒๗ พระเจ้าปะดุง (กษัตริย์ประเทศพม่า) ได้จัดขบวนทัพ เป็นกองทัพใหญ่ ๘ ทัพ คือ ทัพที่ ๑ ยกลงมาทางเชียงแสน เข้าโจมตีเมืองลำปางและเมืองอื่น ๆ ลงไปบรรจบกับทัพหลวงที่กรุงเทพฯ ทัพที่ ๒ ยกลงมาทางด่านแม่ละเมาเข้าตีเมืองตาก ทัพที่ ๓ ยกเข้าตีเมืองชุมพรและสงขลา ทัพที่ ๔ ยกมาทางด่านบึงเต้เข้าโจมตีเมืองราชบุรีและเพชรบุรี ทัพที่ ๕ เป็นทัพเรือยกเข้าตีเมืองตะกั่วป่าจนถึง เมืองถลาง ส่วนอีก ๔ ทัพ รวมทั้งทัพหลวงด้วย ยกมาทางด่านเจดีย์สามองค์มุ่งตรงเข้าตีกรุงเทพฯ ทัพทั้งหมดที่พม่ายกมาคราวนี้ รวม ๘ ทัพ มีไพร่พลถึงแสนสี่หมื่นเศษ สำหรับไทยในขณะนั้นเป็นตอนที่เพิ่งเริ่มสร้างตัว และมีไพร่พลเพียง เจ็ดหมื่นเศษ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงโปรดให้กรมพระราชวังหลัง ยกทัพไปตั้งรับอยู่ที่เมืองนครสวรรค์ คอยบิ่อกันต่อสู้กับทัพที่ ๑ และทัพที่ ๒ และโปรดให้เจ้าพระยาธรรมาภัยกับพระยายมราช ยกทัพไปตั้งรับและต่อสู้ที่พม่าที่เมืองราชบุรี เท่ากับเป็นการบิ่อกันทัพทางใต้ไว้ทั้งหมด ส่วนทางด้านเจดีย์สามองค์นั้น โปรดให้กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาทยกทัพไปตั้งรับที่ตำบลตลาดหญ้า แขวงเมืองกาญจนบุรี ทัพพม่าต้องตั้งมั่นอยู่บนเขาและขาดเสบียงอาหาร และถูกกองทัพไทยคอยสกัดโจมตีต็ดัดเสบียงอยู่เสมอ เมื่อตั้งรับอยู่ได้เพียง ๒ เดือน ก็จำเป็นต้องยกทัพกลับไป สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จึงกรีธาทัพไปช่วยทางเหนือ และเข้าโจมตีค่ายพม่าแตก ณ แขวงเมืองพิษณุโลก กองทัพพม่าต้องถอยไปทางด่านแม่ละเมา ส่วนทางใต้นั้น ยังไม่มีทัพจากกรุงเทพฯ ยกไปช่วย เป็นเหตุให้ทัพพม่าตีได้หลายหัวเมือง กองทัพเรือพม่าตีเมืองชายทะเลได้ หมดสิ้น และเข้าล้อมเมืองถลางไว้ บังเอิญขณะนั้นพระยาถลางถึงแก่กรรมลง ภริยาพระยาถลางและน้องสาวได้ช่วยกันควบคุมกรมการเมืองและประชาราษฎร์ เข้าต่อสู้กับพม่าและรักษาเมืองไว้ได้ (ภายหลังเมื่อเสร็จสงครามแล้วได้รับ

พระบรมราชโองการโปรดให้ภริยาพระยาถนงเป็นท้าวเทพกระษัตรี และโปรดตั้งให้น้องสาวเป็นท้าวศรีสุนทร นับว่าเป็นวีรสตรีไทยที่มีชื่อเสียง) ส่วนทางบกนั้นพม่ายกเข้าตีเมืองพัทลุง พระอริการวัดแห่งหนึ่ง ชื่อพระมหาบุญช่วยได้เป็นหัวหน้าชาวเมืองพัทลุงเข้าต่อสู้กับพม่า จนกองทัพในกรุงยกไปช่วย ทพพม่าจึงแตกพ่ายไป กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท เสดยกทัพไปปราบปรามหัวเมืองมลายู ตีได้เมืองปัตตานี ไทรบุรี กงหรา ตรัง กานู ในการนั้นนับว่าพระมหาบุญช่วยเป็นผู้มีความดีความชอบในราชการ เมื่อได้ลาสิกขาบทแล้ว ก็โปรดให้รับราชการเป็นพระยาทุกขราษฎร์ช่วยราชการเมืองพัทลุง

ข้อ ๒๑๕. ถาม สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ (พระเชษฐา) ซึ่งเป็นราชโอรสแห่งสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ได้ทรงปรับปรุงระบบการทหารให้ดีขึ้นอย่างไรในรัชสมัยของพระองค์

ตอบ พระองค์ทรงเห็นว่า สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้ทรงวางระเบียบการปกครองฝ่ายพลเรือนไว้เป็นที่เหมาะสมแล้ว ส่วนทางทหารยังด้อยและไม่เรียบร้อย พระองค์จึงดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเสียใหม่ให้ดีขึ้น กล่าวคือ พระองค์ทรงจัดให้มี การทำสารบัญช คือการวางระเบียบจัดทำบัญชีพล เพื่อสะดวกต่อการเกณฑ์คนเข้ารับราชการทหาร โดยตั้งกรมพระสุรัสวดี (สุรัสวดี) เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ทำทะเบียนพลเมือง มีกรมใหญ่อยู่ในราชธานี มีสาขาย่อยทั่วหัวเมืองน้อยใหญ่ มีพระราชกำหนดว่า ชายฉกรรจ์ทุกคนผู้ไม่พิการจะต้องรับราชการทหารตั้งแต่อายุ ๓๘ ปี จนถึง ๖๐ ปี จึงปลดชรา เมื่อชายฉกรรจ์มีอายุครบ ๓๘ ปี จะต้องขึ้นทะเบียนแล้วเข้ารับราชการฝึกหัดราชการทหารเรียกว่า ไพร่สาม ครั้นอายุครบ ๕๐ ปี จึงให้ไปขึ้นทะเบียนเป็น ไพร่หลวง (คือเป็นพลทหารประจำการนั่นเอง) ไพร่หลวงจะต้องรับราชการเป็นทหารอยู่จนกว่าจะมีอายุครบ ๖๐ ปี หรือมีบุตรมาผลิตเบ็ดียนแทนตัวโดยให้บุตรเข้ารับราชการ ๓ คน ตัวจึงจะพ้นราชการทหาร ระหว่างที่รับราชการทหารอยู่นั้น ทางทหารจะจัดแบ่งไพร่หลวงออกเป็น ๒ ผลิต คือ พวกหนึ่งคงรับราชการอยู่โดยปกติ เรียกว่า เข้าเวร ส่วนอีกพวกหนึ่งกลับไปทำมาหากินยังภูมิดำเนาเดิมของตน เมื่อถึงปีก็นำเอาสิ่งของที่ต้องใช้ในราชการ เช่น มุดค่างควา, งาช้าง, หนังสัตว์, เฝ้ายงอาหาร ฯลฯ มาส่งให้แก่ทางราชการเป็นการส่งส่ง เรียกว่า ไพร่ส่ง ไพร่ทั้งปวงจะได้รับการระดมพลเป็นครั้งคราวแต่ทางทหารจะประกาศกำหนดให้ และจะต้องถูกเกณฑ์มาเป็นทหารทุกคนโดยพร้อมเพรียงกันเพื่อการสงคราม พระองค์ยังทรงวางระเบียบให้มี การระดมพล เรียกทหารทุกหัวเมืองมา

ข้อมกระบวนยุทธ และจัดทำตำราพิชัยสงคราม ว่าด้วยกฎอัยการศึกและแบบแผนยุทธวิธีสำหรับใช้ในการรบพุ่งต่าง ๆ

ข้อ ๒๑๖. ถาม จงกล่าวถึงภูมิศาสตร์ของประเทศเบลเยียมตามหัวข้อต่อไปนี้

- ก. ภูมิประเทศ
- ข. ภูมิอากาศ
- ค. การอาชีพของพลเมือง
- ง. จังหวัดสำคัญ

ตอบ ก) ประเทศเบลเยียมตั้งอยู่ทางเหนือติดต่อกับประเทศฝรั่งเศส ทิศเหนือติดกับประเทศฮอลแลนด์ ทิศตะวันออกติดต่อกับประเทศเยอรมันนีและดุกเซมเบอร์ก ทิศตะวันตกติดต่อกับทะเลเหนือ และทิศใต้ติดต่อกับประเทศฝรั่งเศส เบลเยียมเป็นประเทศขนาดเล็กในทวีปยุโรป บริเวณตอนเหนือของเบลเยียม (ตั้งแต่แนวเมืองอเปรอดถึงเมืองมัตริชขึ้นไป) เป็นที่ต่ำ บางแห่งมีระดับต่ำกว่าน้ำทะเล และต้องมีทำนบกั้นน้ำทะเลไว้ พื้นดินส่วนมากมีลักษณะเป็นทราย ตอนกลางประเทศแถบลุ่มแม่น้ำซัมเบรอ เป็นที่ราบระดับกับภูเขาเตี้ย ๆ เป็นตอนที่มีที่ลุ่มคอกมดมสมบูรณ์ ค่อนข้างไปเป็นที่ราบสูง คั้นโดยหุบเขาแคบ ๆ เป็นตอนที่มีแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์ มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านพื้นที่ไปลงสู่ทะเลเหนือ

ข) ภูมิอากาศ ประเทศเบลเยียมตั้งอยู่ในแนวเขตลมประจำตะวันตก ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเข้าสู่ประเทศเบลเยียมเป็นลมชื้นซึ่งพัดมาจากทะเล และยังมีลมประจำถิ่นซึ่งพัดเข้ามาทางตะวันออกเฉียงเหนือด้วย จึงทำให้เบลเยียมมีภูมิอากาศแบบกึ่งภาคพื้นทวีป จัดว่ามีอากาศอบอุ่นและมีฝนตกพอประมาณ

ค) การอาชีพของพลเมือง อาจแยกกล่าวได้ คือ

- ๑) การกสิกรรม จัดว่าสำคัญ มีการปลูกข้าวชนิดต่าง ๆ, มันฝรั่ง, และหัวผักกาดแดง บริเวณริมแม่น้ำสายต่าง ๆ มีสวนผลไม้, ปลูกผักและไม้มีดอกต่าง ๆ บริเวณแม่น้ำมี มีการทำป่าไม้ต้นด้วย
- ๒) การประมง มีการจับปลาในบริเวณแม่น้ำต่าง ๆ และริมฝั่งทะเล ที่จัดว่าสำคัญ มี ปลาไหล ปลาชืดมอน ปลาเฮอริริง ปลาคอด กุ้ง และหอยต่าง ๆ
- ๓) การเลี้ยงสัตว์ จัดเป็นอาชีพที่สำคัญมาก เพราะทำให้เกิดอุตสาหกรรมทำเครื่องกระเบื้องนมเนยได้อีกเป็นจำนวนมาก สัตว์ที่นิยมเลี้ยง ได้แก่ ม้า วัว หมู แพะ แกะ และเป็ดไก่ทั่ว ๆ ไป วัวนมและหมูมีเลี้ยงมากกว่าอย่างอื่น

๔) การอุตสาหกรรม จัดว่าเบลเยียมเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่สำคัญมาก
ประเทศหนึ่งในยุโรปเพราะเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยแร่ ถ่านหิน เหล็ก มังกานีส ดีบุกดี
และหินอ่อนดีต่างๆ มาก การอุตสาหกรรมประเภทเครื่องเหล็ก ได้แก่ โรงถลุงเหล็ก โรงงาน
สร้างเครื่องจักรเครื่องยนต์ โรงงานสร้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ตู้ต่อเรือ โรงงานสร้างรถยนต์ และ
โรงงานสร้างอากาศยานต่างๆ อุตสาหกรรมประเภทเครื่องบริโภคมั้มีโรงงานไม้แปรรูป โรงงาน
ทำเบียร์ โรงงานน้ำตาล โรงงานทำนมกระป๋องเนยจืดและเนยแข็ง อุตสาหกรรมประเภทปั้นและ
ทอ มีโรงงานทำผ้าย ทอผ้าลินิน ผ้าป่าน และโรงงานทอผ้าขนสัตว์

๕) จังหวัดสำคัญ มีมากมายโดยเป็นเมืองที่มีอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น เมือง
บรัสเซล เป็นเมืองหลวงที่สวยงาม มีการอุตสาหกรรมทอผ้าและทำพรมมาก เมืองแอนตเวิร์ป
เป็นท่าเรือและศูนย์กลางของสินค้าต่างประเทศ เมืองเมชดิน มีโรงงานอุตสาหกรรมทอผ้าลินินมาก
เมืองลิจและนามูร์ มีบ่อแร่ถ่านหินและโรงงานเครื่องเหล็กต่างๆ เมืองออสเตนดัต เป็นศูนย์กลาง
ของการประมง เมืองดูแวง มีโรงงานทำเบียร์ เมืองแควร์วิเอต์ มีโรงงานทอผ้าขนสัตว์ ฯลฯ

ผู้เก็บตก

โมโหว่าง

หัวหน้านักการเข้าเวรรับหนังสือเวลากลางคืน ได้จัดการกางเตียงผ้าใบเตรียมเครื่องนอน
ไว้พร้อมสำหรับนอนแล้วออกเดินเตร่ตากลม ครั้นพอง่วงกลับมาจะเข้านอน ก็ปรากฏว่าเวร
รักษาการซึ่งเข้าใจว่าเป็นเตียงที่ทางราชการจัดไว้สำหรับตนได้ซิงนอนเสียก่อนแล้ว จึงเกิดต่อว่า
ต่อชานกันขึ้น หัวหน้านักการบันดาสโทสะเลขแจกหมัดแก่เวรรักษาการแล้วให้จนถูกปรับไป ๓๐
บาท และถูกตัดเงินเดือน ๓๐ % ๒ เดือน

— ไซ้ . . . อย่าโมโหโทโสหนักซึ่ครับ ค่อยพูดค่อยจากันดีกว่า เป็น

ข้าราชการต้องสามัคคีกันไว้

ข้อสอบข้าราชการพลเรือน

เฉลยข้อสอบข้าราชการพลเรือนชั้นตรี

แนวเขียนเรียงความภาษาอังกฤษ

โดย.....สมศักดิ์ ชูโต Ph. D.

BUSES IN BANGKOK

เรื่องนี้ คงจะเป็นเรื่องที่ท่านผู้อ่าน ส่วนใหญ่ ทราบดีอยู่แล้ว บางท่านอาจจะต้องใช้เป็นประจำในการเดินทาง เพราะฉะนั้นในทางด้านความรู้เกี่ยวกับหัวเรื่องคงจะมีมากพอที่จะเขียน ปัญหาอยู่ที่ว่าการที่จะแสดงความคิด ออกมา เป็นรูปประโยคภาษาอังกฤษ ในขั้นแรก ผู้เขียนขอ เสนอ OUTLINE ต่อไปนี้

1. Buses as an important means of transport in Bangkok.
2. Buses in Bangkok.
3. Problems.
4. Possible solutions and suggestions.

จำนวน Paragraph มีได้ระหว่าง ๔--๕

ในหัวข้อที่หนึ่งเป็นการกล่าวทั่วไปถึงรถประจำทาง ในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการคมนาคมในกรุงเทพ ขอเสนอตัวอย่างประโยคต่อไปนี้

Bangkok as a capital is probably expanding faster than any other cities in the kingdom. (กรุงเทพฯ ในฐานะเป็นเมืองหลวงก็อาจจะขยายขอบเขตได้รวดเร็วกว่าเมืองอื่นๆ ในราชอาณาจักร)

One of the most important problems of a fast growing town is that of transportation and communications. (ปัญหาสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งของเมืองที่เติบโตขึ้นเร็ว ก็คือ ปัญหาการขนส่งและคมนาคม)

There is no doubt that buses are the chief means of transport in Bangkok. (ถ้าไม่น่าสงสัยเลยว่ารถประจำทางเป็นเครื่องมือสำคัญในการขนส่งในกรุงเทพฯ)

หัวข้อที่ต้องเป็นหัวข้อสำคัญของเรื่องความเป็นการบรรยายเกี่ยวกับการจัดการในเรื่องที่ปฏิบัติอยู่ ขอเสนอตัวอย่างประโยคต่อไปนี้

Buses in Bangkok are mostly operated by private companies. (รถประจำทางในกรุงเทพฯ ส่วนมากบริษัทเอกชนเป็นผู้จัดการ)

The Ministry of Communications is responsible for giving permission to operate a bus service. (กระทรวงคมนาคมเป็นผู้รับผิดชอบในการอนุญาตบริการรถประจำทาง)

The Ministry has also set up a public corporation to compete with private companies. (กระทรวงคมนาคมก็ได้จัดตั้งองค์การขึ้นแข่งขันกับบริษัทเอกชนด้วย)

This is the Express Transport Organisation which is not only operated several bus routes but also delivers goods and service throughout the country. (องค์การที่กล่าวถึง คือ องค์การ ร.ส.พ. ซึ่งไม่เพียงแต่เดินรถหลายสายแต่ทำหน้าที่ส่งสินค้าและบริการไปทั่วประเทศด้วย)

There are so many bus companies in Bangkok that it is difficult to know them all. (ในกรุงเทพฯ มีบริษัทรถประจำทางมากเดี่ยจนยากที่จะรู้จักไปได้หมด)

All buses within the city limit are under a single fare system of 50 satangs. (รถประจำทางที่เดินภายในเมืองใช้ระบบค่าโดยสารอันเดียวกัน คือ ๕๐ สตางค์)

หัวข้อที่สามเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่มีขึ้นเกี่ยวกับบริการรถประจำทางในปัจจุบัน หัวข้อนี้ผู้แต่งอาจมีความคิดเห็นส่วนตัวได้มาก และแตกต่างไปจากที่ผู้เขียนจะเสนอได้ ขอเสนอตัวอย่างต่อไปนี้

It must be admitted that the present bus service is far from satisfactory. (เราต้องยอมรับว่าบริการรถประจำทางที่มีอยู่ขณะนี้ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ)

Buses are still far too crowded and many passengers left standing in the queue particularly during 'rush hours' period. (รถประจำทางยังแน่นเกินไป และผู้โดยสารจำนวนมากต้องคอยเพราะไม่มีโอกาสจะขึ้นได้ ในระหว่างเวลาที่มีการเดินทางมากเป็นพิเศษ)

Some of the problems are beyond the control of the bus companies, for example, inadequate road network and traffic congestion. (ปัญหาบางอย่างก็มีได้อยู่ในอำนาจของบริษัทที่จะรับผิดชอบได้ ตัวอย่าง เช่น ถนนไม่พอ และปัญหารถคับคั่งกันมาก)

Routing presents a great problem because of the existence of far too many bus companies. (การเดินทางรถก็นับว่าเป็นปัญหาใหญ่ เพราะว่ามีบริษัทเดินรถมากมายเกินไป)

สำหรับหัวข้อสุดท้ายเป็นการเสนอแนะวิธีแก้ไข ซึ่งขึ้นอยู่กับความคิดเห็นอีกเหมือนกัน ขอเสนอตัวอย่างประโยคต่อไปนี้

Apart from problems beyond the control of the bus companies, there are some possible solutions to the present situation. (นอกเหนือไปจากปัญหาที่บริษัทเดินรถไม่สามารถควบคุมได้ วิธีการแก้ไขสถานการณ์ที่เป็นอยู่ก็อาจจะกระทำได้)

In the first place, there should be a move towards mergers of the bus companies to eliminate waste and increase efficiency. (ในประการแรก ควรจะมีการรวมบริษัทเดินรถเข้าด้วยกันเพื่อลดจำนวนบริษัทลง อันจะเป็นการลดการสิ้นเปลืองและเพิ่มประสิทธิภาพ)

Secondly, the Ministry of Communications should see to it that sensible routing is achieved. (ในประการที่สอง กระทรวงคมนาคมควรจะดูแลให้การเดินรถสายที่คึกคักขึ้นได้)

Thirdly, it should be recognised that running a bus service requires experts and amateurs. (ในประการที่สาม ควรจะเป็นที่รับรองแล้วว่า บริการเดินรถต้องการผู้เชี่ยวชาญมิใช่ผู้สมัครเล่นในการดำเนินงาน)

And lastly, control and inspection should be applied more than it is at present. (และในประการสุดท้าย ควรจะมีการควบคุมและดูแลให้มีการปฏิบัติมากขึ้นกว่าในปัจจุบัน)

ตอบสมาชิก

สมาชิกผู้หนึ่งเขียนมาว่า

ในหนังสือย่อประวัติศาสตร์ไทย ข้อความตอนท้าย หน้า ๑๐๗ ที่ว่า “จึงโปรดให้มุกเป็นท้าวเทพสตรี และจันเป็นท้าวศรีสุนทร” นั้น ดั่งดยว่าจะกดับกันเสียแล้ว ข้าพเจ้ายังจำได้ตั้งแต่ครั้งเป็นนักเรียนว่า คุณหญิงจันเป็นท้าวเทพสตรี และมุกน้องสาวเป็นท้าวศรีสุนทรอย่างไหนถูกโปรดพิจารณาด้วย

ตอบ ได้ตรวจสอบค้นคว้าจากพระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา มีความตอนหนึ่งว่า “ในขณะเมื่อศึกพม่าไปถึงเมืองนั้น พระยาถลางถึงแก่กรรมเสียก่อนแล้ว ยังหาได้ตั้งเจ้าเมืองใหม่ไม่ และภรรยา พระยาถลาง กับน้องสาวคนหนึ่ง คิดอ่าน กับกรมการทั้งปวงเกณฑ์ไพร่พลตั้งค่ายใหญ่สองค่ายบังกันรักษาเมืองเป็นสามารถ และตัวภรรยาพระยาถลางกับน้องสาวน้องอาจกล้าหาญ มิได้เกรงกลัวยอทัยต่อข้าศึก เกณฑ์กรมการกับพลทหารทั้งชายหญิงออกกระตมยิงปืนใหญ่น้อยนอกค่ายสู้รบกับพม่าทุกวัน ทพพม่าจะหักเอาเมืองมิได้ แต่สู้รบกันอยู่ประมาณเดือนเศษ พม่าซัดเสบียงอาหารลง เห็นจะเอาเมืองมิได้ ก็เลิกทัพลงเรือกลับไป” กับอีกตอนหนึ่งมีความว่า “ฝ่ายกรมการเมืองถลางครั้นที่พม่าเลิกกลับไปแล้ว ได้ข่าวว่าทัพหลวงสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวกรมพระราชวังบวร ฯ เสด็จพระราชดำเนินออกมาตีทัพพม่าทางบกแตกไปสิ้นแล้ว จึงบอกข้าราชการมากราบทูล ขณะเมื่อทัพหลวงยังเสด็จอยู่ ณ เมืองสงขลาฉบับหนึ่ง บอกเข้ามากราบทูล ณ กรุงเทพมหานครฉบับหนึ่ง และขณะเมื่อสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวกรมพระราชวังบวร ฯ เสด็จกลับเข้ามาถึงพระนครแล้ว สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวจึงมีพระราชโองการโปรดให้มัตราออกณเมืองถลาง ให้ตั้งกรมการผู้มีความชอบในการสงครามเป็นพระยาถลางขึ้นใหม่แล้ว โปรดตั้งภรรยาพระยาถลางเก่า ซึ่งออกต่อรบพม่านั้นเป็นท้าวเทพกระษัตรี โปรดตั้งน้องสาวนั้นเป็นท้าวศรีสุนทร พระราชทานเครื่องยศโดยควรแก่ศักดิ์ออกไปทั้งสองคนสมควรแก่ความชอบในการสงครามนั้น”

[“สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวกรมพระราชวังบวร ฯ” นั้นคือ สมเด็จพระอนุชาธิราช กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท และ “สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว” นั้นคือ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก]

ตามหลักฐานนี้ไม่ปรากฏชื่อตัวของวีรตรีทั้งสองนางนั้น แต่เป็นหลักฐานแน่นอนว่า ภรรยาพระยาถลางได้เป็นท้าวเทพกระษัตรี และน้องสาวเป็นท้าวศรีสุนทร

ส่วนนามจริงตามคำร่ำต่าง ๆ ที่ค้นคว้าดู มีกล่าวไว้ว่า คุณหญิงจันเป็นภริยาพระยาถลางมี อยู่หลายฉบับ และมีอยู่สองฉบับกล่าวว่า คุณหญิงมุกเป็นภริยาพระยาถลาง ชื่อจริงซักจะดับสิ้น กันไปไม่กล้าจะยืนยันว่าใครผิดใครถูก แต่ถ้าจะถือส่วนข้างมากแล้ว ก็ต้อง เป็น คุณหญิงจันเป็น ภริยาพระยาถลาง

อาสา ศุภระมงคล

คุณนิกร สุนทรวิภาต เขียนมาว่า

ผมรู้สึกยินดีที่วารสารข้าราชการออกสำหทัยนัยดีท่นต่อการขาดทุนอยู่ตลอดมา เพื่อยุติอคติที่ จะตั้งเสริมให้เพื่อนข้าราชการได้รับความรอบรู้เพิ่มเติม และทราบระเบียบใหม่ๆ ที่ออกทยอย กันมาเรื่อย ๆ จนเป็นผลดีให้เพื่อนข้าราชการได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งขึ้นไปมีจำนวนมิใช่น้อย นับแต่มีวารสาร ฯ เกิดขึ้น หากคิดโดยไม่ถำเอียงแล้วอัตราค่าบำรุงควรจะเป็นมีดะ ๔๐ บาท เป็น มาตรฐานตลอดไป ทั้งนี้หมายรวมเบ็ดเสร็จ พิมพ์ออกส่งถึงมือสมาชิกได้ทันที ไม่ต้องมีค่าอื่น ๆ อีกต่างหาก ก็น่าจะพอสมพอควรกันทั้งทางวารสาร ฯ และทางสมาชิกผู้รับ และวารสาร ฯ ก็ควรจะ ได้แก่ข้อบกพร่องให้ดีขึ้นอีก คือ

๑. กว่าจะมาถึงจะได้รับก็วันที่ ๑๖-๑๗ ของเดือน (ในพระนคร) หากต่างจังหวัดคิดว่าคงช้า กว่ามาก

๒. การลงประกาศผลการสอบข้าราชการชั้นต่าง ๆ ไม่ควรเลือกเฉพาะกระทรวง ทบวง กรมนั้น ๆ นี้ ๆ ควรลงให้หมดทุก ๆ กระทรวงทบวงกรม (ในปี ๑๔ กระทรวงสหกรณ์ซึ่งกรมต่างๆ ประกาศผลก่อนกรมของกระทรวงอื่น ๆ ดังหลายเดือน แต่ไม่เห็นมีลงเลยฉบับนี้)

๓. ข่าวการเลื่อนไหวในรายการ "บุคคล" ก็เช่นเดียวกับข้อ ๒. ที่กล่าวข้างต้น ผมหวังว่า บรรณาธิการคณะผู้จัดการคงจะรับไว้พิจารณาด้วย จะขอขอบคุณมาก
คำตอบ ขอรับไว้พิจารณาด้วยความขอบคุณ และจะพยายามจัดให้ได้ตามประสงค์ทั้ง ๓ ประการที่ขอมาข้างต้น แต่ค่าบำรุงตั้งใจจะคงไว้ในอัตราปีดะ ๓๕ บาท ตลอดไปโดยไม่ขึ้นอีก แต่ จะหารายได้ทางอื่นมาชดเชยแทน

คุณบัญญัติ ฤกษ์อุไร อ. สามเงา จ.ว. ตาก เขียนมาว่า

บรรดาข้าราชการ
 ผมมีปัญหาดับคัมหัวใจ
 พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน
 ถ้าถูกลงโทษผิดคิดเข็มนา
 ยังกฎที่มีโทษกำหนดแน่
 หรือเพราะว่าเมตตาทำดีมีเดือน
 มาตราเก้าสิบสามกำหนดไว้
 เพราะเหตุมีวาทกรรมปราณีกัน
 ผมเห็นว่าถ้าจะผิดพรหมวิหาร
 ทั้งผิดหลักรัฐประศาสน์นโยบาย
 คุณก็เป็นนักรัฐประศาสน์ศาสตร์
 ผมหนึ่งไว้ขอคิดค้นหัวใจ

โปรดไหว้วานบอกแจ้งแฉ่งแฉิง
 ในการใช้อำนาจบางมาตรา
 กำหนดเงื่อนไขลงโทษไว้หนักหนา
 ผู้บังคับบัญชารออย่าแซ่เขื่อน
 มัวทำแซ่ไม่ลงโทษเพราะเป็นเพื่อน
 หรือเพียงเตือนว่ากล่าวตักเตือน
 ให้เอาโทษทางวินัยผู้ใหญ่
 จึงตงทัณฑ์ถ่วงท่วงถึงตัวนาย
 ด้วย Morale สูญไปนำใจหาย
 จะผ่อนคลายกันบ้างเป็นอย่างไร
 รัฐประศาสน์โปรดด้วยช่วยแก้ไข
 จึงถามมาช่วยตอบไปอย่าช้าเอย.

คำตอบ

เจ้าเอ๋ย เจ้าปัญหา
 หลัดวินัยไหนไซ้ได้แยบยด
 หลัดปกครองสมัยเก่าไทยเราว่า
 สมัยเขาพระคุณกันมากมาย
 พรหมวิหารท่านว่ามานั้นดี
 ไซ้เมตตากรุณาทุกวันนี้
 เมื่อใครผิดอุเบกขาว่าตามผิด
 ไม่ลงโทษไซ้จะพากันเข้าพง
 ดีไม่ดีบ่ระดับเหมือนกันหมด
 คนทำดีท้อใจใจก็ซาม
 ฝรั่งให้ใช้วินัยแบบเสรีมีสร้าง
 เป็นแบบใหม่ไทยเราเพิ่งไต่ยีน

ช่างถามมาร้อยกรอมองฉงน
 ก็ต่างคนต่างจิตคิดมากมาย
 ถือเงินตราอีกมีอันถือหวาย
 ส่วนพระเครขต่างหน่ายไม่ไซ้กัน
 แต่ไซ้ต้องกันนี้ต้องกวดขัน
 อีกต้องนั้นไม่ไซ้ให้ครบองค์
 คุณพินิจลงโทษไม่ลุ่มหลง
 Morale คงสูญไปจิตใจทรม
 ส่วนโทษขังใครเล่าจะเกรงขาม
 เคยตามยศไซ้ของกันโกงกิน
 ซึ่งเขาอ้าง positive discipline
 เพราะเคยชินปล่อยปละต่างละเลย

ผิดระเบียบผิดไปไม่ค่อยว่า
ปลดออกกระทั่งผิดใหญ่บานไปเลย
ถ้าเดือนกันแต่ค้นคงพันได้
นั่นคือให้ "ภาคทัศน์" ดำรงตำแหน่ง
ก็ต้องการรัฐประศาสตร์นโยบาย
ขอยุติเพียงหน้ทตอบไป

ไม่ชอบหน้าจึงจะจ้ดมาเฉย
จึงได้เขย่ว่าต้องได้ผิดร้ายแรง
กฎหมายให้เดือนได้ใคร่แดง
มุ่งชี้แจงว่ากล่าวให้เข้าใจ
ทางผ่อนคลายนั้นม้อย่างที่ไซ
พึงพอใจหรือยังขอพียงเอย

บ.ก.

หนังสือใช้ทดสอบชั้นจกาว, ทรี, โท, เอก

๓. แนวตอบวัฒนธรรม	ราคา ๓๒ บาท (ค่าส่งอีก ๒ บาท)
๒. คำถาม—แนวตอบ พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน,—พ.ร.บ. ระเบียบ บริหารราชการแผ่นดิน—พ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม	ราคา ๓๐ บาท (ค่าส่งอีก ๒ บาท)
๓. ข้อประวัติศาสตร์ไทย	ราคา ๓๐ บาท (ค่าส่งอีก ๒ บาท)
๔. คำถามแนวตอบภูมิศาสตร์สากล เล่ม ๓	ราคา ๓๐ บาท (ค่าส่งอีก ๒ บาท)
๕. คำอธิบายระเบียบงานสารบรรณ	ราคา ๓๕ บาท (ค่าส่งอีก ๒ บาท)
๖. คำถาม—แนวตอบธรรมเนียมการปกครองราชอาณาจักร	ราคา ๕ บาท (ค่าส่งอีก ๒ บาท)
๗. แนวเรียงความไทย—อังกฤษ	ราคา ๓๕ บาท (ค่าส่งอีก ๒.๕๐ บาท)
๘. ข้อสอบชั้นตรี พ.ศ. ๒๔๘๗-๒๔๘๘-๒๕๐๐ (ทุกกรม ทุกวิชา)	ราคา ๒๕ บาท (ค่าส่งอีก ๓ บาท)
๙. กฎ ก.พ.พร้อมด้วยตัวบท พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน	ราคา ๒๐ บาท (ค่าส่งอีก ๓ บาท)
๑๐. ประมวลปัญหาและทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน	ราคา ๕๐ บาท (ค่าส่งอีก ๔.๕๐ บาท)
๑๑. วารสารข้าราชการ ปี ๒๕๐๒	ปีละ ๓๐ บาท
๑๒. วารสารข้าราชการ ปี ๒๕๐๓—ปี ๒๕๐๔	ปีละ ๓๒ บาท
- (วารสารข้าราชการ ถ้าเย็บเล่มปกแข็ง รวมกันทั้งปี ค่าเย็บเล่มปีละ ๑๓ บาท และถ้าให้ส่ง
ทางไปรษณีย์ต้องเพิ่มค่าส่งอีก ๔.๕๐ บาท)

สั่งได้จากเลขานุการบริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ. ในพระบรมมหาราชวัง
พระนคร จ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน

ปัญหาประจำฉบับ

๑. สหสาธารณรัฐอาหรับ ประกอบด้วยรัฐอะไรบ้าง ยังคงรวมกันอยู่หรือแตกแยกออกไปอย่างไร
๒. เหตุการณ์ในดาวใต้คดีกลายเป็นประกายใด
๓. ข้าราชการที่จะได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย จะต้องจ่ายเงินเดือนอย่างน้อยเท่าใด
๔. สงครามเกาหลี คือ สงครามครั้งใด

บริการสวัสดิการ ก.พ. จัดพิมพ์

หนังสือ

“คำอธิบายระเบียบงานสารบรรณ”

ประกอบด้วย

ความรู้ในการร่างโต้ตอบหนังสือราชการ

ทำบันทึกย่อเรื่อง - การรับส่ง - การเก็บหนังสือ

ตามหลักสูตรสอบข้าราชการชั้นจัตวา - ตริ

พร้อมด้วยคำถาม - คำตอบ ข้อสอบที่เคยออกมาแล้ว

ราคาเล่มละ ๑๕ บาท

(ค่าส่งอีก ๒ บาท)

เฉลยข้อบเราน์และควมรู้รอบตัว

ชิงรางวัลประจำฉบับก่อน

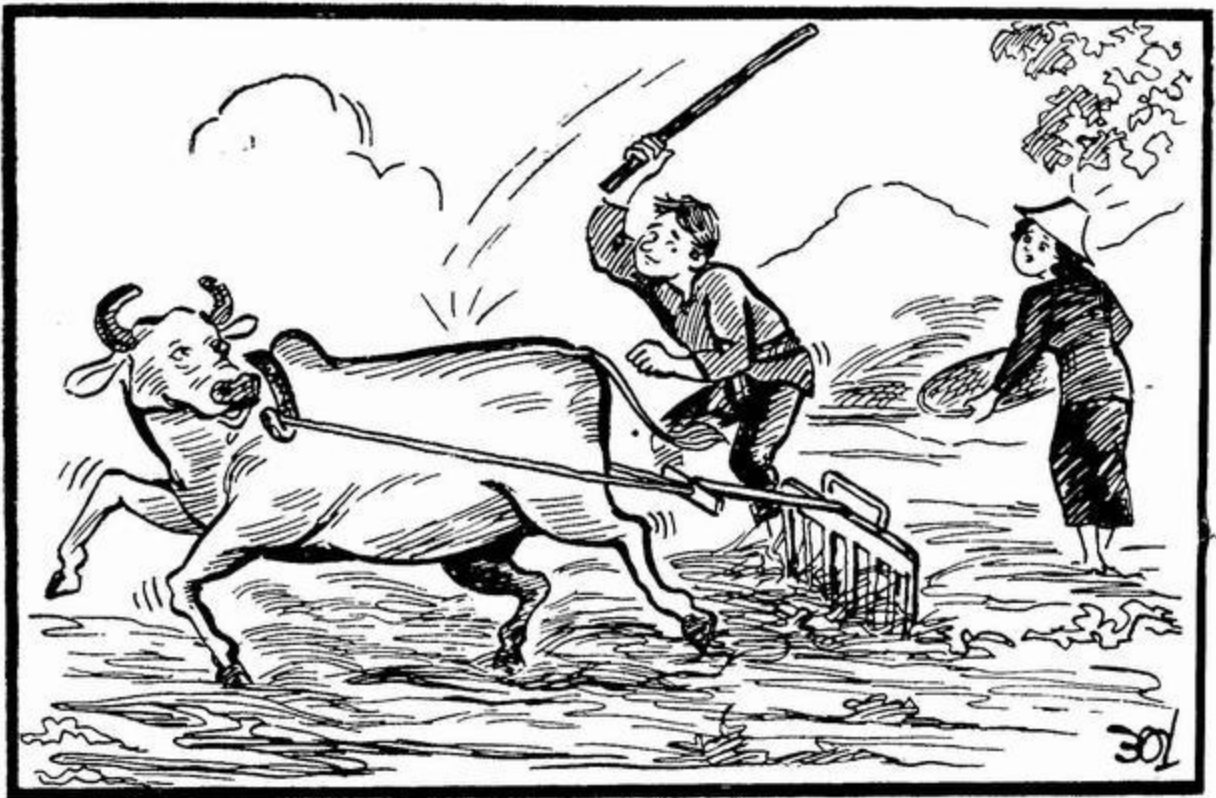

๑. คำนวนไทยน่นว่า “ตกบันไดพลอยโจน” หมายถึงการยอมรับในสิ่งที่ตนเองทำลงไปโดยมิได้ตั้งใจ และเลยทำเป็นการจริงจังโดยตั้งใจต่อไปเสียเลย เช่น แลตไปแสดงความรักต่อหญิงสาวที่ตนเองมิได้รัก แต่ทำไปเพราะความมึนเมา ก็เลยแต่งงานด้วยเป็นจริงเป็นจังไปเลย
๒. เมืองที่มีด่าน้ำไหลผ่านกลางเมือง มักจะเรียกว่า “เมืองอกแตก” เมืองโบราณที่สร้างปราการสองฝาก และมีด่าน้ำไหลผ่านกลางเมือง คือ เมืองธนบุรี เมืองพิษณุโลก เมืองเพชรบูรณ์ เมืองสระบุรี (ชัยนาท) เมืองสุพรรณบุรี
๓. คำว่า “พระบรมมหาราชวัง” พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทรงบัญญัติแต่ก่อนมาในบัตรหมายใช้ว่า “พระราชวังหลวง” ตามแบบกรุงศรีอยุธยา
๔. ข้อคอกขวา
๕. นายแดงควรพูดให้เป็นเรื่องขบขันเสียว่า นายดำชอบแกดังเพื่อนเล่นสนุกๆ แบบนั้นเด้อ

ผลการตัดสิน

ไม่มีผู้ตอบถูกหมดทั้ง ๕ ข้อ จึงไม่จ่ายรางวัลเป็นเงิน มีผู้ตอบถูก ๔ ข้อ อยู่ในเกณฑ์ที่ ๑ ราย คือ คุณอารมย์ แยมแดงทอง พระนคร ซึ่งจะได้รับรางวัลหนึ่งคือ “รวมบทความเรื่องการจัดระเบียบข้าราชการพลเรือน” ๑ เล่ม

สอบเขาวงกต // และความรู้รอบตัว

๓. ช้างบนนั้นเป็นภาพจากตำนานของไทยตำนานหนึ่ง ตำนานนั้นว่าอย่างไร? มีความหมายอย่างไร?
๔. ผู้รับคนแรกที่ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เช่นเดียวกับขุนนางไทย ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์นี้คือใคร?
๕. รอยพระพุทธรูป ณ จังหวัดสระบุรี พบในรัชกาลใด ใครเป็นผู้พบ?
๖. ในวันขึ้นปีใหม่ แม่จูงลูกสาว ๓ คน ๆ ละครั้ง และลูกสาวทั้ง ๓ คน ต่างจูงกันและกันคนละครั้ง ท่านทราบไหมว่ามีการจูงทั้งหมดกี่ครั้ง?
๗. ลุงจ้องเป็นคนคุยโวชอบพูดโอ้อวดในเรื่องที่ตนเองเด่นอยู่เสมอ ทั้ง ๆ ที่ลุงจ้องมีร่างกายแข็งแรงแต่เด็กนิดเดียว ครั้งหนึ่งได้ทำให้เด็ก ๆ ฟังว่า "พูดแต่ก็ว่าคุย เมื่อลุงยังหนุ่ม ๆ อยู่เจ้าเบ๊มันักเลงใหญ่ยังต้องไหว้ลุงเลย" เด็ก ๆ ไม่เชื่อ ทว่าลุงจ้องไหว้นายเบ๊มาก่อน แต่ลุงจ้องปฏิเสธว่าไม่ได้ไหว้นายเบ๊เลย ในที่สุด ลุงจ้องพิสูจน์ได้ว่า นายเบ๊มันต้องไหว้ลุงจ้องจริงๆ ท่านพอจะเดาได้ไหมว่า ลุงจ้องมีดีอะไร นายเบ๊มันจึงต้องไหว้?

กติกา ให้ส่งคำตอบไปถึงบรรณาธิการวารสารข่าวราชการ ภายในวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕
 สมาชิกวารสารข่าวราชการผู้ตอบถูกหมดและตอบดีที่สุด จะได้รับเงินรางวัล ๕๐ บาท
 (ผู้ส่งคำตอบโปรดเขียนชื่อและสถานที่อยู่ชัดๆ และควรแจ้งเลขที่สมาชิกปี ๒๕๐๕ ด้วย)